



**הראל עתידית קופות גמל בע"מ**

**דוח תקופתי לשנת 2013**



**הראל עתידית קופות גמל בע"מ**

**דוח תקופתי לשנת 2013**

<b>תאור עסקי החברה</b>	<b>פרק 1</b>
<b>דוח הדירקטוריון</b>	<b>פרק 2</b>
<b>דוחות כספיים</b>	<b>פרק 3</b>



הראל עתידית קופות גמל בע"מ

## פרק 1

---

**תאור עסקי החברה**

---

## תיאור עסקי החברה

- חלק זה כולל את תיאור עסקי החברה נכון ליום 31 בדצמבר 2013 ואת השינויים שחלו בעסקי החברה בשנת 2013. הדוח נערך בהתאם לחוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, מיום 21 בדצמבר 2005. למעט אם צוין אחרת, המידע הכלול בדוח זה נכון ליום 31 בדצמבר 2013.
- פרק זה מהווה חלק בלתי נפרד של הדוח התקופתי ויש לקרוא את הדוח התקופתי כולו כמקשה אחת.
- פרק זה בדוח התקופתי, העוסק בתיאור החברה, התפתחותה, עסקיה ותחומי פעילותה, כולל גם מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי וודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה שקיימת בחברה במועד הדוח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה, נכון למועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על-ידי הופעת מילים כגון: "החברה / הקבוצה מעריכה"; "החברה/הקבוצה סבורה"; "צפוי/ה" וכדו', אך ייתכן, כי הופעת מידע צופה פני עתיד יופיע גם בניסוחים אחרים. מידע צופה פני עתיד המופיע בדוח זה מתייחס אך ורק למועד בו הוא נכתב. החברה אינה מתחייבת לעדכן או לשנות מידע זה ככל שמידע נוסף או שונה בקשר למידע כאמור יגיע לידיעתה.
- להסרת ספק מובהר, כי התיאור המובא בדוח לגבי תנאי מוצרי הגמל השונים הינו תיאור תמציתי לצרכי הדוח בלבד, וכי תנאיהם המחייבים הם כנקבע בחוק קופות גמל, בתקנות קופות גמל ובתקנוני קופות הגמל.

<u>עמוד</u>	<u>הנושא</u>	<u>הגדרות</u>
	<b>פרק א' - פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה</b>	<b>1.</b>
1-5	פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה	1.1
1-5	תרשים מבנה האחזקות של הקבוצה	1.1.1
1-6	שנת התאגדות החברה וצורת ההתאגדות	1.1.2
1-6	שינויים בשנת הדוח	1.1.3
1-7	שינויים לאחר תקופת הדוח	1.1.4
1-7	רשימת החברות המהוות צדדים קשורים לחברה	1.1.5
1-11	תחומי פעילות	1.1.6
1-12	השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה	1.1.7
1-12	חלוקת דיבידנדים	1.1.8
1-13	<b>פרק ב' - מידע אחר</b>	<b>2.</b>
1-13	מידע כספי לגבי תחומי פעילות החברה	2.1
1-14	סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות החברה	2.2
1-21	<b>פרק ג' - תיאור ומידע על תחומי הפעילות של החברה</b>	<b>3.</b>
1-21	קופות גמל לא משלמות לקצבה, לתגמולים ואישיות לפיצויים	3.1
1-21	מידע כללי על תחום הפעילות	3.1.1
1-26	מוצרים ושירותים	3.1.2
1-26	פילוח הכנסות ורווחיות מוצרים	3.1.3
1-27	מוצרים חדשים	3.1.4
1-27	עמיתים	3.1.5
1-28	ערוצי הפצה	3.1.6
1-29	קרנות השתלמות	3.2
1-29	מידע כללי	3.2.1
1-31	מוצרים ושירותים	3.2.2
1-31	פילוח הכנסות ורווחיות מוצרים	3.2.3
1-31	מוצרים חדשים	3.2.4
1-31	עמיתים	3.2.5
1-32	ערוצי הפצה	3.2.6
1-33	קופות גמל לדמי מחלה	3.3
1-33	מידע כללי על תחום הפעילות	3.3.1
1-34	מוצרים ושירותים	3.3.4

<u>עמוד</u>	<u>הנושא</u>
1-34	3.3.5 פילוח הכנסות ורווחיות מוצרים
1-34	3.3.6 מוצרים חדשים
1-34	3.3.7 עמיתים
1-35	3.3.8 ערוצי הפצה
1-36	<b>4. פרק ד' – עניינים הנוגעים לפעילות החברה בכללותה</b>
1-36	4.1 מידע כללי נוסף
1-36	4.1.1 שינויים בהיקף הפעילות ורווחיות החברה
1-36	4.1.2 שינויים טכנולוגיים
1-36	4.1.3 גורמי ההצלחה הקריטיים והשינויים החלים בהם
1-37	4.1.4 חסמי הכניסה והיציאה העיקריים
1-37	4.1.5 השקעות
1-39	4.2 שיווק והפצה
1-40	4.3 תחרות
1-42	4.4 עונתיות
1-42	4.5 רכוש קבוע ומיתקנים
1-42	4.6 נכסים לא מוחשיים
1-43	4.7 הון אנושי
1-47	4.8 ספקים ונותני שירותים
1-48	4.9 השקעות
1-48	4.10 מימון
1-48	4.11 מיסוי
1-48	4.12 מגבלות ופיקוח החלים על פעילות החברה
1-55	4.13 רישיונות והיתרים
1-56	4.14 כיסוי ביטוחי
1-56	4.15 הון עצמי מזערי
1-56	4.16 תקינה ובקרה
1-56	4.17 הסכמים מהותיים
1-56	4.18 הסכמי שיתוף פעולה
1-56	4.19 הליכים משפטיים
1-56	4.20 דיון בגורמי סיכון
1-60	4.21 יעדים ואסטרטגיה עסקית

## הגדרות

לנוחיות הקורא מובאים להלן המונחים או הקיצורים הבאים, להם בפרק זה המשמעות המובאת לצידם, אלא אם כן נאמר אחרת.

מבטח או חברה מנהלת.	"גוף מוסדי"
הסכומים שמפקיד עמית (או שמופקדים עבורו) בקופת גמל.	"דמי גמולים"
הראל עתידית קופות גמל בע"מ.	"החברה"
המפקח על הביטוח כמשמעותו בחוק הפיקוח, או הממונה כמשמעותו בחוק קופות הגמל, לפי העניין.	"המפקח או הממונה"
הראל חברה לביטוח בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של הראל השקעות.	"הראל ביטוח"
הראל גמל והשתלמות בע"מ. חברה בשליטה מלאה של הראל ביטוח.	"הראל גמל"
הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.	"הראל השקעות"
הראל השקעות והחברות המוחזקות על ידה.	"הקבוצה"
חוק החברות, התשנ"ט - 1999.	"חוק החברות"
חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, שיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה - 1995.	"חוק ייעוץ השקעות"
חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות וניגודי העניינים בשוק ההון בישראל (תיקוני חקיקה), התשס"ה - 2005.	"חוק ועדת בכר"
חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק בייעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני), התשס"ה - 2005.	"חוק ייעוץ ושיווק פנסיוני"
חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א - 1981.	"חוק הפיקוח"
חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005.	"חוק קופות גמל"
חברה שעיסוקה ניהול קופות גמל ואשר קיבלה רישיון לכך מאת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, בהתאם לסעיף 4 לחוק קופות גמל.	"חברה מנהלת"
כמשמעותו בחוק ייעוץ השקעות (ניירות ערך, מוצרים מובנים ויחידות השתתפות בקרנות נאמנות).	"נכס פיננסי"
כמשמעותו בחוק ייעוץ ושיווק פנסיוני (קופות גמל, קרנות פנסיה, קרן השתלמות, פוליסות ביטוח שהינן קופות גמל להון או לקיצבה, תכניות ביטוח מפני סיכון מוות או אובדן כושר עבודה הכלולה בתכניות דלעיל או נמכרות אגב אחת מהן).	"מוצר פנסיוני"
נכסים הכוללים את נכסי קופות הגמל וקרנות הפנסיה, למעט קרנות ותיקות, נכסים המוחזקים על-ידי מבטח לכיסוי התחייבויות תלויות תשואה בביטוח חיים, נכסים המוחזקים על-ידי מבטח לכיסוי התחייבויותיהם לפי תכניות ביטוח חיים המעניקות למבוטח תשואה מובטחת ושהמבטח אינו זכאי בשל הכספים המופקדים בהם או בשל חלק מהם לאגרות חוב מיועדות.	"נכסי החיסכון לטווח ארוך"
פקודת מס הכנסה [נוסח חדש].	"פקודת מס הכנסה"
קופת גמל כמשמעותה בחוק קופות גמל שאינה קרן פנסיה.	"קופת גמל"
תקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשכ"ד - 1964.	"תקנות קופות הגמל"





**1.1.2 שנת התאגדות החברה וצורת ההתאגדות**

החברה הינה חברה שאושרה כחברה מנהלת של קופות גמל, על ידי המפקח.

החברה התאגדה ביום 12 בדצמבר 1999, כחברה פרטית בישראל, בהתאם לפקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג-1983, בשם החברה לניהול קופות גמל בע"מ. ביום 24 באוקטובר 2001 שינתה החברה את שמה ל"עתידית קופות גמל בע"מ". ביום 10 לאפריל, 2010 שינתה החברה את שמה ל"הראל עתידית קופות גמל בע"מ", שמה הנוכחי.

לחברה אין חברות מוחזקות.

החברה הינה חברה בבעלות מלאה, בעקיפין, של הראל השקעות.

**1.1.3 שינויים בשנת הדוח****1.1.3.1 מיזוגי קופות והסבת הקופות שנוהלו בבנק פועלים**

לצורך עמידה בהוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הרשאה לנהל יותר מקופת גמל אחת), התשע"ב – 2012, החל מ-1 ביולי 2013 מוזגו הקופות שתופעלו בבנק הפועלים לתוך קופות המתופעלות בבנק לאומי בהתאם לפירוט בסעיף 1.1.3.2 להלן. הקופות מוזגו כמסלולי השקעה בקופות קיימות המתופעלות בבנק לאומי. אגב תהליך המיזוג האמור בוצעה הסבת נתוני הקופות המתמוזגות מהמערכות המתפעלות בבנק הפועלים למערכות המתפעלות בבנק לאומי. לעניין מערכות המיכון התומכות ראה סעיף 4.6 נכסים לא מוחשיים.

**1.1.3.2 מיזוגים בשנת הדוח**

ביום 20 בפברואר 2013 אושר על ידי המפקח מיזוג טכני של קרן ההשתלמות "הראל דיקן" כמסלול השקעה נפרד בקרן ההשתלמות "הראל גילעד השתלמות", אשר נכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2013. במסגרת שינויים שבוצעו בתקנון "הראל גילעד השתלמות", שונה שם המסלול ל"הראל גילעד השתלמות כללי 2".

ביום 20 בפברואר 2013 אושר על ידי המפקח מיזוג טכני של קופת הגמל "הראל כספת" כמסלול השקעה נפרד בקופת הגמל "הראל גילעד גמל", אשר נכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2013. במסגרת שינויים שבוצעו בתקנון "הראל גילעד גמל", שונה שם המסלול ל"הראל גילעד גמל כללי 2".

מסלול "הראל גילעד גמל ניב (עד 10% מניות)" לשעבר הראל ניב- בהתאם להסכם בין הראל ביטוח להראל גמל והשתלמות בע"מ, שימשה הראל גמל והשתלמות בע"מ עד ליום 30 ביוני 2013 כחברה המנהלת של קופת הגמל ניב. במסגרת בקשות, שהוגשו ביום 14 באפריל, להעברת ניהול מרצון ומיזוג, אשר אושרו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן: "הממונה") ביום 18 ביוני 2013, עברה קופת הגמל ביום 1 ביולי 2013, לניהולה של החברה ומוזגה לתוך קופת הגמל הראל גילעד גמל. במסגרת תיקון תקנון קופת הגמל הראל גילעד גמל אשר בוצע בחודש יולי 2013, שונה שם המסלול ל- "הראל גילעד גמל ניב (עד 10% מניות)".

**1.1.3.3 שינוי תקנונים**

בחודש ינואר 2013 הותאם תקנון "הראל גילעד גמל" לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול), תשע"ב-2012 במסגרתן שונה הרכב ושיעור דמי הניהול שרשאית חברה מנהלת לגבות (לעניין זה ראה סעיף 2.2.5) בחודש יולי 2013 אושרו שינויים נוספים, אשר במסגרתם: שונו שמות וחלק מהרכבי מסלולי ההשקעה בקופה ונוסף מסלול חדש, מסלול ההשקעה "הראל גילעד גמל כללי" הוגדר כמסלול ברירת המחדל התוסף מסלול השקעה חדש: "הראל גילעד גמל אג"ח".

בחודש יולי 2013 אושרו שינויים בתקנון "הראל גילעד השתלמות", שבניהול החברה שבמסגרתם: נוספה מטרה חדשה לקרן ההשתלמות והיא "השאת הכספים בקופה", שונו שמות מסלולי ההשקעה, התוסף מסלול השקעה חדש: "הראל גילעד השתלמות אג"ח".

## 1.1.3.4 הסכם מיום 10 ביוני 2008 בין הראל חברה לביטוח בע"מ לבין החברה :

הצדדים התקשרו ביום 10 ביוני 2008 בהסכם ניהול קופ"ג, ביחס לניהול קופת הגמל הראל גילעד גמל (לשעבר: גילעד קופת גמל לתגמולים ופיצויים) אשר בבעלותה של הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "הראל ביטוח"), ואשר מנוהלת על פי הסכם זה על ידי הראל עתידית. בהודעה אשר אושרה בדירקטוריון החברה ביום 19 באוגוסט 2013, הסכימו הצדדים להחיל את ההסכם האמור, בשינויים המחויבים, על יחסי הצדדים - ביחס לניהולו של מסלול ההשקעה הראל גילעד גמל ניב (עד 10% מניות), וזאת, החל מיום 1 ביולי 2013.

## 1.1.3.5 הארכת הסכם משנת 2007 בין החברה והראל גמל והשתלמות: לשם ניצול של "יתרון לגודל"

וחסכון בעלויות תפעול שוטף, לחברה הסכם עם הראל גמל והשתלמות בדבר קבלת שירותי תפעול וניהול מאת הראל גמל והשתלמות. שירותים אלו כוללים, בין היתר, שירותי מחשוב, ניהול סיכונים ואקטואריה, ניהול השקעות וביטוח דירקטורים. מטרתו של הסכם זה הינה ליצור שיטת חיוב עבור שירותים שונים שמעניקה הראל גמל והשתלמות לחברה, תוך שהחברה מנצלת את היתרון לגודל של הראל גמל והשתלמות ובכך חוסכת בעלויות התפעול והניהול. בהתאם להוראות הסכם זה, החברה משלמת להראל גמל והשתלמות דמי תפעול וניהול בשיעור של 95% מדמי הניהול נטו שמקבלת החברה מקופות הגמל שבניהולה. התמורה דלעיל כוללת תשלום עבור שירותים שונים שרוכשת הראל גמל והשתלמות עבור הקופות שמנוהלות על ידה והחברה לא תחויב בתשלום נוסף בקשר עם השירותים כאמור. כמו כן, בהתאם להסכם שבין הראל גמל והשתלמות לחברה, המחתה החברה להראל גמל והשתלמות את זכאותה לקבלת דמי ניהול מאת הראל ביטוח בגין קופות גמל שהינן בבעלות הראל ביטוח ומנוהלות בידי החברה. ביום 27 באוקטובר 2008 נחתמה תוספת להסכם זה, אשר במסגרתה הוארך תוקפו כך שתוקפו יוארך באופן אוטומטי לתקופות נוספות של שנה אלא אם תינתן על ידי אחד הצדדים הודעה בדבר אי חידושו. ביום 20 בנובמבר 2013 נחתמה תוספת שנייה להסכם אשר במסגרתה בוטלה החל ממועד החתימה התוספת הראשונה, ההסכם יחול עד לשנת 2015 ויוארך לתקופות של 3 שנים בכל פעם אלא אם תינתן על ידי אחד מהצדדים הודעה בדבר אי חידושו, והתמורה עבור ההסכם תועבר אחת לרבעון ולא אחת לחודש. ההסכם אושר בועדת הביקורת של החברה ביום 18 בנובמבר 2013 ובדירקטוריון החברה ביום 20 בנובמבר 2013.

## 1.1.3.6 התקשרות בעסקה לרכישת מחצית הזכויות נדל"ן ברעננה - ביום 21 בינואר 2013 התקשרו

החברות הבנות בהראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ, ביניהן החברה, שהינן גופים מוסדיים (להלן: "החברות הבנות") בהסכם עם רבוע כחול נדל"ן ("רבוע כחול") בקשר עם רכישת מחצית מזכויות רבוע נדל"ן במקרקעין, בשטח של כ- 11 דונם הידועים כחלק מחלקה 4 בגוש 7657, והמצויים באזור התעשייה הצפוני של רעננה ("המקרקעין"). בכוונת החברות הבנות ורבוע נדל"ן להקים על המקרקעין מבנה משרדים ("משרדים"), אשר מושכר מראש, בכפוף להשלמת בניית המשרדים, לצד ג' לתקופה של 10 שנים עם אופציה לחמש שנים נוספות. במסגרת העסקה נחתם בין הצדדים הסכם מכר, לפיו החברות הבנות רוכשות מאת רבוע נדל"ן 50% מהזכויות במקרקעין, וכן הסכם שיתוף במסגרתו הוסדרו יחסי הצדדים כבעלים במשותף במקרקעין, ובכלל כך את נשיאת הצדדים בעלויות תכנון, הקמתו, שיווקו, ניהולו ותפעולו של המשרדים בחלקים שווים ביניהם. המשרדים יכללו שטחים להשכרה בהיקף של כ- 25,500 מ"ר על פני 16 קומות מעל קומת קרקע, וכן 868 מקומות חניה. במקרקעין זכויות בניה נוספות על פי תב"ע בתוקף, שלא ינוצלו בשלב ראשון. לעסקה לא צפויה להיות השפעה מהותית על התוצאות הכספיות של החברה.

1.1.3.7 **עסקה לרכישת בניין משרדים במיניאפוליס, מיניסוטה** - ביום 5 באפריל 2013, החברות הבנות בהראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ, ביניהן החברה, שהינן גופים מוסדיים (להלן: "החברות הבנות") התקשרו בהסכם עם משקיע מוסדי ישראלי ומשקיע אמריקאי לרכישת בניין משרדים, המסווג כבניין Class A+, הכולל 51 קומות וכ- 130 אלף מ"ר שטחים להשכרה (כ- 94% כבר מאוכלסים) הנמצא במרכז העיר מיניאפוליס במדינת מיניסוטה, ארה"ב ("הנכס"). רכישת הזכויות בוצעה באמצעות הקמת שותפות בו מחזיקה החברה ב- 49% מן הזכויות, המשקיע המוסדי הנוסף ב- 25% והמשקיע האמריקאי ב- 26% אשר לאור מומחיותו ינהל את הנכס. סכום התמורה הכולל הינה כ- 277 מיליון דולר. הרכישה תמומן על ידי הון השותפים וחוב בנקאי שיועמד על ידי מוסד פיננסי אמריקאי, כאשר סך מרכיב ההון על ידי כלל השותפים בנכס יעמוד על כ- 94 מיליון דולר. היקף ההשקעה הכולל של החברות הבנות צפוי להסתכם לסכום של כ- 46 מיליון דולר. לעסקה לא צפויה להיות השפעה מהותית על התוצאות הכספיות של החברה.

1.1.3.1 **כביש חוצה ישראל** - שותפות ייעודית, ת.ש.ג דרכים שותפות מוגבלת (להלן: "תש"י") אשר הוקמה על ידי קרן תשתיות ישראל (להלן: "קרן תשתיות") ואשר רכשה בסוף שנת 2010 50% ממניות חברת דרך ארץ הייוויז (1997) בע"מ (25.5% בדילול מלא), בעלת הזיכיון בכביש חוצה ישראל (להלן: "דרך ארץ"), התקשרה ביום 23 בדצמבר 2012 בהסכם מתוקן עם חברת שיכון ובינוי בע"מ (להלן: "שוי"ב") לרכישת החזקותיה של שוי"ב בדרך ארץ, לרבות בהלוואות הבעלים שהעמידה שוי"ב לדרך ארץ (להלן: "העסקה"). לאחת שהתקיימו התנאים המתלים להשלמת העסקה, ובהם קבלת הסכמת המדינה וקבלת הסכמת הגורמים המממנים של דרך ארץ, הושלמה העסקה ביום 4 ביולי 2013 ותש"י רכשה משוי"ב את מלוא החזקותיה בדרך ארץ (25.5% בדילול מלא). במסגרת העסקה השקיעו החברות הבנות בהראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ, ביניהן החברה, שהינן גופים מוסדיים (להלן: "החברות הבנות"), השקעה נוספת בתש"י, בסך של כ- 350 מיליון ש"ח, וזאת לצד השקעות נוספות על ידי שותפים מוגבלים אחרים בתש"י, כל אחד על פי חלקו בתש"י. לאחר השלמת העסקה, החברות הבנות מחזיקות כשותף מוגבל במישרין בכ- 46% מהזכויות בתש"י. לעסקה לא הייתה השפעה מהותית על תוצאות הפעילות של החברה.

1.1.3.2 **עסקה לרכישת נכס מקרקעין בפאריז, צרפת** - ביום 23 באוקטובר 2013 התקשרו החברות הבנות בהראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ, ביניהן החברה, שהינן גופים מוסדיים (להלן: "החברות הבנות"), בהסכם עם שותפים זרים ("שותפות") לפיו ירכשו הצדדים (בעקיפין, באמצעות תאגידים זרים), נכס מקרקעין בפאריז, צרפת ("הנכס"). הנכס שנרכש ממוקם בשדרת שאנו אליזה בפאריז והוא כולל כ- 3,500 מ"ר שטח המשמש למסחר, כ- 5,100 מ"ר המשמשים כמשרדים וכ- 1,600 מ"ר שטחי מגורים. שיעור התפוסה הנוכחי בנכס עומד על 100%. חלקן של החברות הבנות בשותפות (ובעקיפין בנכס) הינו 39%. שאר הזכויות בשותפות (ובעקיפין בנכס) יוחזקו על ידי השותפים הזרים, אשר גם אחראים על ניהול הנכס. הנכס נרכש עבור סך של כ- 240 מיליון אירו (לא כולל הוצאות נלוות). הרכישה תמומן על ידי הון הצדדים וחוב בנקאי שיועמד על ידי מוסד פיננסי, כאשר סך מרכיב ההון על ידי כלל השותפים בנכס יעמוד על כ- 73 מיליון אירו. לעסקה לא צפויה להיות השפעה מהותית על התוצאות הכספיות של החברה.

#### 1.1.4 שינויים לאחר תקופת הדוח

לא היו שינויים לאחר שנת הדוח.

1.1.5 להלן רשימת החברות המהוות צדדים קשורים לחברה:

הראל השקעות וחברות המצויות בשליטתה הינן צדדים קשורים לחברה. להלן פירוט הצדדים הקשורים לחברה נכון למועד פרסום הדוח:

מס"ד	שם החברה	מס' חברה / שותפות	שיעור החזקה (במישרין או בעקיפין) ע"י הראל השקעות	הערות
1.	הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ	52-003398-6		
2.	הראל חברה לביטוח בע"מ	52-000407-8	100%	
3.	הראל פיננסיים אחזקות בע"מ	51-075057-3	100%	
<b>חברות שמוחזקות במישרין או בעקיפין ע"י הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (בעלת השליטה המלאה בהראל ביטוח, הראל גמל, עתידית גמל, הראל פנסיה ומנוף פנסיה)</b>				
4.	אזו-ריט בילו סנטר בע"מ	51-373048-1	28%	
5.	אי בי סי אוטומטיב בע"מ	51-255379-3	50%	
6.	אי.אם.אי- עזר חברה לביטוח משכנתאות בע"מ	51-231050-9	100%	
7.	איידקס און-ליין (1999) בע"מ (בפירוק מרצון)	51-284795-5	100%	(*)
8.	איידקס אחזקות בע"מ	51-294795-3	100%	(*)
9.	איידקס בורסת הנגזרות הישראלית בע"מ	51-284714-6	100%	(*)
10.	אייל ניירות ערך (יעוץ) בע"מ	51-138282-2	100%	(*)
11.	אלדן פיתוח מפעלי תירות בע"מ	51-063335-7	25%	
12.	אן.טי.אס.סי. בע"מ	51-101450-8	100%	(*)
13.	אסיסטנס (ישראל) ה.ה. בע"מ	51-218896-2	100%	(*)
14.	בית ישראל לנאמנות בע"מ	52-003291-3	100%	(*)
15.	בית ציון הפעלה וניהול בע"מ	51-170718-4	50%	(*)
16.	ב.ס.ח. - החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ	52-004402-5	50%	
17.	בר תואי חברה לנכסים בע"מ	51-095380-5	100%	
18.	גוונים מכשירים פיננסיים 2000 בע"מ (בפירוק מרצון)	51-292343-4	100%	(*)
19.	גוונים נגזרות פיננסיות ייעוץ (1998) בע"מ (בפירוק מרצון)	51-269062-9	100%	(*)
20.	גוונים נגזרות פיננסיות בע"מ (בפירוק מרצון)	51-254282-0	100%	(*)
21.	גוונים פיננסופיה (1999) בע"מ (בפירוק מרצון)	51-281660-4	100%	(*)
22.	גינ שמאים בע"מ	51-097941-2	100%	(*)
23.	גמלא-הראל נדל"ן למגורים בע"מ	51-389967-4	20%	
24.	גמלא- הראל מזרח אירופה בע"מ	51-399899-7	40%	
25.	דקלה חברה לביטוח בע"מ	52-003050-3	100%	
26.	החזקות במשכנתאות ישראל בע"מ	51-262448-7	100%	
27.	החזקות שלוח בע"מ	51-043428-5	100%	
28.	החזקות ש.ס.צ. בע"מ	52-000775-8	100%	
29.	המשמר סוכנות לביטוח בע"מ	51-094800-3	100%	
30.	הראל ביטוח מימון והנפקות בע"מ	51-383420-0	100%	

מס"ד	שם החברה	מס' חברה / שותפות	שיעור החזקה (במישרין או בעקיפין) ע"י הראל השקעות	הערות
.31	הראל אשראי (2007) בע"מ	51-399205-7	100%	
.32	הראל גוונים בע"מ (בפירוק מרצון)	51-239729-0	100%	(*)
.33	בית הראל - ניהול בע"מ (בפירוק מרצון)	51-257493-0	100%	
.34	הראל גמל והשתלמות בע"מ להלן רשימת קופות הגמל המנוהלות ע"י הראל גמל והשתלמות בע"מ, נכון למועד הדו"ח: הראל עצמה תעוז הראל קופה מרכזית לפיצויים הראל קרן השתלמות הראל פרופיל אישי למעסיק הראל גמל לפיצויים - מסלולית הראל קופה לפנסיה תקציבית	51-220520-4	100%	
.35	הראל המשמר אחזקות מקרקעין (1992) בע"מ	51-173934-4	100%	
.36	הראל המשמר מחשבים בע"מ	51-081015-3	100%	
.37	הראל וואן בע"מ	51-376920-8	50%	
.38	הראל חיתום והנפקות בע"מ	51-129383-9	100%	
.39	ידידים הסדרים פנסיוניים סוכנות לביטוח בע"מ	51-366853-3	100%	
.40	הראל - פיא קרנות נאמנות בע"מ	51-177678-3	100%	
.41	הראל מוצרים פיננסים בע"מ	51-393076-8	100%	
.42	הראל סל בע"מ	51-410381-1	100%	
.43	הראל סל (מסחר) 2008 בע"מ	51-410497-5	100%	
.44	הראל פיננסים ניהול השקעות בע"מ	51-399213-1	100%	
.45	הראל פיננסים מסחר מוסדי בע"מ (הפסיקה פעילותה ביום 31.3.2013)	51-412184-7	100%	
.46	הראל פיננסים שירותי תפעול בע"מ	51-399212-3	100%	
.47	הראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ קרנות הפנסיה שבניהולה הינן: הראל גילעד פנסיה הראל פנסיה כללית	51-226759-2	100%	
.48	הראל עתידית קופות גמל בע"מ קופות הגמל שבניהולה: הראל - דקל קופת גמל לדמי מחלה הראל - גילעד גמל הראל גילעד השתלמות	51-286736-7	100%	
.49	הראל אש בע"מ	51-141591-1	100%	
.50	וריטס סוכנות לביטוח בע"מ	51-055869-5	100%	
.51	חברת שותף כללי קרן תשתיות בע"מ	51-385840-7	99.01	
.52	ידידים הולדינג וניהול (1984) בע"מ	51-101667-7	100%	
.53	יהודה חברה לביטוח בע"מ	52-000043-1	100%	(*)

	79%	51-142304-8	לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ קרן הפנסיה שבניהולה: עתידית קופת פנסיה בע"מ	.54
	25%	51-119788-1	מדיקל קונסלטנס אינטרנשונל (א.מ.סי.אי.) בע"מ	.55
	25%	51-118784-1	מדנס סוכנות לביטוח בע"מ	.56
(*)	25%	51-239535-1	מוטוריסק בע"מ	.57
	100%	51-179233-5	מור הר השקעות בע"מ	.58
	100%	51-226257-7	מנוף ניהול קרנות פנסיה בע"מ קרנות הפנסיה שבניהולה: הראל מנוף פנסיה	.59
(*)	98%	51-025062-4	מעונות אחד העם 44 בע"מ	.60
(*)	50%	51-232175-3	מרכז מסחרי שוהם ניהול והחזקה בע"מ	.61
(*)	100%	51-016732-3	סוכנות לביטוח מיסוד שלוח בע"מ	.62
	100%	51-000298-3	סטנדרד בטוחים בע"מ	.63
	26.39%	51-296791-0	סיטיפס בע"מ	.64
	100%	51-225798-1	עדי ניהול קרנות פנסיה בע"מ	.65
	100%	52-003288-9	ציון החזקות בע"מ	.66
	100%	51-090927-8	ציון נדל"ן בע"מ	.67
(*)	26%	51-357525-8	קבוצת הראל אחזקות (2004) בע"מ	.68
	100%	51-103306-0	קרן החסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ להלן קופת הגמל המנוהלת ע"י החברה: קרן החסכון לצבא הקבע - קרן השתלמות	.69
	100%	51-080753-0	קרן מאה מיסודם של מרגוט וארנסט המבורגר (חל"צ)	.70
	24.7%	51-142580-3	ש. מדנס סוכנות לביטוח (1989) בע"מ	.71
	24.7%	51-340388-1	ש. מדנס סוכנות לביטוח (2003) בע"מ	.72
	40%	51-386358-9	תשתיות ישראל ניהול 1 בע"מ	.73
	40%	51-460767-0	תשתיות ישראל ניהול 2 בע"מ	.74
	20%	51-209679-3	ויתניה בע"מ	.75
	41.65%	55-024193-9	ת.ש.י 431 שותפות מוגבלת	.76
(**)	50%	51-465888-9	אייבקס האוס בע"מ	.77
(**)	100%	54-024341-7	מנהטן ברודווי 1633 שותפות כללית	.78
(**)	100%	51-466731-0	הראל מנהטן ברודווי 1633 בע"מ	.79
(**)	100%	51-491271-6	הראל מנהטן לקסינגטון 285 שותפות כללית	.80
	35%		CCPIII Germany Holding Sarl (Lux)	.81
	100%		Harel IDS Minneapolis, LP	.82
(**)	50%	51-427378-8	קינגסווי 22 בע"מ	.83
	95.75%	/B/06/11	Interasco Societe Anonyme General	.84

		61225/05	Insurances S.A.G.I	
	(ביוון)			
	100%	51-402990-9	הראל סל מטבעות מסחר בע"מ	.85
	100%	51-402915-6	הראל סל מטבעות בע"מ	.86
	100%		Harel (UK) Ltd	.87
	99.98% (מאוגדת בטורקיה)		Turk Nippon Sigorta A.S.	.88
(**)	100%		Harel Liepzig BV	.89
(**)	20%		Ironos Investments Sarl	.90
(**)	100%		Harel Surry Street Company Ltd.	.91
(**)	100%		Harel Surry Street Company (Nostro) 1 Ltd.	.92
(**)	100%		Harel Surry Street Company (Nostro) 2 Ltd.	.93
(**)	100%		HAREL 180-182 BROADWAY LLC	.94
(**)	40%		Mealli Holdings S.A.R.L - A	.95
	50%		Mealli Holdings S.A.R.L - B	.96
(**)	100%		Harel Gaia Colchester US GP LLC	.97
(**)	100%		Harel Gaia 320 south Harrison EO US, LP	.98
(**)	100%		Harel Gaia 91 ST US, LP	.99
(**)	100%		Harel Gaia 118st US LP	.100
(**)	100%		Harel 3990 Essex, LP	.101
(**)	100%		Harel 6330 West Loop South, LP	.102
(**)	100%		Harel 254 Park Avenue South LP	.103
(**)	100%		Harel Gaia Mcneil LP	.104
(**)	100%		Harel Gaia Regency LP	.105
(**)	100%		Harel Manhattan Madison 747, LP	.106
(**)	100%		Harel Elco colonial LP	.107
(**)	100%		Harel Manhattan Broadway 1633 LP	.108
(**)	49%		Kingsway22 Ltd.	.109
(**)	49%		Ibex House Ltd.	.110
(**)	49%		Luner House Holding	.111
	10.79% במניות רגילות 18.60% בכורה A 42.36% במניות B 28.60% במניות B1 בכורה	51-384269-0	קבוצת מור נדל"ן בינלאומי בע"מ	.112

	100%		Harel L.P (Delaware)	.113
	46.73%		ת.ש.י דרכים שותפות מוגבלת	.114
	49.00%		ת.ש.י דרכים שותפות מוגבלת Class A1	.115
	31.24%		נתיבי היובל בע"מ	.116
	35.84%		חברת דרך ארץ הייוויז בע"מ	.117
	100%		Harel 33 Beekman LLC	.118
	100%		Harel Crescent Ridge, LP	.119
	38%		ELCO LR CRESCENT RIDGE LP	.120
	38%		Elco LR Hampshire Place LP	.121
	38%		Elco LR Sage Commons LP	.122
	38%		EQR JAX LENDERCO, LP	.123
	39%		THOR LUXCO 65 CHAMPS-ELYSEES S.A.R.L.	.124
	49%		10 Fleet place Unitholder Limited	.125
	49%		10 Fleet place Unitholder I Limited	.126
	18.11%	52-003973-6	מילומור בע"מ	.127

(\*) חברות לא פעילות.

(\*\*) חברות שכל פעילותן החזקות נדל"ן בחו"ל.

#### 1.1.6 תחומי פעילות

החברה הינה חברה מנהלת של קופות גמל וקרנות השתלמות, המשמשות להפקדות של העובד או המעסיק ו/או העובד או יחיד עצמאי, המיועדות לתשלום תגמולים, קצבה, פיצויים והשתלמויות:

- קופת תגמולים או קופת תגמולים ואישיות לפיצויים - קופות גמל שנועדו לשם חיסכון ארוך טווח לעמיתים עצמאיים ולעמיתים שכירים.
- בעקבות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מספר 3), התשס"ח - 2008 (להלן: "תיקון 3 לחוק קופות הגמל"), קופות אלו הינן קופות לא משלמות לקצבה לגבי כספי התגמולים שהופקדו בשנת 2008 ואילך.
- קרנות השתלמות - קופות גמל שנועדו לחיסכון לשם יציאה להשתלמות המיועדת לשמירת רמתו המקצועית של העובד כאשר סכומי החיסכון ניתנים למשיכה לכל מטרה לאחר צבירת ותק של 6 שנים.
- קופות לדמי מחלה - קופות גמל המיועדות לצבירת סכומים על ידי המעסיק לשם הבטחת זכויות עובדיו לקבלת דמי מחלה.

תחומי פעילות החברה, הנגזרים מסוגי קופות הגמל אותן היא מנהלת או ניהלה בתקופת הדוח, הינם כדלקמן:

1.1.6.1 קופות גמל לא משלמות לקצבה, לתגמולים ואישיות לפיצויים.

1.1.6.2 קרנות השתלמות.

1.1.6.3 קופה לדמי מחלה.

למועד עריכת דוח זה מנהלת החברה 3 קופות גמל מסוגים שונים:



- 
- 1.1.6.4 קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים.
- 1.1.6.5 קרן השתלמות.
- 1.1.6.6 קופה לדמי מחלה.
- 1.1.7 **השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה**
- במהלך השנה השקיעה הראל ביטוח (באופן עקיף) בהון המניות של החברה סך כולל של 1.7 מיליוני ש"ח, וזאת כנגד הקצאת מניות.
- 1.1.8 **חלוקת דיבידנדים**
- 1.1.8.1 במהלך השנים 2012 - 2013 לא חילקה החברה דיבידנד לבעלי מניותיה.
- 1.1.8.2 למיטב ידיעת החברה, שתי המגבלות העיקריות שעשויות להשפיע על יכולת החברה לחלק דיבידנד בעתיד הן צרכי המימון והנזילות של החברה מחד גיסא, והצורך לעמוד בדרישות ההון העצמי המזערי הקבועות בתקנות ניהול קופות גמל מאידך גיסא. לעניין תקנות בדבר דרישות הון והון עצמי המזערי הנדרש מחברות מנהלות - ראה להלן.
- 1.1.8.3 לחברה אין מדיניות חלוקת דיבידנד.

**2. פרק ב': מידע אחר**

הנתונים בדוח זה, נלקחו מתוך הדוח על המצב הכספי השנתי של החברה, על בסיס מצטבר, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.

**2.1 מידע כספי לגבי תחומי פעילות החברה**

להלן נתונים כספיים של החברה, בחלוקה לתחומי הפעילות החברה, במהלך השנים 2011 - 2013:

**שנת 2013 (באלפי ש"ח)**

מאוחד	קופת גמל לדמי מחלה	קרנות השתלמות	קופות גמל לתגמולים ואישיות לפיצויים	
1,609	246	777	586	סך ההכנסות מדמי ניהול
166	63	53	50	סך ההכנסות האחרות
(1,595)	(241)	(773)	(581)	עלויות המימוש לתחום הפעילות
180	68	57	55	רווח לפני מיסים
192,042	72,798	60,900	58,344	סך נכסים מנוהלים <sup>(1)</sup>
(1,280)	1,026	(1,368)	(938)	סך הפקדות, משיכות והעברות <sup>(1)</sup>
10.26%	10.02%	9.89%	10.93%	תשואות ממוצעות נומינליות ברוטו*

\* חישוב תשואה ממוצעת נעשית על בסיס משוקלל בהתאם לנכסי כל קופת גמל.  
<sup>(1)</sup> הנתונים אינם כוללים את קופות הגמל שבעלות הראל ביטוח.

**שנת 2012 (באלפי ש"ח)**

מאוחד	קופת גמל לדמי מחלה	קרנות השתלמות	קופות גמל לתגמולים ואישיות לפיצויים	
2,026	230	865	931	סך ההכנסות מדמי ניהול
150	55	49	46	סך ההכנסות האחרות
(2,020)	(228)	(863)	(929)	עלויות המימוש לתחום הפעילות
156	57	51	48	רווח לפני מיסים
177,898	66,027	57,663	54,208	סך נכסים מנוהלים <sup>(1)</sup>
(5,070)	8,902	(7,623)	(6,349)	סך הפקדות, משיכות והעברות <sup>(1)</sup>
12.38%	11.09%	13.12%	13.16%	תשואות ממוצעות נומינליות ברוטו*

\* חישוב תשואה ממוצעת נעשית על בסיס משוקלל בהתאם לנכסי כל קופת גמל.  
<sup>(1)</sup> הנתונים אינם כוללים את קופות הגמל שבעלות הראל ביטוח.

## שנת 2011 (באלפי ש"ח)

מאוחד	קופת גמל לדמי מחלה	קרנות השתלמות	קופות גמל לתגמולים ואישיות לפיצויים	
2,274	229	1,017	1,028	סך ההכנסות מדמי ניהול
73	22	26	25	סך ההכנסות האחרות
(2,273)	(226)	(1,017)	(1,030)	עלויות המימוש לתחום הפעילות
74	23	27	24	רווח לפני מיסים
165,458	51,676	59,034	54,748	סך נכסים מנוהלים <sup>(1)</sup>
(10,925)	(1,531)	(4,662)	(4,732)	סך הפקדות, משיכות והעברות <sup>(1)</sup>
(4.05%)	(3.00%)	(4.56%)	(4.50%)	תשואות ממוצעות נומינליות ברוטו *

\* חישוב תשואה ממוצעת נעשית על בסיס משוקלל בהתאם לנכסי כל קופת גמל.  
<sup>(1)</sup> הנתונים אינם כוללים את קופות הגמל שבבעלות הראל ביטוח.

## 2.2 סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות החברה

להלן יובא תיאור של אירועים, מגמות והתפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית בה פועלת החברה, אשר יש להם, או עשויה להיות להם, השפעה על פעילות הקבוצה והתוצאות העסקיות שלה.

2.2.1 החברה מנהלת את פעילות קופות הגמל וכן את השקעות כספי העמיתים בקופות, בהתאם להוראות הדין ולתקנוני קופות הגמל. בתמורה, החברה המנהלת זכאית לדמי ניהול מהעמיתים. דמי הניהול נגזרים מהצבירה ומההפקדות, והינם כפופים לשיעור מרבי הקבוע בתקנוני קופות הגמל.

חוק קופות גמל מסדיר, לראשונה בדרך של חקיקה ראשית, את מבנה הפעילות של קופות הגמל ושל קרנות הפנסיה, תוך יצירת הפרדה בין נכסי הגוף המנהל לנכסי החוסכים ובין קופות הגמל השונות המנוהלות על ידי הגוף המנהל. בנוסף, מקנה החוק לעמית זכות שליטה ביחס לקופה בה יופקדו הכספים המופקדים על ידו ועל ידי מעסיקו (ובלבד שכספים אשר נועדו לתשלום הפיצויים או למרכיב הפיצויים יופקדו בקופת גמל שנועדה לתשלום פיצויים או לתשלום קצבה, או לשילוב ביניהן), וביחס לאפשרויות המעבר בין קופות הגמל באופן שלמעסיק לא תהא כל שליטה בהם, לרבות האפשרות למשכם חזרה, או להעבירם לקופה אחרת. הוראות חוק זה נכנסו לתוקפן בחודש נובמבר 2005.

תחום חסכון ארוך טווח עוסק בעיקר בחסכון לתקופת הפרישה לגמלאות ובכיסוי לסיכונים שונים. המוצרים השונים במסגרת תחום זה כוללים שילוב מלא או חלקי של פתרונות חסכון ומתן כיסויים ביטוחיים לסיכונים שונים כגון מוות, נכות, אובדן כושר עבודה ומחלות קשות.

פעילות החיסכון במסגרת ביטוח חיים, פנסיה וגמל זוכה לעידוד מצד רשויות המדינה, בעיקר בדרך של תמריצים מיסויים והוראות שונות בדיני עבודה, כמו גם בהנפקת אג"ח מיועדות לחלק מהמוצרים בתחום. תמריצים והוראות אלה מהווים שיקול מרכזי בבחירת הלקוחות במוצרי תחום ביטוח החיים והחיסכון ארוך הטווח.

ביום 1 בינואר 2008 נכנס לתוקף חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מספר 3), התשס"ח - 2008 (להלן: "תיקון 3 לחוק קופות הגמל"), אשר אושר בכנסת ביום 23 בינואר 2008 (ראה סעיף 3.1.1.1 להלן).

## 2.2.2 שינויים בתחום - פעילות חסכון ארוך הטווח

תחום חיסכון ארוך טווח עובר בשנים האחרונות שינויים מקיפים, וזאת לאור שינויים במדיניות הממשלתית בתחום שהביאו לחקיקת חוק וועדת בכר, חוק קופות הגמל, חוק ייעוץ ושיווק פנסיוני ותיקון חוק הפיקוח ("חקיקת בכר", שנכנסו לתוקפם בחודש נובמבר 2005). בבסיס מדיניות זו עומדת השאיפה לעידוד חיסכון קצבתי בקרב כלל האוכלוסייה, על מנת להבטיח יכולת קיום בכבוד של האזרחים לאחר גיל הפרישה.

שינויים אלה באו בשנים האחרונות לידי ביטוי בשינוי מבנה המוצרים שהיו קיימים בתחום ובשינויים בהטבות המיסוי הניתנות לחוסכים לטווח ארוך, לרבות השינוי במסגרת תיקון 3 לחוק קופות הגמל תוך העדפת החוסכים במסלול קצבה וקביעת החובה לתשלום קצבה בסכום קצבה מזערי לכל מוצרי החיסכון הפנסיוני לטווח ארוך. במסגרת זו אף הושאו הטבות המס בין מוצרים אלה בכל הנוגע לכספים שהופקדו עבור עמיתים החל מ-1 בינואר 2008 (לפרטים אודות תיקון 3 לחוק קופות הגמל - ראה סעיף 3.1.1.1).

## 2.2.3 הגברת התחרות

בהמשך לתוכנית המפקח להגברת התחרות במוצרי החיסכון הפנסיוני שפורסמה בחודש נובמבר 2010, פורסמו הוראות שונות שתכליתן הגברת אפשרות נידוד הכספים בין המוצרים השונים וביצוע התאמות בין המוצרים השונים (קופות גמל, קרנות פנסיה וביטוח חיים), לרבות בנושאי הכיסויים הביטוחיים הנמכרים במסגרת מוצרי החיסכון הפנסיוני ודמי הניהול - החלת מודל אחיד של גביית דמי ניהול.

## 2.2.4 כיסויים ביטוחיים בקופות גמל.

בקופות הגמל קיים חיסכון בלבד (וכן אפשרות לביטוחים קולקטיביים של העמיתים, בפוליסות הנרכשות מחברות ביטוח).

ביום 1 בינואר 2013 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כיסויים ביטוחיים בקופות גמל), התשע"ג-2013 המאפשרות לחברות מנהלות של קופות גמל ושל קרנות פנסיה (בכפוף לקבלת רישיון סוכנות) רכישת כיסויים ביטוחיים בקופות גמל. חברה מנהלת של קופת גמל רשאית לרכוש עבור עמיתה כיסויים ביטוחיים לאריכות ימים לסיכוני מוות, לסיכוני נכות ולשחרור מתשלום. בנוסף, חברה מנהלת של קופת גמל רשאית לרכוש פוליסה קבוצתית לביטוח מפני מקרה מוות ואבדן כושר עבודה לעמיתי קופות הגמל שבניהולה וכן פוליסה קבוצתית לביטוח מפני מקרה מוות לעמיתי קרנות ההשתלמות שבניהולה.

## 2.2.5 הרפורמה בדמי ניהול במוצרי חסכון ארוך טווח

ביום 21 ביוני 2012 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול), התשע"ב - 2012, שעניינן החלת מודל אחיד לתקרת דמי ניהול במוצרי חיסכון פנסיוני על ידי גביית דמי ניהול מהפקדות שוטפות ומהצבירה. במסגרת התקנות נקבעו, בין היתר, ההוראות הבאות: (א) דמי הניהול המקסימאליים בקופות גמל לא יעלו בשנת 2013 על 1.1% מהצבירה ו- 4% מההפקדות ובשנת 2014 ואילך לא יעלו על 1.05% מהצבירה ו- 4% מההפקדות השוטפות, כאשר מקבלי קצבאות ישלמו עד 0.6% מיתרת התחייבויות הקופה כלפיהם; (ב) דמי הניהול בחשבונות של עמיתים שהקשר עימם נותק, בחלוף שנה לאחר ניתוק הקשר, לא יעלה על 0.3% לשנה מן היתרה הצבורה בחשבון העמית בקופת הגמל, או על השיעור החודשי שגבה הגוף במועד בו נותק הקשר או במועד שנודע לגוף המוסדי על פטירת העמית, לפי הנמוך מביניהם.

השיעורים כאמור יחולו גם על פוליסות ביטוח חיים חדשות, וזאת בשונה מקופות הגמל שם ההוראה חלה על הכספים הישנים והחדשים כאחד. שינוי דמי הניהול לא יחול על פוליסות ביטוח שהוצאו לפני יום תחילתן של התקנות, קופת ביטוח מבטיחת תשואה, קופת גמל מבטיחת תשואה, קרן ותיקה, קרן

פנסיה חדשה מקיפה, קרן השתלמות קופת גמל בניהול אישי, קופת גמל מרכזית, קופת גמל ענפית, קופת גמל לדמי מחלה וקופת גמל לחופשה.

להלן טבלה המרכזת את שיעור דמי הניהול בהתאם לרפורמה כאמור:

קופת גמל	קופת גמל	ביטוח מנהלים	שיעור דמי ניהול מקסימאליים
קרן פנסיה כללית (חדשה)	עד 2% מהצבירה	עד 2% מהצבירה או שיעור נמוך יותר מהצבירה ושיעור מההפקדות (בין 0% ל-13% מההפקדות)	עד ליום 31.12.2012
	עד 2% מהצבירה		לתקופה שבין 1.1.2013 ועד 31.12.2013
	עד 4% מההפקדות שוטפות	עד 1.1% מהצבירה + עד 4% מההפקדות שוטפות	החל מ- 1.1.2014

ביום 10 בספטמבר 2013 אישרה ועדת הכספים של הכנסת את תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול) (תיקון), התשע"ד-2013, במסגרתן נקבעה הוראה לפיה קופת גמל שאינה קופת ביטוח תהיה רשאית לגבות מעמית אשר באחד מחשבונותיו קיימים כספים ממרכיב תשלומי העובד או ממרכיב תשלומי המעסיק אשר הופקדו בשל שנות המס שקדמו לשנת המס 2008 דמי ניהול על פי הגבוה מבין דמי הניהול המקסימאליים הקבועים בתקנות עובר לתיקון או סך שלא יעלה על 6 ש"ח לחודש, וזאת החל מיום 1 בינואר 2016.

לאחר שנת הדוח ביום 25 בפברואר 2014 אישרה ועדת הכספים של הכנסת את תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (משיכת כספים מקופת גמל) (חשבונות בעלי יתרה צבורה נמוכה) (הוראת שעה), התשע"ד-2014, לפיהן ניתן יהיה למשוך כספים בפטור ממס מקופת גמל אם היתרה הצבורה לא עלתה על 7,000 ש"ח, לא הופקדו כספים בקופה מיום 1 בינואר 2012 ולא בוצע ניוד מהקופה עד ליום 1 בינואר 2013.

התקנות ייכנסו לתוקף עם פרסומן ברשומות והן תהיינה בתוקף עד יום 31 במרץ 2015. לצד התקנות פורסמה טיוטה של הוראות לעניין ההודעה של החברה לשלוח לעמיתה בקשר עם הוראת השעה ראה סעיף 4.12.44.12.4

לרפורמה כאמור קיימת השפעה מהותית על ההכנסות מדמי ניהול ועל הרווחיות של החברה. לקביעת שיעור דמי הניהול בהתאם לתקנות מיום 10 בספטמבר 2013 כאמור לעיל, עשויה להיות השפעה ממתנת על הפגיעה בהיקף דמי הניהול שייגבו, אולם בשל ההוראות שנקבעו לגבי הזכאות למשיכת יתרות נמוכות בקופות גמל בפטור ממס, לא ניתן להעריך את ההשפעה הכוללת של קביעת דמי ניהול מינימאליים כאמור.

## 2.2.6 תקנות הניוד הפנסיוני

נדבך נוסף לשיפור התחרותיות בתחום החיסכון הפנסיוני הינן תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשס"ח-2008, שנכנסו לתוקף ביום 1 באוקטובר 2008 (להלן: "תקנות הניוד הפנסיוני"). מטרת התקנות הינה לאפשר לצרכן לנייד בכל עת את החיסכון הפנסיוני שלו (למעט חיסכון בקרן פנסיה ותיקה) בין הגופים המנהלים חיסכון פנסיוני ובכך להביא להגברת התחרות (ראה לעניין זה סעיף 3.1.1.1).

## 2.2.7 המשך עידוד החיסכון לקצבה

תהליך זה הואץ לנוכח השינויים שבוצעו בכללי המיסוי החלים על המכשירים השונים אשר, בניגוד לעבר, הותאמו למדיניות עידוד החיסכון להבטחת קיצבה.

כך למשל, בשנת 2012 נכנס לתוקף תיקון מס' 190 לפקודת מס הכנסה אשר, בין היתר, ערך שינויים מהותיים בכל הנוגע להטבות המס בקבלת קצבה ממוצר פנסיוני. במסגרת זו, כחיקה משלימה לתיקון 3 לחוק קופות הגמל, הורחב הפטור ממס בעת קבלת קצבה בגיל פרישה (ולנכים בשיעור 75% לצמיתות) באופן מדורג עד לשנת 2025 והוחל גם על היוון קצבה מעבר לקצבה המזערית, הורחב הפטור ממס על קצבת שאירים ונערכו שינויים בנוסחת השילוב אשר נועדה להוות תמריץ להותרת כספי הפיצויים בקופה עד לגיל הפרישה.

במקביל ממשיכה ועולה המודעות הציבורית והתעניינות הציבור במוצרי החיסכון לקצבה ובמאפייניהם (סוגי המוצרים, המקדמים המובטחים, ככל שקיימים, מבנה המוצרים ומוצרים משולבים) ובעיקר בקרנות הפנסיה החדשות, כאפיק חיסכון או כרובד פנסיוני ראשון. ביטוי למרכזיות של קרנות הפנסיה החדשות ניתן למצוא בהסכם לביטוח פנסיוני מקיף במשק שנחתם ביום 19 בנובמבר 2007 (וצווי ההרחבה לו מיום 30 בדצמבר 2007 ומיום 27 בספטמבר 2011) במסגרתו נקבעה קרן הפנסיה החדשה כאפיק "ברירת המחדל" של המעסיק לביטוח עובדיו מכוח ההסכם. השינויים האמורים השפיעו על המעסיקים והעובדים, אשר פעלו ופועלים על מנת לארגן את התיק הפנסיוני ולהתאימו למצב החדש.

## 2.2.8 חקיקת בכר

בחקיקת בכר הוגדרו מספר גורמים משמעותיים, אשר השפיעו מאז חקיקתה על אופי הפעילות בתחום הביטוח הפנסיוני, והם צפויים להוסיף ולהוות גורמים דומיננטיים בתחום זה:

- זכות הבחירה של העובד. זכות הבחירה של העובד משמעה מתן האפשרות בידי העובד להגדיר את המוצר הפנסיוני אותו ירכוש במסגרת ההפרשות המגיעות לו מכוח הסכמי העבודה שלו ולבחור את היצרן הפנסיוני ממנו ירכוש את המוצר. במסגרת תיקון 3 לחוק קופות הגמל אף הורחבה זכות זו. תקנות הניוד הפנסיוני שמגדירות את הייעוץ הפנסיוני כיעוץ לפרט, והעמקת פעילותם של הבנקים בתחום הייעוץ הפנסיוני (ראה להלן) עשויות להגביר את מגמת המעבר למכירה פרטנית.
- הפיכת הבנקים לגורם המשמש כיועץ פנסיוני המקבל עמלות הפצה (בעקבות רפורמת בכר). שיעור עמלות ההפצה ודרך קבלתן מוגדרות בחקיקה ובחקיקת משנה. העמלות נחלקות לשני סוגים: גביה ישירה מהלקוח וגביה מהיצרן הפנסיוני (בכפוף לחתימה על הסכם ייעוץ פנסיוני). שיעור עמלות ההפצה אותן יהיה רשאי יועץ פנסיוני לגבות מהיצרן לא יעלה על 0.25% מתוך הכספים הצבורים. היועץ יוכל גם לגבות עמלות באופן ישיר מהלקוח (לפרטים נוספים אודות עמלות ההפצה - ראה סעיף 4.2.5).

מרבית הבנקים בישראל פועלים בתחום הייעוץ הפנסיוני (בעיקר ייעוץ בתחום הגמל).

## 2.2.9 מבנה הרווחיות בתחום ניהול קופות גמל:

רווחיות החברות המנהלות קופות גמל נובעת מהמרווח בין דמי הניהול הנגבים מהעמיתים לבין הוצאות התפעול והשיווק של קופות הגמל. עד ליום 31 בדצמבר 2012, דמי הניהול שהיו מותרים בקופות הגמל הינם עד לשיעור שנתי של 2% מסכום הצבירה בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופת גמל) (דמי ניהול), התשע"ב - 2012, החל מיום 1 בינואר 2013 דמי הניהול המותרים הינם בשיעור של עד 1.1% מהצבירה ושיעור של עד 1.05% החל מיום 1 בינואר 2014 ו- 4% מההפקדות השוטפות - ראה סעיף 2.2.3.

## 2.2.10 התפתחויות במשק

## 2.2.10.1 כללי

הכלכלה העולמית המשיכה להציג תמונה מקרו-כלכלית משופרת במהלך הרבעון הרביעי של 2013: המשך צמיחה בארה"ב, בריטניה, שיפור ביצוא בשווקים המתעוררים והמשך אינדיקאטורים חיוביים מגוש האירו. נתוני המקרו שפורסמו במהלך הרבעון בארה"ב היו ברובם חיוביים, כאשר השיפור בשוק התעסוקה נמשך. באירופה נתוני המקרו לרבעון הרביעי מצביעים על שיפור בכלכלה וצפי להמשך צמיחה חיובית בשנה הבאה. בסין האינדיקאטורים האחרונים מצביעים על שיפור בקצב הצמיחה במחצית השנייה של השנה, זאת לאחר האטה יחסית במחצית הראשונה. הצפי למיתון תוכנית הרכישות של הבנק המרכזי בארה"ב תרם לזרימת הון החוצה מחלק מהשווקים המתעוררים, דבר שהביא במחצית השנייה של 2013 לפיחותים חדים במטבעות המקומיים ועלייה בתשואות אג"ח. על רקע הצמיחה העולמית הממותנת, בנקים מרכזיים רבים במדינות המפותחות המשיכו במדיניות המוניטרית המרחיבה. אך עקב השיפור באינדיקאטורים הכלכליים בארה"ב במהלך הרבעון הפד הודיע על תחילת צמצום תוכנית הרכישות החודשית שלו.

## 2.2.10.2 התפתחויות במשק הישראלי

הקבוצה פועלת במשק הישראלי, אשר מצבו הכלכלי, הביטחוני והפוליטי משליך על היקף פעילותה בתחומים שונים. שינויים במצב הכלכלי במשק הישראלי עשויים לגרום לשינוי בהיקף ההפקדות ולשינוי בעלויות התפעול של החברה. לשינוי ברמת התעסוקה במשק הישראלי עשויה להיות השלכה על היקף הפעילות בתחום ביטוח החיים והחיסכון ארוך הטווח.

## 2.2.10.3 שוק המניות

מדד ת"א 100 עלה ב-5.7% ברבעון הרביעי של 2013 והשלים עליה של 15.1% במהלך 2013. מחזור המסחר היומי הממוצע במניות והמירים עמד על 1.2 מיליארד ש"ח ב-2013 (1.3 מיליארד ש"ח ברבעון הרביעי), עלייה של 9% לעומת המחזור הממוצע ב-2012 אך הוא עדיין נמוך ב-32% בהשוואה למחזור הממוצע שנרשם ב-2011.

## 2.2.10.4 שוק איגרות החוב

מדד האג"ח הכללי עלה ב-1.5% ברבעון הרביעי של 2013 והשלים עלייה של 5.4% מתחילת 2013. במהלך הרבעון הרביעי מדד אג"ח הממשלתיות עלה ב-1.4% והשלים עלייה של 3.5% מתחילת השנה. מדד אג"ח הקונצרניות עלה ב-1.6% במהלך הרבעון הרביעי והשלים עלייה מרשימה של 8.9% מתחילת השנה. מחזור המסחר היומי באג"ח עמד על כ-4.3 מיליארד ש"ח במהלך 2013, הגבוה ביותר שנרשם בבורסה בת"א, (4.0 מיליארד ש"ח ברבעון הרביעי), עלייה של 6% לעומת המחזור הממוצע ב-2012.

## 2.2.10.5 קרנות נאמנות

בשוק קרנות הנאמנות נרשמו גיוסים נטו של 10.1 מיליארדי ש"ח ברבעון הרביעי של 2013 והענף השלים גיוסים של 52.6 מיליארדי ש"ח במהלך 2013, זאת לעומת כ-20 מיליארדי ש"ח ב-2012. מרבית הגיוסים מתחילת השנה נבעו מקרנות המתמחות באג"ח (29 מיליארדי ש"ח) ומהקרנות הכספיות (19 מיליארדי ש"ח).

## מוצרי מדדים 2.2.10.6

על פי איגוד תעודות הסל, סך הנכסים המנוהלים בשוק תעודות הסל עמד על 101.3 מיליארדי ש"ח בסוף הרבעון הרביעי של 2013, לעומת 69 מיליארדי ש"ח בסוף 2012, עלייה של 47%. נכון לסוף 2013 כ-30% מסך הנכסים המנוהלים היו על מדדים בקטגוריה מניות בארץ. בלטו לחיוב מתחילת השנה תעודות הפיקדון שרשמו גיוסים של 10.6 מיליארדי ש"ח ותעודות הסל המתמחות במניות בחו"ל שרשמו גיוסים של 9.3 מיליארדי ש"ח.

## שוק המט"ח 2.2.10.7

השקל התחזק במהלך הרבעון הרביעי של 2013 ב-1.9% אל מול הדולר (לרמה של 3.471 שקל לדולר) והשלים התחזקות של 7% מתחילת השנה. השקל נחלש ב-0.2% אל מול האירו במהלך הרבעון הרביעי (לרמה של 4.7819 שקל לאירו) אך התחזק ב-3% מתחילת השנה.

## אינפלציה 2.2.10.8

על פי המדד האחרון הידוע, בסוף הרבעון הרביעי של 2013 האינפלציה הסתכמה במהלך 12 החודשים האחרונים עד מדד נובמבר ב-1.9%, זאת לאחר עלייה של 0.1% במהלך הרבעון הרביעי.

## ריבית בנק ישראל 2.2.10.9

ריבית בנק ישראל ירדה ב-0.25 נקודת אחוז ל-1.00% במהלך הרבעון הרביעי של 2013. במהלך 2013 ריבית בנק ישראל ירדה בנקודת אחוז, מרמה של 2.0% בסוף 2012 ל-1.0% בסוף 2013.

## שינוי טעמי הציבור 2.2.11

מדיניות הממשלה לעודד את ההפקדות למסלול הקצבתי על חשבון ביטול המסלול ההוני, הביאה בשנים האחרונות להטיה של הביקוש לטובת המסלול הקצבתי. תיקון 3 לחוק קופות הגמל שביטל את החיסכון ההוני לגבי הפקדות החל משנת 2008 חיזק את המגמה שהסתמנה עד כה, בדבר הטיה של החיסכון מהמסלול ההוני למסלול הקצבתי. עקב כך קיים קיטון מתמשך בהפקדות השוטפות לקופות הגמל.



### 3. פרק ג': תיאור ומידע על תחומי הפעילות של החברה

#### 3.1 קופות גמל לא משלמות לקצבה, לתגמולים ואישיות לפיצויים

##### 3.1.1 מידע כללי על תחום הפעילות

##### 3.1.1.1 מבנה תחום הפעילות והשינויים שחלו בו

ככלל, מתאפיין תחום קופות גמל לתגמולים ואישיות לפיצויים ברגולציה רבה, והוא מושפע מהחלטות המפקח. בתחום קיימת תחרות מתמדת ועזה מצד החברות המנהלות קופות גמל. שוק ההון מתאפיין בתנודתיות גבוהה כתוצאה מאירועים פוליטיים וכלכליים בישראל ובעולם, המשפיעים על שערי ניירות ערך בבורסות ובשווקים המוסדרים, משפיעים על היקף הנכסים המנוהלים, וכתוצאה מכך משפיעים על תוצאות פעילות החברה, נכסיה, ותוצאותיה העסקיות.

מגמות חקיקת בכר להפרדת ניהול קופות הגמל מהבנקים וכן מדיניות הממשלה לעידוד החיסכון באפיקים קיצבתיים הובילו לשינוי חקיקה רבים, כמתואר לעיל. לשינויים אלו השפעה מהותית על פעילות התחום ותוצאותיו.

נכון למועד הדוח, החברה מנהלת קופת גמל אחת לתגמולים ואישיות לפיצויים (להלן - "קופת גמל לתגמולים") כמפורט בסעיף 3.1.2 להלן.

##### תיקון מספר 3 לחוק קופות הגמל

ביום 23 בינואר 2008 התקבל בכנסת תיקון 3 לחוק קופות הגמל אשר במסגרתו תוקנו הוראות חוק קופות הגמל, חוק הפיקוח ופקודת מס הכנסה.

תיקון 3 לחוק קופות הגמל קובע שני סוגי קופות גמל: קופת גמל משלמת וקופת גמל לא משלמת. קופת גמל משלמת היא קופת גמל אשר משלמת ישירות קצבה למבוטחיה. קופת גמל לא משלמת היא קופת גמל אשר לא ניתן למשוך ממנה כספים באופן ישיר, למעט כספי פיצויים. משיכת כספי התגמולים מקופת גמל לא משלמת תוכל להתבצע רק על ידי העברת הכספים שנצברו לקופת גמל משלמת (בהתאם למסמך המפקח מיום 4 במרס 2009, משיכת כספים שלא כדין מקופת גמל לא משלמת לקצבה החל מיום 1 בינואר 2008 תוכל להיעשות מבלי להעבירם לקופת גמל משלמת לקיצבה). משיכת הכספים מקופת גמל משלמת תהא בהתאם לשיטת ההיוון שנקבעה בתקנון הקופה, ובלבד שסכום הקצבה החודשי שלו יהיה זכאי העמית לאחר ההיוון לא יפחת מ- 3,850 ש"ח ("סכום הקצבה המזערי" - סכום זה יעודכן על פי עליית המדד ב- 1 במרס כל שנה ביחס למדד שהיה ידוע ב- 1 במרס 2008). אם פחת הסכום האמור מסכום הקצבה המזערי, המשיכה תתבצע בהתאם לשיטת ההיוון שנקבעה בתקנון הקופה, לפי שיעור מהקצבה שלא יעלה על 25% ולתקופה שלא תעלה על חמש שנים; עוד קובע התיקון כי אישור קופת גמל כקופת גמל לתגמולים או כקופת גמל אישית לפיצויים לא יינתן, אלא לגבי קופות שפעלו כדין כקופות לתגמולים או כקופות אישיות לפיצויים משנת 2007 ואילך, ורק ביחס לכספים שהופקדו עבור שנות המס שקדמו לשנת המס 2008.

עוד נקבע במסגרת התיקון כי הממונה לא ייתן אישור לקופת גמל מרכזית לפיצויים אלא לגבי קרן שפעלה כדין כקופת גמל מרכזית לפיצויים בשנת המס 2007 לגבי כספים שהופקדו בקרן עד לשנת המס 2010, ובלבד שההפקדה היא של עמית-מעסיק אשר היה עמית בקופה בחודש דצמבר 2007 והפקדת הכספים היא בשל עובד של עמית-מעסיק כאמור שהופקדו עבורו כספים בקופה עבור חודש דצמבר 2007.

במסגרת התיקון הושו גם הטבות המס לחיסכון בין מוצרי החיסכון הפנסיוני השונים. במסגרת התיקון נקבע לראשונה, כי יוענק זיכוי ממס בשיעור של 35% בשל הפקדות בכל קופות הגמל לקצבה. דהיינו, לעניין שיעור הזיכוי ממס, לא תהיה קיימת עוד הבחנה בין תוכנית לפנסיה מקיפה לתוכנית שאינה לפנסיה מקיפה ושיעור הזיכוי ממס יהיה 35% הן בקופות גמל משלמות לקצבה והן בקופות גמל שאינן משלמות לקצבה.

בנוסף, נקבעו במסגרת התיקון שינויים והתאמות בכל הנוגע לזכות העובד לבחור את המוצר הפנסיוני אותו ירכוש ואת היצרן הפנסיוני ממנו ירכוש את המוצר. במסגרת זאת הודגשה זכות העובד לבחור גם את מסלול ההשקעה בקופת גמל מסלולית, למעט ביחס לרכיב ההפרשה לפיצויים, שאינה באה במקום הפרשה לפיצויי פיטורין לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין. לגבי רכיב ההפרשה לפיצויים זכות הבחירה של העובד מוגבלת למסלול ברירת המחדל לפיצויים של קופת הגמל המסלולית. כמו כן הורחבה זכות העובד לבחור גם את תכנית הביטוח מפני סיכון מקרה מוות או מפני סיכון אבדן כושר עבודה, שהתיר אותה המפקח והכלולה בקופת גמל, או הנמכרת אגב הצטרפות או חברות בקופת גמל.

הוראותיו האמורות של תיקון 3 לחוק קופות גמל תחולנה על הכספים שיופקדו עבור העמיתים או המבוטחים החל ממועד 1 בינואר 2008. לגבי כספים שהופקדו עובר ליום 1 לינואר 2008 תחולנה ההוראות שהיו בתוקף עובר לתיקון.

#### תקנות הניוד הפנסיוני

ביום 24 במרס 2008 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות), התשס"ז - 2007. כמו כן, ביום 5 באוגוסט 2008 פורסם חוזר בעניין העברת כספים בין קופות גמל (התקנות והחוזר ייקראו להלן: "הוראות ניוד החיסכון הפנסיוני"). מטרת ההוראות שבתקנות ובחוזר הינה לאפשר לצרכן לנייד בכל עת את החיסכון הפנסיוני שלו (למעט חיסכון בקרן פנסיה ותיקה) בין הגופים המנהלים חיסכון פנסיוני ובכך להביא להגברת התחרות. במסגרת ההוראות ניוד החיסכון הפנסיוני מתאפשר, בין היתר, מעבר של כספי חיסכון שנצברו בין קופות גמל לקצבה; מעבר כספים מקופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים לקופת גמל משלמת לקצבה.

#### כניסת הבנקים לייעוץ הפנסיוני

בתקופת הדוח כבר פועלים מרבית הבנקים בישראל בתחום הייעוץ הפנסיוני.

#### **3.1.1.2 מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על התחום**

לפירוט אודות חוקים כלליים ראה פירוט בסעיף 4.1.2.

לפירוט אודות שינויי החקיקה עקב המעבר לעידוד חיסכון פנסיוני ראה פירוט בסעיף 2.2 לעיל.

#### **3.1.1.3 שינויים בהיקף הפעילות בתחום וברווחיותו**

לפרטים אודות שינויים בהיקף הפעילות וברווחיותה - ראה סעיף 4.1.1 להלן.

#### **3.1.1.4 שינויים טכנולוגיים**

לפרטים אודות השינויים הטכנולוגיים בתחום הפעילות - ראה סעיף 4.1.2 להלן.

#### **3.1.1.5 גורמי ההצלחה הקריטיים והשינויים החלים בהם**

לפרטים אודות גורמי ההצלחה הקריטיים - ראה סעיף 0 להלן.

#### **3.1.1.6 חסמי הכניסה והיציאה העיקריים**

לפרטים אודות חסמי הכניסה והיציאה העיקריים - ראה סעיף 4.1.4 להלן.

## 3.1.1.7 תחליפים למוצרי תחומי פעילות החברה ושינויים החלים בהם

בין המוצרים השונים בתחום החיסכון ארוך הטווח קיימת תחליפיות, שכן הם מספקים צרכים דומים עבור אותו קהל יעד. כך, למשל, פוליסות ביטוח חיים, מוצרי קרנות הפנסיה וקופות הגמל עשויים להיות מוצרים תחליפיים, זאת כיוון שמוצרים אלו מספקים פתרונות לחיסכון ארוך טווח המיועד לגיל הפרישה. הפרמטרים העיקריים היוצרים את ההבחנה בין המוצרים השונים בתחום הינם, בין היתר, מהות והיקף הכיסויים הביטוחיים, שיעור דמי הניהול הנגבים, אופי ההתקשרות וקיומו של מקדם קצבה מובטח מפני שינויים בתוחלת החיים. התחליפיות בין מוצרי תחום הפעילות למוצרים פיננסיים אחרים, כגון פקדונות לטווח ארוך, קיימת אולם ברמה נמוכה יותר, שכן מוצרים אלו אינם כוללים בדרך כלל שני אלמנטים מהותיים שקיימים במוצרים בתחום הפעילות: הטבות מס ושילוב של ביטוח מפני סיכונים יחד עם חיסכון. כמו כן, מוצרי חיסכון והשקעה כגון תכניות חיסכון בבנקים, השקעה בקרנות נאמנות וכיוצ"ב עשויים להוות תחליפים ל"חוזי השקעה".

לשינויים רגולטוריים ובעיקר לשינויים בהטבות המס השונות, להמשך הטמעת רפורמת הניוד של המוצרים הפנסיוניים השונים, השפעת כניסת הבנקים ליעוץ בתחום הפנסיוני, להמשך יישום צו ההרחבה בעניין פנסיית חובה ולתוכנית המפקח להגברת התחרות ולהוראות בעניין ביטול מקדמי הקצבה עשויות להיות השפעות מהותיות על מידת התחליפיות שבין מוצרי התחום.

ביום 1 בינואר 2013 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כיסויים ביטוחיים בקופות גמל), התשע"ג-2013 המאפשרות לחברות מנהלות של קופות גמל ושל קרנות פנסיה (בכפוף לקבלת רישיון סוכנות) רכישת כיסויים ביטוחיים בקופות גמל. חברה מנהלת של קופת גמל רשאית לרכוש עבור עמיתה כיסויים ביטוחיים לאריכות ימים לסיכוני מוות, לסיכוני נכות ולשחרור מתשלום. בנוסף, חברה מנהלת של קופת גמל רשאית לרכוש פוליסה קבוצתית לביטוח מפני מקרה מוות ואבדן כושר עבודה לעמיתי קופות הגמל שבניהולה וכן פוליסה קבוצתית לביטוח מפני מקרה מוות לעמיתי קרנות ההשתלמות שבניהולה.

לנוכח החשיבות של הכיסויים הביטוחיים במסגרת החיסכון הפנסיוני, האפשרות לשלב כיסויים ביטוחיים כמתואר לעיל במסגרת קופות הגמל הלא משלמות לקצבה והטלת מגבלות דומות על כלל המוצרים בקשר עם הכיסויים הביטוחיים, עשויים להביא להגברת התחליפיות בין המוצרים אולם דורשת היערכות תפעולית כבדה.

## 3.1.1.8 מבנה התחרות והשינויים החלים בו

לפרטים אודות מבנה התחרות בתחום הפעילות, ראה סעיף 4.3 להלן.

3.1.1.9 שיעור דמי הניהול הסטטוטורי ובפועל

להלן שיעורי דמי הניהול המותרים סטטוטורית ושיעורי דמי הניהול שנגבו בפועל מעמית קופות הגמל לתגמולים שבניהול החברה, באחוזים מיתרת הנכסים (שיעור דמי הניהול הכללי שנגבו בפועל, הינו סכום שחולץ בהתאם לדמי הניהול הקבועים בחישוב שנתית):

שיעור דמי ניהול מרבי על פי דין

עד ליום 31 בדצמבר 2012	עד 2% לשנה מהצבירה
בשנת 2013	עד 1.1% לשנה מהצבירה ועד 4% מההפקדות השוטפות
החל מיום 1 בינואר 2014	עד 1.05% לשנה מהצבירה ועד 4% מההפקדות השוטפות

שיעור ממוצע של דמי ניהול שנגבו בפועל

שם הקופה	2013	2012
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כללי	0.74%	0.92%
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כללי 2 (לשעבר - הראל כספת)*	1.07%	1.72%
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל ניב (עד 10% מניות) (לשעבר - הראל ניב) *	0.98%	0.98%
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כהלכה	0.78%	0.83%
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל אג"ח**	0.09%	-

\* שיעור דמי ניהול שנתי בקופה שמוזגה ביום 1 ביולי 2013, כאמור בסעיף 1.1.3.2.  
\*\* המסלול הוקם בחודש יולי 2013 והחל לפעול בחודש אוגוסט 2013.

3.1.1.10 מבנה ניהול ההשקעות של תחום הפעילות

להלן מבנה תיק ההשקעות של כל אחת מקופות הגמל שבתחום הפעילות, נכון ליום 31 בדצמבר 2013:

שם הקופה	מזומנים ושווי מזומנים	אג"ח ממשלתיות	אג"ח קונצרניות	מניות וני"ע	שקעות אחרות	סה"כ
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כללי	5%	31%	25%	16%	12%	11%
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כללי 2 (לשעבר - הראל כספת)	7%	24%	21%	26%	10%	12%
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל ניב (עד 10% מניות) (לשעבר - הראל ניב)	4%	44%	18%	9%	14%	11%
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כהלכה	1%	21%	7%	71%	-	-
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל אג"ח	31%	44%	23%	2%	-	-

בהתאם לכללי הדיווח, הנתונים דלעיל מציגים נתוני חשיפה לניירות ערך ואינם מציגים חשיפה לנכסי הבסיס, שהינה שונה מהנתונים דלעיל בשל השקעה במכשירים שונים כגון נגזרים וחוזים על מדד המעו"ף.

להלן תיאור אופן ההשקעה של המוצרים:

שם הקופה	אופי ההשקעה	
1	הראל - גילעד גמל כללי (502)	מסלול ברירת המחדל מסלול כללי בו מדיניות ההשקעות נקבעת ע"י הדירקטוריון וועדת ההשקעות.
2	הראל גילעד גמל כללי 2 (567)	מסלול כללי בו מדיניות ההשקעות נקבעת ע"י הדירקטוריון וועדת ההשקעות.
3	הראל - גילעד גמל כהלכה (1524)	מסלול בו ההשקעות הינן בכפוף לכללי ההלכה היהודית. ההשקעות תהיינה בסמכותה ובאחריותה הבלעדיות של ועדת ההשקעות והחברה המנהלת תהיה מחויבת לפעול בנאמנות כלפי עמיתים במסלול זה. השקעות נכסי המסלול הינן בהתאם לסוגי הנכסים המפורטים בתקנון הקופה.
4	הראל גילעד גמל אג"ח (8057)	מסלול בו תשקיע החברה המנהלת לפחות 85% מנכסי המסלול באגרות חוב, ללא השקעה במניות ו/או באופציות על מניות.
5	הראל גילעד גמל ניב (עד 10% מניות) (871)	מסלול בו שעור ההשקעה של הקופה, במניות ו/או בניירות ערך המירים למניות, לא יעלה על 10% מסך כספי הקופה.

לפרטים נוספים אודות מדיניות ההשקעה ואופן ניהול ההשקעה ראה סעיף 4.1.5.

בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2009-9-13 הצהרה מראש של גוף מוסדי על מדיניות השקעה, מפרסמת החברה באתר האינטרנט שלה את מדיניות ההשקעה לקופות ולמסלולי ההשקעה השונים.

### 3.1.2 מוצרים ושירותים

קופת הגמל לתגמולים מיועדת לשכירים ולעצמאיים.

להלן פרטים אודות שנת הקמת המסלולים בקופה והיקף ההפקדות ונכסיהם (באלפי ש"ח):

שם הקופה	שנת הקמת הקופה/המסלול	היקף ההפקדות בשנת 2013	סה"כ נכסים ליום 31.12.13
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כללי	1988	50,674	1,541,728
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כללי 2 (לשעבר - הראל כספת)	1999	1,440	58,344
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל ניב (עד 10% מניות) (לשעבר - הראל ניב)	2003	* 16,482	408,781
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כהלכה	2010	2,285	20,267
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל אג"ח	2013	1	2,019

\* הפקדות לתקופה יולי עד דצמבר 2013, בגין קופה שהועברה מרצון מחברת הניהול הראל גמל והשתלמות בע"מ, לניהול החברה, ומוזגה לקופה בניהול החברה ביום 1 ביולי 2013, ראה בנוסף סעיף 1.1.3.2.

למידע אודות מבנה ההשקעה בכל קופה, ראה סעיף 0 לעיל.

3.1.3 פילוח הכנסות ורווחיות מוצרים

3.1.3.1 מאחר שתחום הפעילות כולל רק קופות גמל לתגמולים ואישיות לפיצויים, הרי שמדובר בקבוצה אחת של מוצרים דומים. על כן, ראה פרטים אודות פילוח ההכנסות והרווחיות ממוצר זה בסעיף 2.1.

3.1.4 מוצרים חדשים

לא הוגשו בקשות כלשהן לאישור מוצרים חדשים על ידי החברה.

3.1.5 עמיתים

3.1.5.1 אופי היחסים שבין החברה לעמיתים הינו בהתאם לתקנון קופת הגמל לתגמולים, ובכפוף להוראות הדין החלות על היחסים שבין החברה לעמיתים.

עמיתי קופת הגמל לתגמולים של החברה נחלקים לשני סוגים עיקריים:

- "עמית-שכיר" - עמית שהוא עובד, אשר מעסיקו משלם בעדו כספים לקופת הגמל.
- "עמית-עצמאי" - עמית יחיד המשלם כספים לקופת גמל בעד עצמו, לרבות עובד המשלם כספים כאמור מבלי שמעסיקו משלם במקביל כספים לקופת הגמל.

להלן נתונים לגבי העמיתים של החברה בכל אחת מקופות הגמל שבתחום הפעילות, בשנת 2013 לפי סוגי העמיתים של החברה כאמור לעיל:

סכום העברות פנימיות מתוך סך ההעברות	סה"כ	עמיתים עצמאיים	עמיתים שכירים	הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כללי
	42,309	11,675	30,634	מספר חשבונות עמיתים
	50,674	10,878	39,796	הפקדות (באלפי ש"ח)
	33,743	12,334	21,409	משיכות (באלפי ש"ח)
674	290,640	140,602	150,038	העברות אל הקופה (באלפי ש"ח)
1,456	55,916	15,984	39,932	העברות מהקופה (באלפי ש"ח)
	251,655	123,162	128,493	צבירה נטו (באלפי ש"ח)
סכום העברות פנימיות מתוך סך ההעברות	סה"כ	עמיתים עצמאיים	עמיתים שכירים	הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כללי 2 (לשעבר - הראל כספת)
	2,912	1,728	1,184	מספר חשבונות עמיתים
	1,440	641	799	הפקדות (באלפי ש"ח)
	2,924	1,118	1,806	משיכות (באלפי ש"ח)
793	6,167	3,374	2,793	העברות אל הקופה (באלפי ש"ח)
302	5,621	1,320	4,301	העברות מהקופה (באלפי ש"ח)
	(938)	1,577	(2,515)	צבירה נטו (באלפי ש"ח)

סכום העברות פנימיות מתוך סך ההעברות	סה"כ	עמיתים עצמאיים	עמיתים שכירים	הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל ניב (עד 10% מניות) (לשעבר - הראל ניב) *
	33,256	10,872	22,384	מספר חשבונות עמיתים
	16,482	7,396	9,086	הפקדות (באלפי ש"ח)
	4,779	2,198	2,581	משיכות (באלפי ש"ח)
197	13,737	7,937	5,800	העברות אל הקופה (באלפי ש"ח)
148	3,380	1,791	1,589	העברות מהקופה (באלפי ש"ח)
	22,060	11,344	10,716	צבירה נטו (באלפי ש"ח)
סכום העברות פנימיות מתוך סך ההעברות	סה"כ	עמיתים עצמאיים	עמיתים שכירים	הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כהלכה
	641	161	480	מספר חשבונות עמיתים
	2,285	116	2,169	הפקדות (באלפי ש"ח)
	578	291	287	משיכות (באלפי ש"ח)
544	5,468	3,400	2,068	העברות אל הקופה (באלפי ש"ח)
133	293	63	230	העברות מהקופה (באלפי ש"ח)
	6,882	3,162	3,720	צבירה נטו (באלפי ש"ח)
סכום העברות פנימיות מתוך סך ההעברות	סה"כ	עמיתים עצמאיים	עמיתים שכירים	הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל אג"ח **
	33	23	10	מספר חשבונות עמיתים
	1	-	1	הפקדות (באלפי ש"ח)
	-	-	-	משיכות (באלפי ש"ח)
29	2,217	1,400	817	העברות אל הקופה (באלפי ש"ח)
198	198	175	23	העברות מהקופה (באלפי ש"ח)
	2,020	1,225	795	צבירה נטו (באלפי ש"ח)

\* הנתונים, פרט למספר חשבונות העמיתים, בגין קופה שהועברה מרצון מחברת הניהול הראל גמל והשתלמות בע"מ לניהול החברה, הינם בגין התקופה יולי עד דצמבר 2013. ראה בנוסף סעיף 1.1.3.2.

\*\* המסלול הוקם בחודש יולי 2013 והחל לפעול בחודש אוגוסט 2013.

3.1.5.2 בתחום הפעילות מספר רב של עמיתים, ולכן אין תלות בעמית בודד, או במספר מצומצם של עמיתים, אשר אובדנם ישפיע באופן מהותי על הפעילות בתחום.

3.1.5.3 אין בתחום הפעילות עמית שהכנסות החברה ממנו מהוות 10% או יותר מסך הכנסות החברה.

### 3.1.6 ערוצי הפצה

בתחום פעילות זה קיים לא קיים ערוץ הפצה המהווה מעל 20% מסך ההפקדות בתחום הפעילות לתקופת הדוח.

**3.2 קרנות השתלמות****3.2.1 מידע כללי****3.2.1.1 מבנה תחום הפעילות והשינויים שחלו בו**

ככלל, מתאפיין תחום קרנות ההשתלמות, כמו תחום קופות הגמל לתגמולים ולפיצויים, ברגולציה רבה, והוא מושפע מהחלטות המפקח. בתחום קיימת תחרות מתמדת ועזה. שוק ההון מתאפיין בתנודתיות גבוהה כתוצאה מאירועים פוליטיים וכלכליים בישראל ובעולם, המשפיעים על שערי ניירות ערך בבורסות ובשווקים המוסדרים, ואלו משפיעים על היקף הנכסים המנוהלים וכתוצאה מכך משפיעים על תוצאות פעילות החברה, נכסיה, ותוצאותיה העסקיות.

החקיקה הרבה בתחום בשנים האחרונות, כמתואר לעיל, מחוללת שינויים רבים בתחום, וצפויה לחולל שינויים רבים נוספים על הפעילות בתחום. לשינויים אלו תתכן השפעה מהותית על פעילות התחום ותוצאותיו.

נכון למועד הדוח, החברה מנהלת קרן השתלמות אחת כמפורט בסעיף 3.2.2 להלן.

לענין תיקון מספר 3, תקנות הניוד הפנסיוני וכניסת הבנקים ליעוץ פנסיוני - ראה סעיף 3.1.1.1.

**3.2.1.2 מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על התחום**

לפרט אודות חוקים כללים ראה פירוט בסעיף 4.12 להלן.

**3.2.1.3 שינויים בהיקף הפעילות בתחום וברווחיותו**

לפרטים אודות שינויים בהיקף הפעילות וברווחיותו - ראה סעיף 4.1.1 להלן.

**3.2.1.4 שינויים טכנולוגיים**

לפרטים אודות השינויים הטכנולוגיים בתחום הפעילות - ראה סעיף 4.1.2 להלן.

**3.2.1.5 גורמי ההצלחה הקריטיים והשינויים החלים בהם**

לפרטים אודות גורמי ההצלחה הקריטיים - ראה סעיף 0 להלן.

**3.2.1.6 חסמי הכניסה והיציאה העיקריים**

לפרטים אודות חסמי הכניסה והיציאה העיקריים - ראה סעיף 4.1.4 להלן.

**3.2.1.7 תחליפים למוצרי תחומי פעילות החברה ושינויים החלים בהם**

קרנות ההשתלמות מוגדרות הן כמוצר פנסיוני (בחוק השיווק והיעוץ הפנסיוני), והן ככנס פיננסי (בחוק ייעוץ ושיווק פנסיוני). למרות זאת, אין לקרנות ההשתלמות מוצרים תחליפיים, המאפשרים קבלת הטבות מס דומות בגין הפקדות להן.

**3.2.1.8 מבנה התחרות והשינויים החלים בו**

לפרטים אודות מבנה התחרות בתחום הפעילות, ראה סעיף 4.3 להלן.



3.2.1.9 שיעור דמי הניהול הסטטוטורי ובפועל

להלן שיעורי דמי הניהול המותרים סטטוטורית ושיעורי דמי הניהול שנגבו בפועל מעמית קופות ההשתלמות שבניהול החברה, באחוזים מיתרת הנכסים (שיעור דמי הניהול הכללי שנגבו בפועל, הינו סכום שחולץ בהתאם לדמי הניהול הקבועים בחישוב שנתי):

שם הקופה	שיעור דמי ניהול מירבי על פי דין	שיעור ממוצע של דמי ניהול שנגבו בפועל	
		2012	2013
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כללי	2.00%	0.87%	0.90%
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כללי 2 (לשעבר - הראל דיקן) *	2.00%	1.40%	1.50%
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כהלכה	2.00%	1.19%	1.20%
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות אג"ח **	2.00%	0.02%	-

\* שיעור דמי ניהול שנתי בקופה שמוזגה ביום 1 ביולי 2013, כאמור בסעיף 1.1.3.2.  
\*\* המסלול הוקם בחודש יולי 2013 והחל לפעול בחודש נובמבר 2013.

3.2.1.10 מבנה ניהול ההשקעות של תחום הפעילות

להלן מבנה תיק ההשקעות (באחוזים) של כל אחת מקופות הגמל שבתחום הפעילות, נכון ליום 31 בדצמבר 2013:

שם הקופה	מזומנים ושווי מזומנים	אג"ח ממשלתיות	אג"ח קונצרניות	מניות וני"ע	מניות וני"ע	פקדונות והלוואות	השקעות אחרות	סה"כ
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כללי	6%	31%	26%	17%	13%	7%	100%	
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כללי 2 (לשעבר - הראל דיקן)	7%	28%	15%	25%	12%	13%	100%	
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כהלכה	5%	18%	6%	71%	-	-	100%	
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות אג"ח	26%	47%	25%	2%	-	-	100%	

בהתאם לכללי הדיווח, הנתונים דלעיל מציגים נתוני חשיפה לניירות ערך ואינם מציגים חשיפה לנכסי הבסיס, שהינה שונה מהנתונים דלעיל בשל השקעה במכשירים שונים כגון נגזרים וחוזים על מדד המעו"ף.

להלן תיאור אופן ההשקעה של המוצרים:

שם הקופה	אופי ההשקעה	
1	הראל - גילעד השתלמות כללי (416)	מסלול ברירת המחדל מסלול כללי בו מדיניות ההשקעות נקבעת ע"י הדירקטוריון וועדת ההשקעות.
2	הראל גילעד השתלמות כללי 2 (566)	מסלול כללי בו מדיניות ההשקעות נקבעת ע"י הדירקטוריון וועדת ההשקעות.
3	הראל - גילעד השתלמות כהלכה (1523)	מסלול בו ההשקעות הינן בכפוף לכללי ההלכה היהודית. ההשקעות תהיינה בסמכותה ובאחריותה הבלעדיות של ועדת ההשקעות והחברה המנהלת תהיה מחויבת לפעול בנאמנות כלפי עמיתים במסלול זה. השקעות נסכי המסלול הינן בהתאם לסוגי הנכסים המפורטים בתקנון הקופה.
4	הראל גילעד השתלמות אג"ח (8058)	מסלול בו משקיעה החברה המנהלת לפחות 85% מנכסי המסלול באגרות חוב, ללא השקעה במניות ו/או באופציות על מניות (בהתאם לתקנון הקופה).

לפרטים נוספים אודות מדיניות ההשקעה ואופן ניהול ההשקעה ראה סעיף 4.1.5.

בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2009-9-13 הצהרה מראש של גוף מוסדי על מדיניות השקעה, מפרסמת הראל גמל באתר האינטרנט שלה את מדיניות ההשקעה לקופות ולמסלולי ההשקעה השונים.

### 3.2.2 מוצרים ושירותים

קרנות ההשתלמות מיועדות לשכירים ולעצמאיים.

להלן פרטים אודות שנת הקמת המסלולים בקופה והיקף ההפקדות ונכסיהם (באלפי ש"ח):

שם הקופה	שנת הקמת הקופה	היקף ההפקדות בשנת 2013	סה"כ נכסים ליום 31.12.13
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כללי	1978	141,304	1,067,617
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כללי 2 (לשעבר - הראל דיקן)	1999	5,244	60,900
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כהלכה	2010	9,095	33,683
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות אג"ח	2013	304	1,780

למידע אודות מבנה ההשקעה בכל קופה, ראה סעיף 0 לעיל.

### 3.2.3 פילוח הכנסות ורווחיות מוצרים

מאחר שתחום הפעילות כולל רק קרנות השתלמות, הרי שמדובר בקבוצת מוצרים דומים אחת.

3.2.4 מוצרים חדשים

נכון למועד עריכת דוח זה, לא הוגשו בקשות כלשהן לאישור מוצרים חדשים על ידי החברה.

3.2.5 עמיתים

אופי היחסים שבין החברה לעמיתים הינו בהתאם לתקנון קופת הגמל לתגמולים, ובכפוף להוראות הדין החלות על היחסים שבין החברה לעמיתים.

עמיתי קופת הגמל לתגמולים של החברה נחלקים לשני סוגים עיקריים:

- "עמית-שכיר" - עמית שהוא עובד, אשר מעסיקו משלם בעדו כספים לקופת הגמל.
- "עמית-עצמאי" - עמית יחיד המשלם כספים לקופת גמל בעד עצמו, לרבות עובד המשלם כספים כאמור מבלי שמעסיקו משלם במקביל כספים לקופת הגמל.

להלן נתונים לגבי העמיתים של החברה בכל אחת מקופות הגמל שבתחום הפעילות, בשנת 2013 לפי סוגי העמיתים של החברה כאמור לעיל:

סכום העברות פנימיות מתוך סך ההעברות	סה"כ	עמיתים עצמאיים	עמיתים שכירים	הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כללי
	26,954	3,635	23,319	מספר חשבונות עמיתים
	141,304	20,390	120,914	הפקדות (באלפי ש"ח)
	49,926	3,636	46,290	משיכות (באלפי ש"ח)
843	255,049	22,524	232,525	העברות אל הקופה (באלפי ש"ח)
1,870	36,349	1,790	34,559	העברות מהקופה (באלפי ש"ח)
	310,078	37,488	272,590	צבירה נטו (באלפי ש"ח)
סכום העברות פנימיות מתוך סך ההעברות	סה"כ	עמיתים עצמאיים	עמיתים שכירים	הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כללי 2 (לשעבר - הראל דיקן)
	1,723	464	1,259	מספר חשבונות עמיתים
	5,244	1,379	3,865	הפקדות (באלפי ש"ח)
	7,663	926	6,737	משיכות (באלפי ש"ח)
917	4,615	593	4,022	העברות אל הקופה (באלפי ש"ח)
123	3,564	665	2,899	העברות מהקופה (באלפי ש"ח)
	(1,368)	381	(1,749)	צבירה נטו (באלפי ש"ח)
סכום העברות פנימיות מתוך סך ההעברות	סה"כ	עמיתים עצמאיים	עמיתים שכירים	הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כהלכה
	1,857	152	1,705	מספר חשבונות עמיתים
	9,095	832	8,263	הפקדות (באלפי ש"ח)
	1,632	206	1,426	משיכות (באלפי ש"ח)
1,690	4,686	51	4,635	העברות אל הקופה (באלפי ש"ח)
1,463	2,252	100	2,152	העברות מהקופה (באלפי ש"ח)
	9,897	577	9,320	צבירה נטו (באלפי ש"ח)

סכום העברות פנימיות מתוך סך העברות	סה"כ	עמיתים עצמאיים	עמיתים שכירים	הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות אג"ח
	64	19	45	מספר חשבונות עמיתים
	304	148	156	הפקדות (באלפי ש"ח)
	-	-	-	משיכות (באלפי ש"ח)
6	1,479	179	1,300	העברות אל הקופה (באלפי ש"ח)
-	-	-	-	העברות מהקופה (באלפי ש"ח)
	1,783	327	1,456	צבירה נטו (באלפי ש"ח)

### 3.2.6 ערוצי הפצה

בתחום פעילות זה קיים ערוץ הפצה המהווה מעל 20% מסך ההפקדות בתחום הפעילות לתקופת הדוח - ערוץ סוכני הביטוח העובדים עם קבוצת הראל .

## 3.3 קופת גמל לדמי מחלה

### 3.3.1 מידע כללי על תחום הפעילות

#### 3.3.1.1 מבנה תחום הפעילות

ככלל, כמו תחום קופות הגמל לתגמולים ולפיצויים, תחום קרנות ההשתלמות ותחום קופות הגמל לדמי מחלה מתאפיין ברגולציה רבה, והוא מושפע מהחלטות המפקח. בתחום קיימת תחרות מתמדת ועזה. שוק ההון מתאפיין בתנודתיות גבוהה כתוצאה מאירועים פוליטיים וכלכליים בישראל ובעולם, המשפיעים על שערי ניירות ערך בבורסות ובשווקים המוסדרים, משפיעים על היקף הנכסים המנוהלים, וכתוצאה מכך משפיעים על תוצאות פעילות החברה, נכסיה, ותוצאותיה העסקיות.

החקיקה הרבה בתחום בשנים האחרונות, כמתואר לעיל, מחוללת שינויים רבים בתחום, וצפויה לחולל שינויים רבים נוספים על הפעילות בתחום. לשינויים אלו תתכן השפעה מהותית על פעילות התחום ותוצאותיו.

החברה מנהלת קופת גמל אחת לדמי מחלה כמפורט להלן.

לענין תיקון מספר 3, תקנות הניוד הפנסיוני וכניסת הבנקים ליעוץ פנסיוני - ראה סעיף 3.1.1.

#### 3.3.1.2 מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על התחום

לפירוט אודות חוקים כללים ראה פירוט בסעיף 4.12 להלן.

#### 3.3.1.3 שינויים בהיקף הפעילות בתחום וברווחיות

לפרטים אודות שינויים בהיקף הפעילות וברווחיות - ראה סעיף 4.1.1 להלן.

#### 3.3.1.4 שינויים טכנולוגיים

לפרטים אודות השינויים הטכנולוגיים בתחום הפעילות - ראה סעיף 4.1.2 להלן.

#### 3.3.1.5 גורמי ההצלחה הקריטיים והשינויים החלים בהם

לפרטים אודות גורמי ההצלחה הקריטיים - ראה סעיף 0 להלן.

#### 3.3.1.6 חסמי הכניסה והיציאה העיקריים

לפרטים אודות חסמי הכניסה והיציאה העיקריים - ראה סעיף 4.1.4 להלן.

3.3.1.7 תחליפים למוצרי תחומי פעילות החברה ושינויים החלים בהם

פוליסות ביטוח ימי מחלה של חברות הביטוח מהוות מוצר תחליפי לקופת הגמל לדמי מחלה.

3.3.1.8 מבנה התחרות והשינויים החלים בו

לפרטים אודות מבנה התחרות בתחום הפעילות, ראה סעיף 4.3 להלן.

3.3.1.9 שיעור דמי הניהול הסטטוטורי ובפועל

להלן שיעורי דמי הניהול המותרים סטטוטורית ושיעורי דמי הניהול שנגבו בפועל מעמיתי הראל - דקל קופת גמל לדמי מחלה ("הראל - דקל"), באחוזים מהצבירה (שיעור דמי הניהול הכללי שנגבו בפועל, הינו סכום שחולץ בהתאם לדמי הניהול הקבועים בחישוב שנתלי):

שם הקופה	שיעור דמי ניהול מרבי על פי דין	שיעור ממוצע של דמי ניהול שנגבו בפועל	
		2012	2013
הראל - דקל	2.00%	0.40%	0.42%

3.3.1.10 מבנה ניהול ההשקעות של תחום הפעילות

להלן מבנה תיק ההשקעות (באחוזים) של הראל - דקל, נכון ליום 31 בדצמבר 2013:

שם הקופה	מזומנים ושווי מזומנים	ממשלתיות סחירות	אג"ח קונצרניות סחירות	אג"ח קונצרניות אחרים	מניות וני"ע	פקדונות והלוואות	השקעות אחרות	סה"כ
הראל - דקל	5%	34%	32%	23%	2%	4%	100%	

\* בהתאם לכללי הדיווח, הנתונים דלעיל מציגים נתוני חשיפה לניירות ערך ואינם מציגים חשיפה לנכסי הבסיס, שהינה שונה מהנתונים דלעיל בשל השקעה במכשירים שונים כגון נגזרים וחוזים על מדד המעו"ף.

הראל - דקל הינה קופה בה העמית הוא מעסיק המפקיד כספים לתשלום דמי מחלה לעובדיו. הקופה הינה כללית גמישה, ובה מדיניות ההשקעות מותווית על ידי דירקטוריון הקופה וועדת ההשקעות ומבוצעת על ידי מנהלי ההשקעות.

לפרטים נוספים אודות מדיניות ההשקעה ראה סעיף 4.1.5.

בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2009-9-13 הצהרה מראש של גוף מוסדי על מדיניות השקעה, מפרסמת הראל גמל באתר האינטרנט שלה את מדיניות ההשקעה לקופות ולמסלולי ההשקעה השונים.

3.3.2 מוצרים ושירותים

קופת גמל לדמי מחלה היא קופה שהעמיתים בה הם מעסיקים, ואשר נועדה לתשלום דמי מחלה בהתאם להוראות זכאות לדמי מחלה. ההפרשות לקופה מוכרות כהוצאה למעסיק. להלן פרטים אודות הראל - דקל:

שם הקופה	שנת הקמת הקופה/המסלול	היקף ההפקדות בשנת 2013	סה"כ נכסים ליום 31.12.13
הראל - דקל	2003	13,607	72,798

למידע אודות מבנה ההשקעה בקופה, ראה סעיף 3.3.1.10 לעיל.

## 3.3.3 פילוח הכנסות ורווחיות מוצרים

מאחר שתחום הפעילות כולל רק קופת גמל לדמי מחלה, ראה פרטים אודות פילוח ההכנסות והרווחיות ממוצר זה בסעיף 2.1.

## 3.3.4 מוצרים חדשים

נכון למועד עריכת דוח זה, לא הוגשו בקשות כלשהן לאישור מוצרים חדשים על ידי החברה.

## 3.3.5 עמיתים

3.3.5.1 אופי היחסים שבין החברה לעמיתים הינו בהתאם לתקנון הקופה, ובכפוף להוראות הדין החלות על היחסים שבין החברה לעמיתים.

להלן נתונים לגבי העמיתים של הראל - דקל (כאמור מעסיקים בלבד), בשנת 2013:

הראל - דקל	עמיתים מעבידים
מספר חשבונות עמיתים	16
הפקדות (באלפי ש"ח)	13,607
משיכות (באלפי ש"ח)	12,581
צבירה נטו (באלפי ש"ח)	1,026

3.3.5.2 לתחום הפעילות מספר קטן של עמיתים, ולכן קיימת תלות במספר מצומצם של לקוחות, אשר אובדנם ישפיע באופן מהותי על הפעילות בתחום.

3.3.5.3 בתחום פעילות זה, בלבד, יש שני לקוחות אשר ההכנסות מהם מהוות כ-73% ו-18% בהתאמה מסך הכנסות החברה בתחום פעילות זה (אך שיעור לא מהותי מכלל הכנסות החברה מכלל תחומי הפעילות).

## 3.3.6 ערוצי הפצה

בתחום פעילות זה לא קיים ערוץ הפצה המהווה 20% מסך ההפקדות בתחום הפעילות לתקופת הדוח.

## פרק ד': עניינים הנוגעים לפעילות החברה בכללותה

### 4.1 מידע כללי נוסף

#### 4.1.1 שינויים בהיקף הפעילות ורווחיות החברה

היקף הפעילות בחברה - דמי הניהול של קופות הגמל שבניהול החברה (כולל דמי הניהול שניגבו מקופות שבבעלות הראל ביטוח) גדלו בשנת 2013 בכ- 30.5% לעומת שנת 2012 (כולל גידול בשל מיזוג קופת ניב).

רווחיות בענף - בחברות מנהלות של קופות גמל מקור ההכנסות הינו דמי הניהול שהן גובות והרווחיות נגזרת מהפער שבין דמי הניהול הנגבים מהעמיתים לבין הוצאות התפעול והשיווק בפועל. רווחיות החברה - הרווח של החברה לשנת 2013, לאחר מס, מסתכם בסך של 154 אלפי ש"ח.

#### 4.1.2 שינויים טכנולוגיים

תפעול קופות הגמל שבניהול החברה נעשה על-ידי לאומי שירותי שוק ההון בע"מ ומרבית מערכות המיכון המשמשות או שימשו את החברה במהלך תקופת הדוח בעבודתה השוטפת הינן מערכות תפעול של לאומי שירותי שוק ההון בע"מ.

בתקופת הדוח החברה השקיעה בשיפור מערכות המידע שלה, כמפורט להלן:

- שיפור ושכלול מערכות המידע והתיעוד לצורך התאמתן לרגולציה.
- מערכת מידע לסוכנים "מכלול" מאפשרת הצגת תיק לקוח כולל עבור הסוכן, תיק סריקה ונתוני ניוד. המערכת מספקת מידע כולל ומורחב בעדכון יומי.
- אתר אינטרנט עבור מידע למעסיקים המאפשרת בקרה של המעסיק על הפקדות לעובדים באמצעות המערכת והעברה בין מסלולי השקעה באותה קופה.
- אתר אינטרנט עבור מידע ללקוחות. האתר מספק מידע נרחב לעמיתים הכולל אפשרות לאחזור דוחות שנתיים ורבעוניים החברה החלה בשידור נוסף של האתר.
- מערכת ניהולית - מערכת המשמשת בסיס ניהולי מיכוני באמצעות מפיקה הנהלת החברה דוחות ניהוליים ברמת העמיתים, תחומי הפעילות, הקופות ועוד. המערכת מאפשרת ניתוח מגמות ופעילות של הלקוחות והמפיקים.
- מערכת בנפיט לשירות ושימור עמיתים - במערכת שולבו צרכי אימות, זיהוי עמיתים וטיוב נתונים.
- מערכת קופה - מערכת ממוכנת לגביה ופיצולים של רשימות עובדים. המערכת מאפשרת ייעול אופן הטיפול ברשימות והפקדות ידניות של מעסיקים.
- מערכת דימות - החברה מעבירה את התהליכים התפעוליים לתורי עבודה באמצעות מערכת דימות המאפשרת תיעוד, בקרה ומעקב אחר התהליכים התפעוליים.
- הוקמה מערכת ניהול תהליכים שבשלב ראשון משמשת לניהול ומשלוח הודעות לעמיתים על ליקויים בבקשות משיכה והלוואות. המערכת שולבה גם בתהליכי העברת מסלול ומשמשת לצורך איסוף מידע ודיווח סטטיסטי לאוצר כמתחייב.

בשנת הדוח הוקמה מערכת נפטרים שמשמשת לניהול הנושא והחובות הנדרשות מהחברה במסגרת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב-2012 וכן במסגרת חוזר גופים מוסדיים 1-9-2012 שעניינו "נוהל איתור עמיתים ומוטבים".

#### 4.1.3 גורמי הצלחה הקריטיים והשינויים החלים בהם

קיימים מספר גורמי הצלחה קריטיים, ביניהם:

- יכולות שיווקיות ומכירתיות - מערך הפצה ומכירות רחב ומותאם קהל יעד.
- איכות ניהול ההשקעות- יכולת להשיג תשואות עודפות לאורך זמן ביחס למדדי ההשוואה ולעומת גופים מתחרים.
- איכות ניהול סיכונים פיננסיים.

- מצב המשק, שוק ההון, תשואות ורמת התעסוקה.
- צמיחה הנובעת מגידול בלקוחות חדשים או כתוצאה מרכישת קופות גמל והשתלמות תמהיל ומגוון מוצרים - התאמת סל המוצרים של החברה לטעמי הציבור, פתיחת מסלולי השקעה וכו'.
- התאמת סל המוצרים למודלים תומכי הייעוץ של הבנקים.
- איכות השירות לסוכנים ולמפיעים.
- איכות השירות ללקוח (מענה למגוון צרכים).
- יכולת שימור לקוחות - הצלחה בשימור תיק לקוח.
- שיעור דמי ניהול.
- מערכות מידע תומכות ואיכותיות.
- הפעלת בקרה יעילה.
- מיתוג ופרסום.
- הוראות הרגולציה בקשר עם מאפייני וסוגי המוצרים בתחום.

#### 4.1.4 חסמי הכניסה והיציאה העיקריים

חסמי הכניסה העיקריים בענף ניהול קופות גמל הם:

- קבלת רישיון חברה מנהלת (בהתאם לחוק קופות הגמל ולתקנות ניהול קופות גמל) - על החברה המבקשת לעמוד בדרישות של הון עצמי, מהימנות וניסיון.
  - היקף נכסים מנוהלים מינימאלי - דרוש על מנת לכסות את עלויות התפעול של החברה המנהלת.
  - הון עצמי מינימאלי שנקבע בדין.
  - הון אנושי בעל הכשרה, ידע, ניסיון ורישיונות מתאימים לפעילויות השונות.
- חסמי היציאה בענף ניהול קופות גמל הם:
- קבלת אישור המפקח להעברת ניהול קופות הגמל לניהול חברות מנהלות אחרות. קבלת האישור כפוף לביצוע העברת הניהול בהתאם לנהלי המפקח ולהוראות חוק קופות הגמל.
  - קבלת אישור המפקח למיזוג, פיצול, הפסקת ניהול או פירוק מרצון של חברה מנהלת.

#### 4.1.5 השקעות

דירקטוריון החברה מתווה את מדיניות ההשקעה הכללית של החברה, וקובע מדרג סמכויות בקבלת החלטות – בין חטיבת ההשקעות, ועדת השקעות וועדת אשראי, והדירקטוריון.

ועדת ההשקעות (עמיתים) – ועדה המשותפת לחברות הגמל, הפנסיה והביטוח, המורכבת מנציגים חיצוניים, אחראית על קביעת מדיניות ההשקעות של קופות הגמל במסגרת מדיניות ההשקעות הכוללת שקבע הדירקטוריון בהתאם להוראות חוק קופות הגמל ולתקנות קופות הגמל.

כמו כן אחראית על קביעת החלטות ההשקעה, כגון: חלוקת התיק בין אפיקי ההשקעה השונים, חשיפה לסוגי נכסים, אישור מראש של עסקאות טרם ביצוען ועוד.

חטיבת ההשקעות של הקבוצה מבצעת את פעילות ההשקעות עבור גופי החיסכון ארוך הטווח – ביטוח, פנסיה וגמל ועבור תיקי הנוסטרו של חברות הביטוח והחברות המנהלות בקבוצה, וזאת בהתאם להנחיות מוועדות ההשקעה השונות.

פעילות ניהול ההשקעות בגופים השונים של הקבוצה, הכפופים לחוק הפיקוח ו/או לחוק קופות גמל, מבוצעת על פי תקנות ההשקעה, כאשר החל מחודש יולי 2012, אוחדו תקנות ההשקעה שחלו על כספי הגמל לגדר תקנות השקעה חדשות תקנות ההשקעה מגדירות פרמטרים כלליים להשקעה - כגון: חשיפות לתאגיד בודד ולקבוצת תאגידים, השקעה באמצעי שליטה של תאגיד, השקעה בזכות במקרקעין, השקעה בנכסים סחירים, השקעה מחוץ לישראל ועוד. עקרונות היסוד לפיהם בנויה



מדיניות ההשקעות כוללים: נטילת סיכון באופן מחושב, מתוך מגמה לשפר את פרופיל התשואה של התיק, גיוון הפעילות על פני מגוון תחומי השקעה על מנת לשפר את פרופיל הסיכון בתיק, פעילות על סמך ניתוח כלכלי שעשוי להכתיב פעילות כנגד מגמה, הימנעות מתזמון שוק (Market Timing), הימנעות משינויים מהירים בתיק על פני זמן קצר וניצול יתרון לגודל בהשקעות לא סחירות, תוך התאמת הפרמיה על היעדר הנזילות.

במהלך תקופת הדוח העמיקו הגופים המוסדיים בקבוצת הראל (ביניהם - החברה), את פעילות ההשקעה הסחירה בשיטת "סלי השקעה" לפי סוגי ההשקעות. הסלים הפעילים הינם: סל אג"ח מדינה צמוד, סל אג"ח מדינה שקלי, סל אג"ח חברות צמוד, סל אג"ח חברות שקלי, סל מניות ישראליות, סל מניות חו"ל, סל אג"ח ומט"ח חו"ל וסל נזילות (בקשר עם כספי העמיתים).

הפעילות באמצעות סלי השקעה מבטיחה פיצול אופטימלי ושיווני של ההשקעות בין הקופות והמסלולים ומאפשרת ביצוע השקעות אופטימלי גם עבור קופות ו/או מסלולים בעלי היקף נכסים קטן יחסית.

#### מידע נוסף בדבר סיכוני אשראי

ביום 15 במאי 2011 אישר המפקח להראל ביטוח שימוש במודל פנימי לדירוג אשראי, שפותח על ידי הראל ביטוח. מודל זה ישמש את הראל ביטוח ואת יתר הגופים המוסדיים לרבות החברה. בהתאם לתנאי האישור, הדירוג על פי המודל הפנימי ייחשב כדירוג המקביל מבחינת הסיכון לדירוג של חברה מדרגת. האישור תקף, עד ליום 31 בדצמבר 2012. האישור כפוף להתקיימות התנאים הבאים: א) הדירוג תקף להערכת אשראי לחברות למעט אשראי לבנקים, חברות ביטוח, אשראי מגובה נכס בסיס ואשראי למימון פרויקטים; ב) השימוש במודל הפנימי ייעשה במסגרת המבנה, המתודולוגיה והנהלים שהוצגו אגב תהליך בחינת המודל; ג) כל שינוי מהותי במבנה המודל טעון אישור מראש של המפקח; ביום 31 בדצמבר 2012 התקבל אישור המפקח להארכת תוקף האישור לשימוש במודל דירוג פנימי לדירוג אשראי. ביום 7 ביולי 2013 אישר המפקח להראל ביטוח כי במסגרת השימוש במודל הפנימי לדירוג האשראי, שפותח על ידה, תהא רשאית הראל ביטוח להפחית 50% מהקצאת ההון העודף בגין הלוואות מתואמות, אשר דורגו על-פי המודל הפנימי.

#### נוהל הפרדה מבנית של פעילות ההשקעה

ביום 27 בספטמבר 2012 דירקטוריון החברה אימץ נוהל הפרדות מבניות ("חומות סיניות"), עבור פעילות מערך ההשקעות של הראל ביטוח המרכזת כאמור את פעילות ההשקעה עבור קופות הגמל המנוהלות בקבוצה.

בהתאם להוראות הנוהל, עובדים אשר במסגרת תפקידם בהראל ביטוח או בחברות הבנות שלה עשויים להיות חשופים למידע פנים לא יבצעו בעת כהונתם בתפקיד כאמור בהראל ביטוח תפקיד נוסף הכרוך בביצוע עסקאות בניירות ערך או במתן חוות דעת או עצות בקשר לניירות ערך עבור החברה או עבור אחרים. בנוסף, עובדים החשופים למידע פנים אודות תאגידי חשופים לא ימסרו מידע פנים כאמור לעובדי הראל ביטוח אשר תפקידם בהראל ביטוח כרוך בביצוע עסקאות בניירות ערך או במתן חוות דעת או עצות בקשר לניירות ערך.

הנוהל קובע כי תשמר הפרדה מלאה בין עובדי מחלקת האשראי הלא סחיר, מחלקת השקעות פרטיות ("Private Equity") ומחלקת השקעות בנדל"ן מצד אחד, לבין פעילות הסדרי החוב מצד שני, לבין עובדי מחלקות ההשקעות הסחירות (עמיתים ונוסטרו), מצד שלישי - הן הפרדה פרסונאלית והן הפרדה בגישה למערכות המידע; כאשר מנהל חטיבת ההשקעות יהיה אחראי על כל פעילות ההשקעות של הראל ביטוח, ובכלל זה יהיה אחראי על מנהלי התחום הסחיר, מנהלי התחום הלא סחיר, ומנהל פעילות הסדרי החוב.

הנוהל קובע הוראות לעניין העברת דיווחים אודות קיומו של מידע פנים למנהלת יחידת הבקרה ותיעודן. כן קובע הנוהל את אופן הטיפול במידע פנים בתחום הסחיר ובתחום הסדרי החוב, וכן הוראות לעניין אופן הטיפול במידע פנים שהגיע למנהלים ועובדים בתחום הסחיר וכן במחלקת מחקר.

בנוסף, הנוהל מסדיר את פעילותן של ועדת השקעות, ועדת אשראי ופורום חוב, בהיבט של הגנה על החברה, מנהלים ועובדים בה מפני איסור שימוש במידע פנים. בעניין זה הנוהל קובע הוראות לעניין: העובדים הרשאים להשתתף בוועדות כאמור; איתור נושאים על סדר יומן של הוועדות, אשר יש בהם פוטנציאל חשיפה למידע פנים; הרשאים להשתתף בישיבות בנושאים שיש בהם חשיפה למידע פנים; והפרדת הזימונים והפרוטוקולים בישיבות אלו.

#### 4.2 שיווק והפצה

4.2.1 חוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני, מסדיר את נושא השיווק וההפצה של מוצרים פנסיוניים. בהתאם לחוק, הגופים שיעסקו בהפצה ושיווק של מוצרים פנסיוניים יהיו: (א) סוכני ביטוח פנסיוני - סוכני ביטוח בענף ביטוח פנסיוני; (ב) סוכני שיווק פנסיוני - עובדים של גופים מוסדיים לגבי מוצרים פנסיוניים של הגוף המוסדי; (ג) יועצים פנסיוניים - בעיקר התאגידים הבנקאיים.

הייעוץ והמשווק יהיו רשאים לבצע עסקה במוצר פנסיוני. ההבחנה בין יועץ למשווק הינה קיומה או היעדר קיומה של "זיקה" למוצר פנסיוני. לאור הבחנה זו נקבע, כי סוכנות ביטוח המוחזקת על-ידי גוף מוסדי אינה רשאית לעסוק בייעוץ. בהתאם לכך, על כלל סוכנויות הביטוח בקבוצה ועובדי הקבוצה, אשר יעסקו בשיווק מוצרים פנסיוניים, יחולו החובות המוטלות מכח חוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני על משווק פנסיוני.

4.2.2 בתקופת הדוח פועלים מרבית הבנקים בישראל בתחום הייעוץ הפנסיוני. בתמורה להפצת המוצרים הפנסיוניים הבנקים זכאים לעמלות הפצה.

4.2.3 החברה משתמשת במספר ערוצי שיווק והפצה כדי להפיץ את מוצריה, שהעיקריים שבהם הם:

4.2.3.1 שיווק והפצה באמצעות סוכני וסוכנויות ביטוח פנסיוניים - ערוץ הפצה זה הינו, נכון למועד דוח זה, ערוץ ההפצה העיקרי של החברה. החברה קשורה עם מספר רב של סוכנים כאמור, ועל כן אין היא תלויה בסוכן בודד, אשר אובדנו ישפיע מהותית לרעה על פעילותה. החברה נוהגת לשלם לסוכנים עמלות, המחושבות כשיעור מתוך דמי הניהול שגובה החברה מהעמיתים שאותם גייס הסוכן. חקיקת רפורמת בכר לא הגבילה את השיעור שמשולם לסוכני ביטוח פנסיוניים ולמשווקי השקעות, ועל כן נקבעות העמלות המשולמות להם במסגרת מ"מ.

4.2.3.2 מערך המשווקים הפנסיוני של החטיבה לחסכון ארוך טווח אותו הקימה הקבוצה בשלהי 2008 והוא מיועד להעצים את השיווק, המכירות ושימור הלקוחות בעיקר בקרב הלקוחות הקיימים של החברה, וזאת באמצעות פניות יזומות ופניות מגיבות עקב בקשת לקוח למשוך או להעביר את כספיו מהחברה. החברה נוהגת לשלם לעובדי מערך השיווק הפנסיוני של הקבוצה בנוסף על השכר הקבוע גם שכר המותנה בהצלחה להשגת יעדים אלה.

4.2.3.3 הקמת סניפי "הראל אישי", שמטרתם שימור לקוחות והרחבת סל המוצרים הפנסיוניים שלהם, תוך כדי מתן שרות מיטבי ברמה אישית לכל לקוח.

4.2.3.4 מערכי הפצה מול בנקים - לחברה הסכמי הפצה מול מרבית הבנקים הפועלים בייעוץ פנסיוני. בחטיבת חסכון ארוך טווח של הקבוצה פועל צוות שיווק בנקים. הצוות אחראי, בין היתר, על פיתוח והעצמת המכירות של קופות גמל והשתלמות באמצעות מערכי הייעוץ של הבנקים.

4.2.3.5 פנייה ישירה ללקוחות, בין היתר, על דרך של השתתפות במרכזים המתפרסמים על ידי מעסיקים וגופים שונים המאגדים תחתם קבוצות של לקוחות.

4.2.3.6 קיום כנסים מקצועיים/שיווקיים.

4.2.3.7 פרסום בעיתונות ובטלוויזיה.

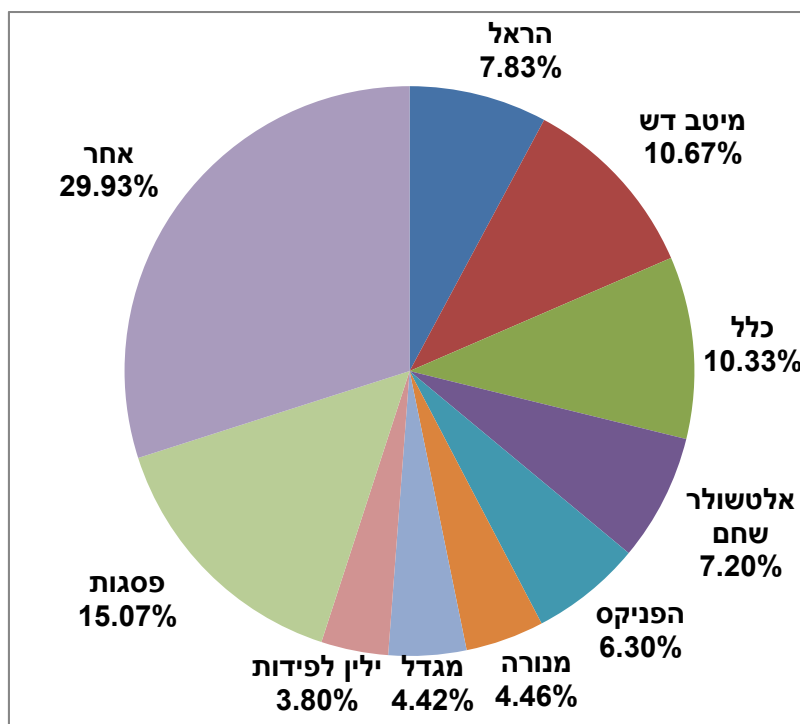
- 4.2.3.8 לצורך שיפור הנגישות לערוצי ההפצה השונים, מסתייעת החברה גם במערכי השיווק והמכירות של חברות אחרות בקבוצה.
- 4.2.4 לחברה אין תלות באיזה מגורמי השיווק שלה בתחומי פעילותה, באופן שאובדנם עשוי להשפיע השפעה מהותית לרעה על אחד מתחומי הפעילות או שתיגרם לחברה תוספת עלות מהותית כתוצאה מהצורך להחליפם.
- 4.2.5 מבנה העמלות:

קופות הגמל של הקבוצה משווקות באמצעות סוכני וסוכנויות ביטוח, פעילות ישירה מול גופים וחברות שונות במשק ומופצות באמצעות יועצים פנסיוניים בבנקים השונים.

בחודש פברואר 2006 הותקנו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (עמלות הפצה), התשס"ו - 2006 (להלן: "תקנות עמלות הפצה") הקובעות את התנאים לפיהם רשאית חברה מנהלת לשלם עמלת הפצה, והוראות לעניין סכומה או שיעורה המרבי של עמלה כאמור ואופן חישובה. בתקנות עמלות הפצה נקבע, בין היתר, כי בגין ייעוץ שיוענק על-ידי היועץ שבעקבותיו לקוח יפקיד כספים בקופת גמל או יעביר כספים מקופת גמל אחת לקופת גמל אחרת או ימשיך את חברותו בקופת גמל בה הוא עמית, יהיה היועץ רשאי לגבות עמלות הפצה, בשיעור חודשי שאינו עולה על החלק השנניי עשר של 0.25% מסך כל הסכומים העומדים לזכות הלקוח בחשבונו בקופת הגמל ביום העסקים האחרון של כל חודש. שיעור עמלת ההפצה ייגזר מהפקדת הכספים או העברת הכספים שבוצעה לראשונה לאחר מועד תחילת תוקפן של התקנות (1 באפריל 2006). ביחס לכספים שנצברו עד ליום 31 בדצמבר 2005 על שם הלקוח בקופת גמל שלא נשלטה על-ידי תאגיד בנקאי, יהיה רשאי היועץ לגבות בגין כספים כאמור עמלה בשיעור שאינו עולה על החלק השנניי עשר של 0.1% מסך צבירות הלקוח עד לאותו המועד, וביחס לקופות שנשלטו על-ידי תאגיד בנקאי ונמכרו - בשיעור שאינו עולה על החלק השנניי עשר של 0.25%. תשלום כאמור כפוף לתנאים המפורטים בסעיפים (א) ו-(ב) לעיל.

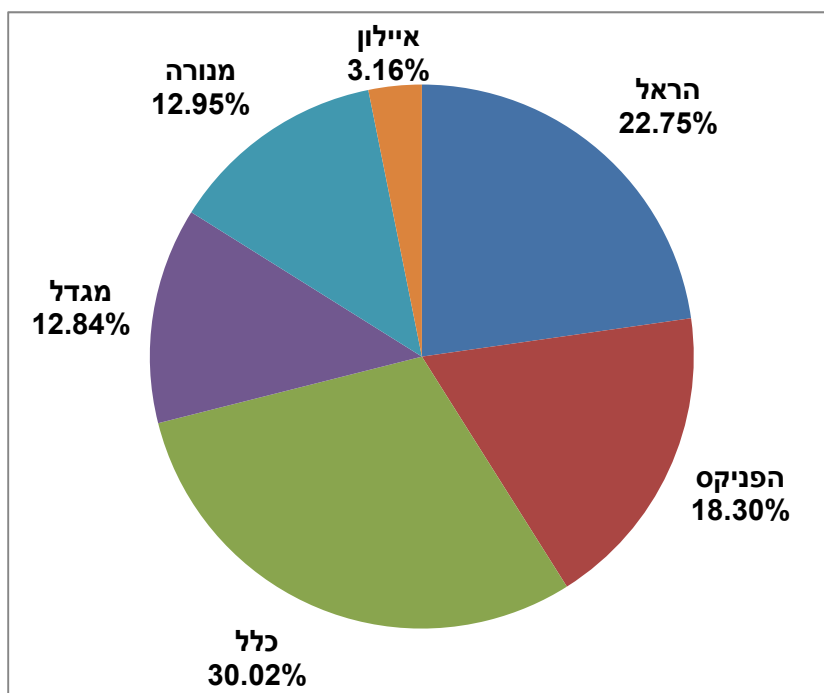
#### 4.3 תחרות

- 4.3.1 הקופות המנוהלות בקבוצה מתחרות בקופות המנוהלות על ידי קבוצות הביטוח ובקופות המנוהלות על ידי בתי השקעות.
- התחרות העיקרית הינה, בין היתר, על רמת השירות לעמיתים, על מסלולי ההשקעה השונים, על התשואות המושגות על נכסי העמיתים בקופות ועל דמי הניהול הנגבים מהעמיתים.
- המתחרים העיקריים בשוק קופות הגמל הינם: אלטשולר שחם, ילין לפידות, פסגות, דש - מיטב, כלל - גמל, מנורה, מגדל, הפניקס (כולל אקסלנס) - ועוד.
- להלן תרשימים התפלגות נכסי קופות הגמל (כולל קרנות השתלמות) המנוהלות על-ידי החברות המנוהלות העיקריות הפועלות בתחום (נכון ליום 31.12.2013, בהתאם לנתונים המפורסמים באתר משרד האוצר:



הראל – החברה, והחברות המנהלות הנוספות בקבוצה - הראל גמל וקחצ"ק

להלן תרשים התפלגות נכסי הקופות המנוהלות על ידי קבוצות הביטוח (נכון ליום 31.12.2013, בהתבסס על נתונים המפורסמים באתר משרד האוצר):



הראל - החברה, והחברות המנהלות הנוספות בקבוצה - הראל גמל וקחצ"ק

#### 4.3.2 שיטות להתמודדות עם התחרות בתחום חיסכון ארוך טווח

ההתמודדות עם התחרות בתחום ניהול קופות הגמל נעשית במספר רבדים:

- 4.3.2.1 פעילות לשימור לקוחות בתיק הקיים - הפעלת גורמים שונים לטיפול בנושא זה, תוך הצגה ללקוחות של מגוון המוצרים המשווקים על-ידי חברה.
- 4.3.2.2 סינרגיה בין חברות הקבוצה - אפשרות מתן פתרונות משולבים ללקוחות בכל אפיקי החסכון ארוך הטווח וכן צירוף מוצרים ביטוחיים נלווים.
- 4.3.2.3 התייעלות תפעולית - באמצעות שיפור תהליכי ושיטות עבודה, מערכות מחשוב ומיכון, איחוד יחידות מטה ומערכות מטה במסגרת חטיבת החסכון ארוך הטווח.
- 4.3.2.4 שיפור השירות ללקוח.
- 4.3.2.5 הרחבה של מערכי ההפצה והשיווק, הפעלת מבצעי קידום מכירות, גיוס סוכנים חדשים ומתן תמריצי מכירות.
- 4.3.2.6 שיפור המוצרים הקיימים לרבות פתיחת מסלולי השקעה בהתאם לדרישות השוק (מסלולים סולדיים, מנייתיים וכו').
- 4.3.2.7 מתן הלוואות מכספי הקופה.

4.3.3 הגורמים המשפיעים על מעמדה התחרותי של החברה בתחום ניהול קופות הגמל הינם, בעיקר: המוניטין של הקבוצה, הניסיון בתחום הפעילות, החוסן הפיננסי, תשואות הקופות, רמת השירות ללקוחות ולסוכנים וקשרים ארוכי טווח עם הסוכנים הפועלים בתחום זה.

#### 4.4 עונתיות

ענף ניהול קופות הגמל מתאפיין בעונתיות מסוימת, שכן חלק גדול מהפקדות העמיתים לקרנות השתלמות (עצמאים בעיקר) מתבצע לקראת סוף השנה. בשנת 2013 היו הפקדות העמיתים בחודש דצמבר כ - 16.4% מכלל ההפקדות השנתיות.

#### 4.5 רכוש קבוע ומיתקנים

- 4.5.1 משרדי החברה ממוקמים בבית הראל, ברח' אבא הילל סילבר 3, ברמת-גן (לפני כן משרדי החברה היו ממוקמים ברח' המסגר 39, תל-אביב).
- 4.5.2 בבעלות החברה ציוד מחשבים, ריהוט וציוד משרדי, המשמשים לצורך פעילותה השוטפת.

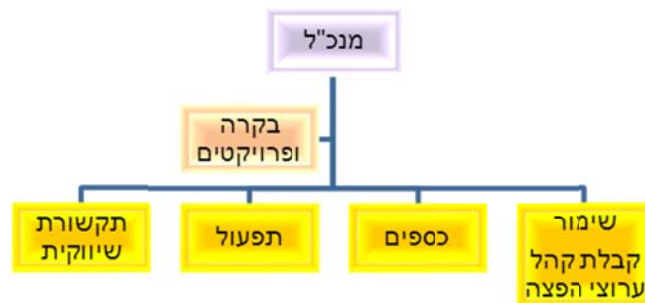
#### 4.6 נכסים לא מוחשיים

- 4.6.1 החברה משתמשת לצורך פעילותה בלוגו, שלא נרשם כסימן מסחרי. בנוסף משתמשת החברה במוניטין שנצבר במהלך השנים.
- 4.6.2 החברה הינה בעלת רישיון שימוש (באופן ישיר או באמצעות הראל המשמר מחשבים בע"מ, שאמונה על פעילות המחשוב של החברות בקבוצת הראל) בתוכנות שונות, המשמשות לפעילותה עפ"י הפירוט הבא:
  - נס פנסיה וגמל - מערכת בה מתועד חומר היסטורי.
  - מערכת "גמל און-ליין" - מערכת דיווח ברמת סוכני הביטוח הפנסיוניים.
  - מערכת "בנפיט" - מערכת CRM לטיפול בלקוחות החברה (שירות, שימור, שיווק).

- מערכת "סאפ" - מערכת ERP כוללת, המשמשת בעיקר לניהול הנהלת חשבונות (החברה התחילה ביישום המערכת בשנת 2007).
  - מערכת דנאל- מערכת ניהול נכסים.
  - מערכת דימות- ארכיון ממוחשב וניהול תורי עבודה.
  - מערכת ניוד - ניהול תהליך העברות ( פנימה והחוצה).
  - מערכת קופה - תהליך קליטה ופיזור כספים.
  - מערכת נפטרים- מערכת שמטפלת בנושא איתור מוטבים ונפטרים.
- בנוסף החברה עושה שימוש במערכות לניהול זכויות עמיתים בשיטת "לשכת שירות" (ASP) של מתפעלים חיצוניים.
- מערכת נגה (לאומי שרותי שוק ההון)
  - מערכת דנאל (לאומי שרותי שוק ההון).
  - בעקבות הפסקת הפעילות עם בנק פועלים החל מ-1 ביולי 2013 הוסבה מערכת מסילה (המערכת התפעולית של בנק פועלים) למערכת נגה. לפירוט ראה סעיף 1.1.3.1.
  - החברה עושה שימוש במספר מאגרי מידע רשומים, אודות עמיתי קופות הגמל השונות, שהינם בבעלותה ואו שהיא הינה המחזיקה שלהם. כמו כן, חלקן מן המאגרים מוחזקים בנוסף על ידי צדדים שלישיים אשר נותנים לחברה שירותי תפעול וניהול זכויות עמיתים ביחס לקופות הני"ל.

#### 4.7 הון אנושי

4.7.1 תיאור המבנה הארגוני נכון ליום 31.12.2013 :



4.7.2 בשנת 2007 נחתם הסכם שירותי ניהול בין הראל גמל בע"מ לבין החברה שחודש בשנת הדוח (ראה סעיף 1.1.3.5), שבו מפורטים עיקר השירותים שינתנו לחברה באמצעות הראל גמל בע"מ, בין היתר, העמדת כוח האדם הדרוש להפעלתה של החברה ונשיאה בכל ההוצאות הכרוכות, לרבות שכר ונלוות.

4.7.3 תוכניות תגמול והטבות - הראל גמל, שכאמור מעניקה שירותי ניהול לחברה, מתגמלת חלק מעובדיה במספר שיטות תגמול שונות, ובהן תשלום עמלות כשיעור מהכנסות עתידיות ותשלום עמלות כשיעור מהיקף הפקדות של עמיתים שגויסו או שומרו על ידי העובד.

בנוסף לתנאים המפורטים לעיל, העובדים נהנים ממספר הטבות נוספות: (א) ביטוח בריאות קולקטיבי לעובדי הקבוצה, ללא תשלום פרמיה (העובד משלם רק את המס בגין שווי ההטבה). אפשרות לצרף לביטוח הבריאות הקולקטיבי את בני משפחתו של העובד; (ב) ביטוח שיניים קולקטיבי לעובדי הקבוצה (לעובד ובני משפחתו).

- 4.7.4 לחברה אין תלות בעובד מסוים.
- 4.7.5 הדרכות מקצועיות- במידת הצורך החברה שולחת את עובדיה לקורסים מקצועיים בתחומים הנוגעים לתחומי עיסוקם.
- החברה מפעילה מערך הדרכה הפועל לפי תכניות הדרכה קבועות ותכניות הדרכה שנתיות.
- תכניות הדרכה שנתיות: מדי שנה נקבעת על-ידי החברה תכנית הדרכה שנתית, הנגזרת מתכניות העבודה של החברה לאותה שנה. ההדרכות מתחלקות לשני סוגים: (א) הדרכות בנושאים ספציפיים, כגון: הדרכות מקצועיות בתחום העיסוק של העובד, הדרכות לגבי מוצרים חדשים, רגולציה חדשה בתחומי הפעילות של החברה, הדרכות לגבי מבצעי שיווק ועוד; (ב) הדרכות בנושאים כלליים, כגון: הדרכות לגבי כלי המחשוב, תוכנות מחשוב, הדרכות בנושאי שירות, הדרכות בנושא ניהול (לדרג הביניים בחברה) ונושאים כלליים נוספים.
- תכנית הדרכה קבועה: כל עובד שנקלט בחברה עובר הדרכה - "יום אוריינטציה", בה הוא מתוודע לתחומי הפעילות של החברה והקבוצה. יום האוריינטציה נערך מעת לעת ומוזמנים אליו כל העובדים החדשים שנקלטו בקבוצה מיום האוריינטציה הקודם. החל משנת הדוח מופעלת בנוסף לומדת "אוריינטציה" ללימוד עצמי של העובד החדש שהוקמה בפורטל הארגוני. מעבר לכך, בחברה מונהג נוהל חניכה לפיו לכל עובד חדש שנקלט בארגון מוצמד חונך אישי מקצועי אשר תפקידו להכשיר את העובד מבחינה מקצועית, לתמוך בו מבחינה חברתית, לחשוף בפניו את המציאות הארגונית של החברה, הקבוצה וביחידה אליה העובד החדש משתייך.
- 4.7.6 נושאי המשרה ועובדי ההנהלה הבכירה:
- גבי חגית ציטיאט-לויין - מכהנת כמנכ"ל החברה החל מיום 8 במאי 2007.
  - מר רם גבל, רו"ח, משמש כסמנכ"ל הכספים של החברה החל מיום 23 ביוני 2008.
  - מר צחי דברת, סמנכ"ל, משמש כמנהל התפעול של החברה החל מיום 1 במאי 2007.
  - גבי דניאלה פיק, סמנכ"לית, משמשת כמנהלת בקרה ופרויקטים של החברה החל מיום 1 בינואר 2008.
  - גבי מיטל בישץ, סמנכ"לית, משמשת כמנהלת ערוצי שיווק ושימור לקוחות של החברה החל מיום 1 בינואר 2010 (כיהנה בחברה בתפקידים אחרים בתקופות קודמות).
- 4.7.7 מאחר שהחברה מקבלת שירותי ניהול מאת הראל גמל, נושאי המשרה אינם מועסקים על ידי החברה.
- 4.7.8 מדיניות תגמול לנושאי משרה בכירה ולנושאי משרה שעוסקים בתחום ניהול ההשקעות:
- מאחר שתכנית התגמול נקבעה במשותף לכלל הגופים המוסדיים בקבוצת הראל, ההתייחסות להלן הינה לתכנית המשותפת כאמור ולהראל השקעות, ולא דווקא לחברה. בעקבות חקיקת תיקון 20 לחוק החברות, ועדת התגמול של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ ("הראל השקעות") אישרה ביום 15 ביולי 2013 מדיניות תגמול חדשה לנושאי משרה. המדיניות אושרה על ידי דירקטוריון הראל השקעות ביום 17 ביולי 2013 ועל ידי האסיפה הכללית של הראל השקעות ביום 22 ביולי 2013. במדיניות התגמול של הראל השקעות נקבע שהיא תשמש כמדיניות מנחה עבור החברות הבנות שלה, בשינויים הנדרשים. מדיניות התגמול שנקבעה בהראל השקעות מבוססת, ככלל, על מדיניות התגמול שקיימת בחברה ובגופים המוסדיים בקבוצה, מכח חוזר של המפקח משנת 2009.

ביום 24 בנובמבר 2013 אישר דירקטוריון הראל חברה לביטוח בע"מ ("הראל ביטוח"), לאחר קבלת אישור ועדת התגמול, מיום 13 בנובמבר 2013, עדכונים למדיניות התגמול של הראל ביטוח והחברות הבנות שלה, שהינן גופים מוסדיים, וזאת על מנת להתאים את מדיניות התגמול של הראל ביטוח לעקרונות שנקבעו במדיניות התגמול של הראל השקעות. במסגרת זו עודכנו פרמטרים לקביעת המענק השנתי לנושאי משרה בחברה וכן נקבעו פרמטרים מעודכנים לגבי מנהלי ההשקעות, רכיב שיקול הדעת בקביעת המענק השנתי הופחת ל- 20% וכן נקבעו תנאי סף ומגבלה תקציבית כוללת של סך המענקים לנושאי המשרה. מדיניות התגמול נועדה לשמש לצורך הנעת המנהלים הבכירים והכוונתם בהתאם ליעדי החברה ותכניתה האסטרטגית, מתוך דגש על הגברת התחרותיות בגיוס ובשימור כוח אדם איכותי בתפקידי ניהול בכירים בקבוצה. כל זאת, במטרה ליצור ערך כלכלי ארוך טווח לחברה ולבעלי מניותיה. מדיניות התגמול נערכה בהתחשב, בין היתר, בגודל החברה ואופי פעילותה, בקידום מטרות החברה, האסטרטגיה, תכנית העבודה לטווח הארוך ומדיניות ניהול הסיכונים, וכן בתנאי ההעסקה והמענקים שהיו נהוגים בחברה לנושאי המשרה בשנים קודמות, רמות שכר ותנאי כהונה והעסקה המקובלים בתאגידי ביטוח ופיננסים בישראל ובבנקים הגדולים בישראל, וכן על בסיס שיקולים ארגוניים ובכלל זה עלויות השכר של קבוצות עובדים שונות ופערי השכר הרצויים ביניהם. תכנית התגמול מתייחסת לסוגים שונים של נושאי משרה: (א) דירקטורים שאינם דח"צים, אינם בעלי שליטה ואינם מכהנים בתפקידים נוספים בקבוצה - לגביהם נקבע, כי תנאי התגמול יותרו בהתאם לתגמול הקבוע בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), תש"ס - 2000 (להלן: "תקנות הגמול"), ללא המגבלה של מקסימום תגמול עבור ישיבות בגין הכהונה בחברות בנות; (ב) דירקטורים שהינם בעלי שליטה - מאחר ששכרם אושר בהתאם לתקן 16 לחוק החברות, החלת המדיניות לגביהם תבוצע בעת הבאת תנאי העסקתם לאישור מחודש באורגנים המוסמכים של החברה (לרבות האסיפה הכללית) בתום תקופת האישור הקיים; (ג) דירקטורים המכהנים בתפקידים נוספים בקבוצה - יקבלו שכר עבור כהונתם כדירקטורים בהתאם לסעיף (א) לעיל וכן תגמול בגין התפקידים הנוספים, כפי שייקבע על ידי האורגנים המוסמכים בכל מקרה ומקרה על פי מהות התפקידים הנוספים, היקף העיסוק באותם תפקידים וכן פרטים לגבי הדירקטור הספציפי, כגון: ניסיון וכדו'. מדיניות התגמול עוסקת במכלול תנאי ההעסקה של נושאי המשרה שאינם דירקטורים ובכלל זה ברכיבים הבאים: (א) התגמול הקבוע שייקבע לגבי כל נושא משרה בהתאם לוותק, הידע, הניסיון, הכישורים שלו והתרומה שלו לתוצאות של הקבוצה, ובהתבסס על קבוצת ההשוואה שנקבעה; (ב) נקבע כי יישמר פער משמעותי בין השכר של מנכ"ל החברה לשכר של יתר נושאי המשרה שכפופים למנכ"ל; (ג) נקבעו יחסים מינימאליים בין הרכיבים הקבועים בתנאי ההעסקה לבין סך תנאי ההעסקה; (ד) נקבע כי ניתן לשלם רכיב שכר קבוע שאינו מזכה בתנאים סוציאליים; (ה) נקבע, כי מענקים מובטחים שקיימים בתנאי העסקה של נושאי משרה יופחתו ב- 50% ובהסכמים חדשים יינתנו מענקים מובטחים רק מנימוקים מיוחדים ולא יותר מ- 2 משכורות; (ו) נקבעו הוראות לעניין המענקים השנתיים מותני הביצועים, לרבות: (i) היקף מקסימאלי של מענקים כאמור וכן תנאי סף שרק בהתקיימם ישולמו מענקים וכן תנאים שבהתקיימם ישולמו מענקים מופחתים ביחס לתוצאות חישוב המענק לפי הפרמטרים שנקבעו בתכנית; . (ii) נקבעו הוראות לפיהן תשלום מענקים מותני תוצאות ייעשה רק בשנים בהן השיגה החברה תוצאות משביעות רצון, לכל הפחות. כמו כן, על מנת למנוע נטילת סיכונים קצרי טווח, הוגבל היקף המענקים מותני התוצאות, לפי מכפלה של משכורות, כאשר ההיקף המקסימאלי הינו עבור המנכ"ל - 12 משכורות (המענק הנורמטיבי הינו בהיקף של 10 משכורות, כולל רכיב שיקול הדעת שהינו בהיקף של עד 2 משכורות); עבור יו"ר הדירקטוריון - 9.6 משכורות (המענק הנורמטיבי הינו בהיקף של 8 משכורות, ואין רכיב של שיקול דעת); ו- 7.2 משכורות לנושאי משרה בכירים אחרים. בנוסף נקבע, כי המענקים יחושבו לפי עמידה ביעדים ארוכי טווח ולא חד פעמיים של השנה השוטפת בלבד. לשם כך נקבע בתכנית התגמול, כי הפרמטרים השונים יחושבו בנפרד לגבי השנה השוטפת ולגבי השנתיים שקדמו לה, כאשר משקל הפרמטרים השונים בגין השנה השוטפת, בקביעת הציון הכולל לשם חישוב המענק השנתי, יהיה 50%, משקל השנה שקדמה לה יהיה 30% ומשקל השנה שקודמת לה יהיה 20%. למרות האמור, לגבי נושאי משרה שלא היתה להם תכנית תגמול קודם לאישור מדיניות תגמול זו, נקבעו הוראות מעבר, כדלקמן: בחישוב המענק בגין שנת 2013 - תהיה לשנה השוטפת משקל של 100%; בחישוב המענק בגין שנת 2014 - תהיה לשנת 2014 משקל של 67% ולשנת 2013 משקל של 33%; ובחישוב המענק בגין שנת 2015 ואילך יהיה לשנה



השוטפת משקל של 50%, לשנה שקדמה לה משקל של 30% ולשנה שהינה שנתיים קודם - משקל של 20%; (iii) במסגרת המענק השנתי תלוי התוצאות קיים רכיב של שיקול דעת, שהינו מוגבל ל- 20% לגבי המנכ"לים ולגבי נושאי המשרה האחרים (למעט לגבי נושאי משרה בתפקידי בקרה ופיקוח); (ז) נקבעו הוראות לעניין אפשרות לתשלום של מענקים מיוחדים, שאינם קשורים למענקים השנתיים, וזאת עבור ביצועים יוצאים מן הכלל בפרויקטים ייחודיים. מענקים מיוחדים כאמור מיועדים לנושאי משרה שאינם המנכ"ל ואינם בעלי השליטה והם מוגבלים בתקציב בסכום שאינו מהותי; (ח) נקבעו הוראות לעניין מענק הוני, שיכול שיינתן אך ורק למנכ"ל; (ט) נקבעו הוראות לעניין ביטוח ושיפוי לנושאי משרה ודירקטורים; (י) נקבעו הוראות לעניין סיום תנאי העסקה, הכוללות התייחסות לרכיבים הבאים: (i) פיצויים, שיהיו בשיעור מקסימאלי של עד 200% (100% מעבר למתחייב על פי דין), בכפוף להשלמת ותק ותנאים נוספים. (ii) תקופת הודעה מוקדמת שלא תעלה על 6 חודשים. (iii) מענק הסתגלות של עד 6 משכורות. (iv) תגמול עבור התחייבות לאי תחרות. נקבע, כי התקשרות בהסכם אי תחרות תיעשה במקרים חריגים בלבד ובכפוף לכך שההתחייבות נעשית מראש ולא במועד הפרישה ושהיא תיעשה במקרה של חשש ממשי לפגיעה עסקית בחברה. תקופת אי התחרות המקסימאלית הינה לתקופה של שנתיים וסכום התגמול עבור התקופה הוגבל כשיעור מהשכר השוטף טרם סיום הכהונה, כאשר תקרת התגמול כאמור, פוחתת לאורך תקופת אי התחרות, בהתחשב בכך שתקופת אי התחרות הראשונה הינה מהותית יותר מבחינת החברה. במקרה של סיום כהונה בנסיבות בהן ניתן לשלול פיצויים, תהיה לחברה האופציה (החד צדדית) לבטל את הסכם אי התחרות ולא לשלם את התגמול עבור אי התחרות.

#### 4.8 ספקים ונותני שירותים

- 4.8.1 לשם ניצול של "יתרון לגודל" שקיים להראל גמל ועל מנת למנוע חיסרון לקוטן שקיים לחברה ולחסוך בעלויות תפעול שוטף, לחברה הסכם עם הראל גמל בדבר קבלת שירותי תפעול וניהול מהראל גמל. שירותים אלו כוללים, בין היתר, שירותי מחשוב, ניהול סיכונים ואקטואריה, ניהול השקעות וביטוח דירקטורים. מטרתו של הסכם זה הינה ליצור שיטת חיוב עבור שירותים שונים שמעניקה הראל גמל לחברה, תוך שהחברה מנצלת את היתרון לגודל של הראל גמל ובכך חוסכת בעלויות התפעול והניהול. בהתאם להוראות הסכם זה, החברה משלמת להראל גמל דמי תפעול וניהול בשיעור של 95% מדמי הניהול נטו שמקבלת החברה מקופות הגמל שבניהולה. התמורה דלעיל כוללת תשלום עבור שירותים שונים שרוכשת הראל גמל עבור הקופות שמנוהלות על ידה והחברה לא תחויב בתשלום נוסף בקשר עם השירותים כאמור. כמו כן, בהתאם להסכם שבין החברה להראל גמל, המחיתה החברה להראל גמל את זכאותה לקבלת דמי ניהול מאת הראל גמל ביטוח בגין קופות גמל שהינן בבעלות הראל גמל ומונהלות בידי החברה.
- 4.8.2 בהתאם להסכם שבין החברה לבין לאומי שירותי שוק ההון בע"מ מעניקה לאומי שירותי שוק ההון בע"מ לחברה שירותי תפעול לקופות הגמל שבניהולה.
- 4.8.3 בין החברה לבין הראל גמל (כבעלים של קופות המנוהלות על ידי החברה) נערכו הסכמים בקשר עם ניהולן של הקופות כאמור עבור הראל גמל.
- 4.8.4 על פי הסכם בין החברה להראל השקעות, משלמת החברה להראל השקעות סך של 3% מדמי הניהול שגובה החברה מקופות הגמל שבניהולה, וזאת בתמורה לשירותי ניהול וייעוץ בתחומי שיווק פיננסיים, תכנון עסקי, השתתפות בדירקטוריונים ותחומי ניהול נוספים. תוקף ההסכם מיום 1 בינואר 2009, והוא ניתן לביטול בתום כל שנה קלנדרית.
- 4.8.5 בנוסף, לצורך פעילותה השוטפת החברה קשורה בהסכמים עם ספקים שונים. ספקי השירותים הינם, בעיקר, בתחומים הבאים: עו"ד, יועצי מס, בתי דפוס ודיוור לצורך משלוח דברי דואר הנדרשים על-פי דין, שירותי מחשוב, באמצעות הראל המשמר מחשבים בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של הראל השקעות, ובאמצעות חברות נוספות עימן התקשרה הראל המשמר מחשבים בע"מ.
- 4.8.6 לחברה אין תלות בספק זה או אחר, שכן קיימים ספקי שירותים חליפיים עימם ניתן להתקשר בהסכם לרכישת שירותים בלוח זמנים קצר, בהתחשב בסוג השירותים שנרכשים.
- 4.8.7 הסכם בנוגע לשירותי ברוקראז' - החברה משתמשת בשירותי המסחר של מספר רב של חברי בורסה.

הבחירה אצל איזה חבר בורסה לבצע את הפעילות נעשית על בסיס מספר פרמטרים ובהם איכות הביצוע, עלות הפעולה, איכות המחקר ורעיונות ההשקעה שמציע הברוקר ואיכות ההצעה לפעולה הסטנדרטית. בכדי ליהנות מהיתרונות לגודל שיש לפעילות כלל הגופים בקבוצת הראל, הוחל בשנת 2007 בביצוע של הליך תחרותי משותף לשירותי ברוקראז' לכל גופי החסכון ארוך הטווח בקבוצת הראל. במסגרת זאת נעשתה פניה למרבית הבנקים והברוקרים הפעילים בישראל והתקבלו מהם הצעות מחיר ונחתמו הסכמי ברוקראז' בהתאם להצעות שהתקבלו.

4.8.8 להלן השיעור הממוצע של עמלות הקניה והמכירה, ועמלות דמי משמרת המשולמות (באחוזים):

מניות	אג"ח	מק"מ	אופציות	מניות בחול	אג"ח בחו"ל	דמי שמירה ניירות ערך	עסקה בקסטודיאן
0.045	0.035	0.014	1.8 ש"ח	0.05	0.05	פטור	0.01
				בתוספת עמלת סוכן	בתוספת עמלת סוכן		

החברה פעלה במהלך שנת 2013 באמצעות מגוון חברי בורסה המספקים שירותי ברוקראז', לרבות הראל פיננסים מסחר וניירות ערך בע"מ (חברה שבחלק מתקופת הדוח, עד למכירתה, היתה צד קשור). בעסקאות אשר בוצעו ע"י חבר בורסה שאינו בנק, הרי שניירות הערך הנרכשים נשמרים בבנק כקסטודיאן, ועל שירותי הקסטודיאן גובה הבנק עמלה בשיעור של 0.01% מסכום העסקה.

#### 4.9 השקעות

בשנת 2013 לא ביצעה החברה פעילויות השקעות מהותיות והשקעות בפעילויות אחרות.

#### 4.10 מימון

החברה מממנת את פעילותה ממקורותיה העצמאיים. לחברה אין הלוואות שהיו בתוקף במהלך תקופת הדוח והחברה לא נטלה אשראים.

הנהלת החברה סבורה, כי החברה לא תיזקק להון נוסף לצורך התפעול השוטף של החברה. לעניין השלמת ההון שתידרש בהתאם לתקנות ראה סעיף 4.15.

#### 4.11 מיסוי

##### 4.11.1 דיני המס החלים על החברה

לעניין הוראות ודיני המס החלים על החברה ראה ביאור 10 לדוח הכספי.

ביום 5 באוגוסט 2013 עבר בכנסת החוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014), התשע"ג-2013, אשר קבע, בין היתר, העלאת שיעור מס החברות, החל משנת 2014 ואילך בשיעור של 1.5% כך שיעמוד על 26.5%. ביום 2 ביוני, 2013 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון) התשע"ג - 2013, אשר מעדכן את שיעור מס שכר ומס רווח, כך שיעמוד על 18% החל מיום 2 ביוני 2013. כתוצאה מהשינויים האמורים שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים עלה ביום 2 ביוני 2013 משיעור משוקלל של 35.9% לשיעור משוקלל של 36.21% ובשנת 2014 ואילך יעלה לשיעור של 37.71%.

##### 4.11.2 שומות מס

- שומות סופיות - לחברה שומות מס סופיות כמפורט בביאור 10 לדוחות הכספיים המבוקרים של החברה ליום 31.12.2013.

- שומות במחלוקת - לחברה אין, נכון למועד דוח זה, שומות במחלוקת.

4.11.3 שיעור המס העיקרי של החברה בשנת 2013 היה 36.21%.

#### 4.12 מגבלות ופיקוח החלים על פעילות

הפעילות בתחום קופות הגמל, כפופה, בין היתר, להוראות חוק קופות הגמל החלות על חברות מנהלות הפועלים בתחום זה, להוראות המפקח, כפי שהן מתפרסמות מעת לעת ולהוראות שנקבעו מכוח תקנות קופות הגמל.

בנוסף, הפעילות בתחום זה מושפעת מהחקיקה בתחום המיסוי, המשפיעה על כדאיות ההשקעה של עמיתי קופות הגמל במוצרים השונים הקיימים בתחום.

#### הוראות דין כלליות:

- (א) חוק ניירות ערך;
- (ב) חוק החברות;
- (ג) חוק הפיקוח - לרבות התקנות וההנחיות שמפרסם המפקח מכוח סמכותו על פי חוק הפיקוח;
- (ד) חוק קופות גמל - לרבות התקנות וההנחיות שמפרסם המפקח מכוח סמכותו על פי חוק קופות גמל;
- (ה) חוק ייעוץ ושיווק פנסיוני;
- (ו) חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 - לרבות הצווים שפורסמו מכוחו (בעיקר צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של מבטח וסוכן ביטוח), התשס"ב-2001 וצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של קופות גמל וחברה המנהלת קופת גמל), התשס"ב-2001);
- (ז) חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006;
- (ח) חוק הגנת השכר, התש"ח-1958 - המעניק, במקרים המוגדרים בחוק, הגנה לעובד במקרה שהמעסיק אינו מעביר את ההפרשות לקופת גמל כמשמעה בפקודת מס הכנסה;
- (ט) חוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981;
- (י) חוק החוזים האחדים, תשמ"ג-1982;
- (יא) חוק ה- FATCA (Foreign Account Tax Compliance Act)

בחודש מרס 2010 חוקק בארה"ב חוק הידוע בשם FATCA (Foreign Account Tax Compliance Act) ("FATCA"), שלפיו מחויבים מוסדות פיננסיים זרים להעביר מידע אודות חשבונות המנוהלים על ידי לקוחות אמריקאים. בכך מרחיב החוק באופן ניכר את דרישת הגילוי והדיווח המוטלת על מוסדות פיננסיים זרים ביחס לחשבונות שבעלות אמריקאים. בחודש ינואר 2013 פורסמו תקנות סופיות על ידי משרד האוצר האמריקאי ורשות המיסוי האמריקאית המספקות הנחיות אופרטיביות ליישום החוק. באופן כללי, על פי הוראות החוק והתקנות, על מוסדות פיננסיים זרים להתקשר בהסכם עם ה- IRS שבמסגרתו יתחייב הגוף הפיננסי הזר, בין היתר, לאתר חשבונות אמריקאים, לדווח עליהם ל- IRS ולנכות מס מלקוחות שיסרבו לספק את המידע והמסמכים הנדרשים. גוף פיננסי זר שלא יתקשר בהסכם כאמור עם ה- IRS יחויב בעצמו בניכוי מס בגין הכנסות ממקורות אמריקאים והכנסות מתקבולים על מכירה של נכסים שעשויים לייצר הכנסות ממקורות אמריקאים. עם זאת, הרשויות האמריקאיות מקיימות מגעים עם רשויות המס של מדינות שונות לצורך התקשרות בין מדינתית (Intergovernmental Agreement), אשר עשויה להשליך על אופן יישום הוראות ה- FATCA על מוסדות פיננסיים באותן מדינות. הוראות החוק לא יחולו, באופן כללי, על התחייבויות (obligations) שהונפקו לפני 1 ביולי 2014. יישום החוק צפוי להיות כרוך בעלויות תפעוליות. נכון למועד פרסום הדוח, לפי פרסומים מטעם משרד האוצר, מדינת ישראל נמצאת במשא ומתן מול ממשלת ארה"ב לצורך חתימה על הסכם בין מדינת

כאמור. עדיין לא ברור מתי מדינת ישראל תחתום על ההסכם ומה יהא תוכנו של אותו הסכם, ועל כן לא ברור היקף תחולת החוק על התיק הקיים. יחד עם זאת, קיימים מספר נושאים אשר השלכות ה-FATCA עליהם ידועה.

#### הוראות דין המסדירות את פעילות קופות הגמל:

##### 4.12.1 חוק הפיקוח

פעילותן של חברות ביטוח (בלשון החוק - מבטחים) בישראל מוסדרת, בין היתר, בחוק הפיקוח, בתקנותיו ובהנחיות המפקח מכוח סמכותו על פי חוק הפיקוח. בין יתר הוראות חוק הפיקוח, ניתן למנות את ההוראות הבאות המשפיעות בצורה מהותית על פעילות חברות ביטוח, ובהן חברות הביטוח בקבוצה:

עוסק בביטוח חייב להיות בעל רישיון מבטח. החזקה של למעלה מ-5% מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד מבטח וכן שליטה בתאגיד מבטח מצריכות היתר החזקה או היתר שליטה (בהתאם לעניין) מאת המפקח.

לא יעסוק אדם בישראל בעצמו או על ידי אחר, בתיווך בביטוח בין כל אדם לבין מבטח, אלא אם יש בידו רישיון סוכן ביטוח.

דו"חות כספיים שנתיים מבוקרים ודו"חות רבעוניים מסוקרים יערכו על ידי מבטח בהתאם להוראות המפקח, יוגשו למפקח ויפורסמו ברבים.

מבטח המורשה לעסוק בביטוח חיים חייב לנהל עסקים אלו באמצעות מערכת חשבונות נפרדת ולהחזיק נכסים נפרדים לכיסוי התחייבויותיו בתחום ביטוח החיים.

חוק הפיקוח קובע הוראות לגבי האורגנים ובעלי תפקידים במבטח ומחיל על כלל חברות הביטוח חובות שונות שחלות על חברות ציבוריות.

למבטח אסור לתאר ללקוח או לציבור תיאור מטעה של עסקת ביטוח. למבטח אסור להתנות עשיית ביטוח בענף פלוני בעשיית ביטוח בענף אחר, אלא אם קיים קשר עסקי סביר ביניהם.

למפקח סמכות לברר תלונות ציבור בדבר פעולה של מבטח בענייני ביטוח. אם מצא המפקח שהתלונה מוצדקת, בסמכותו להורות על תיקון הליקוי שהעלה הברור.

על פי חוק הפיקוח מוסמך שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע הוראות בדבר הון מינימלי של מבטח; דרכי החזקת נכסים כנגד התחייבויות; מגבלות השקעה; חובת החזקת עתודות ביטוח ודרכי חישובן.

בחוק הפיקוח נקבעה שורה של הוראות שעבירה עליהן מהווה עבירה פלילית ומטילה על נושאי המשרה אחריות למניעת עבירות.

על פי סעיף 2 לחוק הפיקוח רשאי המפקח, לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת, ליתן לכלל המבטחים או לסוג מסוים, כל הוראה שימצא לנכון הנוגעת לדרכי פעולתם וניהולם של המבטחים, על מנת להבטיח את ניהולם התקין ואת השמירה על עניינם של המבוטחים או של הלקוחות.

מכוח חוק הפיקוח הותקנו, בין היתר, התקנות הבאות המהותיות לפעילות המבטחים בקבוצה

4.12.1.1 תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דירקטוריון וועדותיו), התשס"ז - 2007. התקנות קובעות כללים להבטחת פעילותו התקינה של הדירקטוריון, הבטחת עצמאותו, כשירות חבריו, כללים למניעת ניגודי עניינים, נושאים בהם הדירקטוריון חייב לדון ולהחליט, נוכחות ומניין חוקי בישיבותיו.

4.12.1.2 תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימאלי הנדרש ממבטח) (תיקון), התש"ע - 2009.

##### 4.12.2 חוק קופות גמל

פעילותן של קופות גמל והחברות המנהלות שלהן וכן של קרנות פנסיה והחברות המנהלות שלהן מוסדרת, בין היתר, בחוק קופות גמל ובהנחיות המפקח מכוח סמכויותיו על פי החוק הנ"ל. עד לחקיקתו של החוק האמור בשנת 2005, דבר החקיקה המרכזי בו נקבעו ההוראות הנוגעות לתחום הגמל והפנסיה היה תקנות מס הכנסה קופות גמל, החלות אף כיום, ומסדירות בין היתר את כללי ההשקעה של הכספים המנוהלים בקופות גמל ובקרנות הפנסיה ואת שערך נכסיהן. לעניין תיקון מספר 3 לחוק קופות הגמל, היוצר שינוי מהותי בסוג המוצרים המוסדרים בחוק קופות הגמל, ראה סעיף 4.12.2.17 להלן.

בין יתר ההוראות הכלליות שבחוק קופות גמל, ניתן למנות את ההוראות הבאות המשפיעות בצורה מהותית על פעילות החברות המנהלות:

- 4.12.2.1 לא ינהל אדם קופת גמל או קרן פנסיה אלא על פי רישיון מבטח. ניהול קופת גמל וקרן פנסיה יהיה בהתאם להוראות הדין, הוראות רישיון המבטח, הוראות אישור קופת הגמל או קרן הפנסיה והוראות תקנון הקרן. החברה המנהלת תשמש נאמן של נכסי הקרן או הקופה שבניהולה לטובת עמיתי הקופה או הקרן (על קרנות פנסיה וקופות גמל שפעלו כתאגיד, ולא במתכונת של ניהול בנאמנות, חלה חובה לעבור למתכונת של נאמנות עד תום 18 חודשים מיום תחילת החוק - חודש נובמבר 2005). החברה המנהלת תפעל באמונה ובשקידה לטובת כל אחד מעמיתה, ללא אפליה, ולא תעדיף כל שיקול על פני טובת העמיתים.
- 4.12.2.2 רישיון לעסוק בניהול קרנות פנסיה יינתן על ידי המפקח רק לחברה (כהגדרתה בחוק החברות) שהנה מבטח (כהגדרתו בחוק הפיקוח על הביטוח) ועיסוקה הבלעדי הוא ניהול קרנות פנסיה, אשר הונה העצמי אינו נופל מהסכום שנקבע על ידי שר האוצר ואשר יש לה כיסוי ביטוחי בתנאים ובסכומים שנקבעו על ידי השר.
- 4.12.2.3 החזקה של למעלה מ- 5% מסוג מסוים של אמצעי שליטה בחברה מנהלת וכן שליטה בחברה מנהלת מצריכות היתר החזקה או היתר שליטה (בהתאם לעניין) מאת המפקח.
- 4.12.2.4 העברת הניהול של קופת גמל מחברה מנהלת אחת לאחרת דורשת אף היא את אישור המפקח (כמו גם הודעה לעמיתים).
- 4.12.2.5 החוק קובע את הכללים לגבי האורגנים ובעלי התפקידים בחברה מנהלת, לרבות ההוראות הבאות: (א) בדירקטוריון חברה מנהלת יכהנו לפחות שבעה דירקטורים ולא יותר מחמישה עשר, ובהם יהיו דירקטורים בעלי כשירות לכהן כדירקטורים חיצוניים ("נציגים חיצוניים"), אשר אחד מהם לפחות הוא בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית והיתר הם בעלי כשירות מקצועית, במתכונת דומה לזו הקבועה בחוק החברות לגבי חברות ציבוריות; (ב) דירקטוריון החברה המנהלת יתכנס לפחות אחת לשלושה חודשים (חובה לקיום מספר גדול יותר של ישיבות נקבעה בחוזר שפרסם המפקח); (ג) לחברה תהא ועדת ביקורת, במתכונת דומה לזו הקבועה בחוק החברות לגבי חברות ציבוריות; (ד) החברה תמנה מבקר פנימי, במתכונת דומה לזו הקבועה בחוק החברות לגבי חברות ציבוריות; (ה) על נושא משרה או בעל שליטה אשר יש לו עניין אישי בעסקה של החברה חלה חובת גילוי על עניין אישי כאמור; (ו) יו"ר הדירקטוריון לא יכהן כמנכ"ל החברה; (ז) לכל קרן פנסיה וקופת גמל תהא ועדת השקעות, המופקדת על מדיניות ההשקעות של קרן הפנסיה או קופת הגמל, לפי העניין, אך ניתן למנות ועדת השקעות אחת למספר קרנות פנסיה או קופות גמל. רוב חברי ועדת ההשקעות יהיו נציגים חיצוניים; (ח) לחברה ימונה רואה חשבון מבקר, עליו יחולו כללים במתכונת דומה לזו הקבועה בחוק החברות; (ט) הוענקו למפקח סמכויות לקבוע תנאים וכללים לגבי כשירות הכהונה של נושאי המשרה השונים בחברה מנהלת, ונקבעו הוראות לגבי אישורים ודיווחים למפקח הנדרשים בעת מינוי נושאי משרה חדשים; (י) נקבעו הוראות למניעת ניגוד עניינים בניהול קרן פנסיה.

- 4.12.2.6 החוק קובע את זכאותו של עובד לבחור את ערוץ החסכון הפנסיוני (קופת גמל, קרן פנסיה או ביטוח מנהלים) אליו הוא מבקש שתופרשנה ההפרשות להן הוא זכאי וכן רשאי הוא לבחור את יצרן המוצר הפנסיוני (הגוף המנהל). בנוסף, העובד רשאי לשנות בחירתו זו מעת לעת ולהעביר לקופה או לקרן אחרת את היתרות העומדות לזכותו כאמור, תוך צמצום של יכולת המעסיק להכריע בשאלת זהות קופת הגמל אליה יופרשו הסכומים.
- 4.12.2.7 שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, קובע את השיעורים או הסכומים המקסימאליים לתשלומים של עמיתים (ולגבי עמית-שכיר - גם לתשלומים של מעסיק), לרבות התנאים שיחולו על משיכת או העברת הכספים כאמור (וזאת בנוסף לתנאים הקבועים בחוק).
- 4.12.2.8 זכויות עמית בקופת גמל ובקרנות פנסיה אינן ניתנות לשעבוד, או עיקול (למעט כפי שיקבע שר האוצר).
- 4.12.2.9 השקעת כספי קופות הגמל וקרנות הפנסיה תהיה בהתאם למדיניות ההשקעות הקבועה בתקנון הקרן, אשר נקבעת (בכפוף להוראות הני"ל של התקנון) על ידי הדירקטוריון ועל ידי ועדת ההשקעות. ניהול נכסי הקרן יעשה בנפרד מנכסי החברה המנהלת ובנפרד מנכסיה של כל קרן פנסיה או קופת גמל אחרת (עם מערכת חשבונות נפרדת).
- 4.12.2.10 נכסי קופות הגמל וקרנות הפנסיה אינם ניתנים לעיקול והחברה המנהלת לא תשעבדם אלא לצורך קיום עסקה עבור קרן הפנסיה או קופת הגמל ובתנאים שיקבע שר האוצר באישור ועדת הכספים.
- 4.12.2.11 חברה מנהלת לא תגבה מנכסי קופות הגמל וקרנות הפנסיה שבניהולה או מתשלומי המפקידים כל סכום זולת: (א) דמי ניהול; (ב) הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות בנכסי קרן הפנסיה כפי שקבע שר האוצר; (ג) דמי ביטוח עבור ביטוחים בהם יבוטחו עמיתים. שר האוצר (באישור ועדת הכספים) קובע את השיעורים והסכומים המרביים לדמי הניהול ולהוצאות כאמור.
- 4.12.2.12 חברה מנהלת לא תשלם כל עמלה או תמורה אחרת לאדם כלשהו בשל הצטרפות עמית לקופת גמל או לקרן פנסיה או המשך חברותו בה או בשל הפקדת הכספים אליה, למעט עמלות הפצה ליועץ פנסיוני או לסוכן ביטוח ובמגבלות שנקבעו בתקנות עמלות הפצה.
- 4.12.2.13 חישוב שווי נכסי קופות הגמל וקרנות הפנסיה וחישוב התשואות בהן נקבעים על פי תקנות המותקנות על ידי שר האוצר והוראות המפקח.
- 4.12.2.14 מכח הוראות החוק קבע המפקח הוראות לגבי הדיווח לעמיתים.
- 4.12.2.15 החוק קובע גם הוראות על עיצומים כספיים וקנסות אזרחיים על הפרת הוראות החוק, התקנות והחוזרים, וזאת בנוסף לקביעת עבירות ועונשים בגין הפרות כאמור (לרבות מאסר).
- 4.12.2.16 החוק קובע את סמכות המפקח לקבוע כללים בדבר דיווחים שנתיים ותקופתיים שחברה מנהלת חבה בהם.
- 4.12.2.17 ביום 23 בינואר 2008 התקבל בכנסת תיקון 3 לחוק קופות הגמל אשר במסגרתו תוקנו הוראות חוק קופות הגמל, חוק הפיקוח ופקודת מס הכנסה ראה סעיף 3.1.1.1 לעיל.
- 4.12.3 חוק ייעוץ ושיווק פנסיוני**
- חוק ייעוץ ושיווק פנסיוני מסדיר את העיסוק בייעוץ ובשיווק של המוצרים הפנסיוניים, לרבות קביעת הוראות לעניין חובת הרישוי ותנאיו, חובות, איסורים והגבלות החלים לעניין עיסוק בייעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני, הוראות לעניין הפיקוח על בעל רישיון, לרבות קביעת סמכות למפקח להוציא הוראות לניהול תקין ושמירה על ענייני מבוטחים וכן הוראות המקנות למפקח סמכות להטיל עיצומים וקנסות אזרחיים בשל הפרת הוראות החוק, לרבות סנקציות פליליות.

## תקנות

4.12.4 ביום 24 במרץ 2014 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(משיכת כספים מקופת גמל)(חשבונות בעלי יתרה צבורה נמוכה)(הוראת שעה), התשע"ד-2014. התקנות קובעות כי עמית אשר באחד מחשבונותיו בקופת גמל מורשית (קופת גמל לתגמולים, קופת גמל לא משלמת לקצבה וקופת גמל אישית לפיצויים, שאינן קופת ביטוח) קיימים כספים ממרכיב תשלומי העובד או ממרכיב תשלומי המעביד, יהא רשאי למשוך את כספי התגמולים מחשבונו בקופה בסכום חד פעמי, בכפוף לתנאים הבאים: (א) בחשבונו בקופת הגמל המורשית לא הופקדו כספים מיום 1 בינואר 2012 ואילך; (ב) לא הועברו לחשבונו של העמית או ממנו כספים מקופת גמל אחרת או אל קופת גמל אחרת, לפי העניין, מיום 1 בינואר 2013 ואילך; (ג) היתרה הצבורה הכוללת של העמית בכל חשבונותיו בקופת הגמל המורשית ביום שלפני יום 1 בינואר 2013 לא עלתה על 7,000 ש"ח. כמו כן, נקבעו הוראות לעניין הודעה נפרדת שעל חברה מנהלת של קופת גמל מורשית לשלוח לעמיתים בנושא, במועד ובנוסח עליהם יורה המפקח. החברה תהא רשאית לצרף את ההודעה לדיווחים שעליה לשלוח לעמיתים. התקנות יכנסו לתוקף בתוך 30 ימים ממועד הפרסום ברשומות והן יעמדו בתוקף עד ליום 31 במרס 2015.

ביום 11 בפברואר 2014 פורסמה טיוטת חוזר שעניינה משיכת כספים מחשבונות קטנים בקופת גמל, במסגרתה מוצע לקבוע הוראות בנושאים הבאים: (א) חברה מנהלת תשלח לעמית, אשר רשאי למשוך כספים כאמור בתקנות, הודעה נפרדת על זכותו למשיכת כספי התגמולים ועל משמעות הותרת הכספים בקופת הגמל לעניין גביית דמי ניהול מינימאליים החל מיום 1 בינואר 2016. ההודעה תהיה במתכונת הקבועה בנספח לטיטוט החוזר, ותשלח לכל המאוחר עד ליום 30 באפריל 2014; (ב) חברה מנהלת תציג באופן בולט ומודגש בדף הבית של אתר האינטרנט שלה קישור לדף אינטרנט ייעודי בעניין משיכת כספים כאמור, אשר יכלול דברי הסבר בעניין האפשרות למשיכת כספים אלו ופירוט הדרכים למשיכתם; (ג) הוראות לעניין דיווחים רבעוניים למפקח על חשבונות קטנים בגוף המוסדי. הוראות הטיוטה, לכשיפורסמו כמחייבות, יחולו על חברות מנהלות של קופות גמל החל ממועד כניסתן לתוקף של התקנות כאמור. סכום הצבירה בחשבונות עליהם חלה ההוראה אינו מהותי ביחס לסך הנכסים המנוהלים בחברות המנהלות בקבוצה. בשלב זה לא ניתן להעריך את מספר העמיתים שיממשו את הזכאות למשיכת הכספים בפטור ממס, ולפיכך לא ניתן להעריך את ההשפעה על היקף הנכסים המנוהלים בידי החברות המנהלות בקבוצה.

4.12.5 ביום 24 במרץ פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(דמי ניהול)(תיקון), התשע"ד-2013, במסגרתן נקבעה הוראה לפיה קופת גמל שאינה קופת ביטוח תהיה רשאית לגבות מעמית אשר באחד מחשבונותיו קיימים כספים ממרכיב תשלומי העובד או ממרכיב תשלומי המעסיק אשר הופקדו בשל שנות המס שקדמו לשנת המס 2008, דמי ניהול על פי הגבוה מבין דמי הניהול המקסימליים הקבועים בתקנות עובר לתיקון או סכום שלא יעלה על 6 ש"ח לחודש, וזאת החל מיום 1 בינואר 2016.

4.12.6 ביום 1 בינואר 2014 פורסם תיקון לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות)(תיקון), התשע"ד-2013, במסגרתו הוארך תוקף הגדרת "עמלת ניהול חיצוני" הקבועה בסעיף 3 לתקנות, עד ליום 31 במרס 2014. תחילתן של התקנות ביום 1 בינואר 2014. לאחר יום 31 במרס 2014 תוחלף הגדרה זו ועמלת ניהול חיצוני תהיה כל אחת מאלה: (א) הוצאה הנובעת מהשקעה של קופת גמל בקרנות השקעה שאינן צד קשור או בקרן השקעה שהיא שותפות שהשותף הכללי בה אינו צד קשור, לרבות באמצעות חשבון המנוהל בעבור קופת הגמל המיועד להשקעה רק בקרנות השקעה, למעט הוצאה המשולמת למי שמנהל את חשבון ההשקעה בעד הניהול; (ב) הוצאה המשולמת למי שמנהל את חשבון ההשקעה בעד ניהולו, ובלבד שאינו צד קשור.



4.12.7 ביום 5 במרץ 2014 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות) (תיקון מס' 2), התשע"ד-2014, במסגרתה מוצע להגביל את שיעור ההוצאות אותו ניתן לגבות מנכסי החוסכים בנוסף על דמי הניהול, וכן לקבוע כי סך כל ההוצאות הישירות המפורטות בטיוטת התקנות, לרבות "עמלת ניהול חיצוני", בכל אחת מהשנים 2014-2015, לא יעלה על 0.25% מסך הנכסים המנוהלים על-ידי הגוף המוסדי. המגבלה כאמור לא תחול על קרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר. טיוטת התקנות קובעת הוראות מעבר, לפיה בשנת 2014 הגוף המוסדי יהא רשאי לגבות הוצאות ישירות מעבר ל- 0.25%, אם כל ההוצאות הישירות שלגביהן נקבעה מגבלה כמותית הן בגין השקעות שבוצעו לפי כניסת התקנות לתוקף. תחילתן של התקנות, לכשיתפרסמו כמחייבות, ביום 1 באפריל 2014, והן יעמדו בתוקף עד ליום 1 בינואר 2016.

4.12.8 ביום 14 בנובמבר 2013 פורסמו ברשומות תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשע"ד-2013, אשר מחליפות את הוראות השעה ומאפשרות הפקדת כספים בשל מרכיב הפיצויים לקופות גמל לא משלמות לקצבה, אף ללא קיום התנאי של הפקדה בשיעור של 5% לפחות בגין מרכיב התגמולים. תחילתן של התקנות רטרואקטיבית החל מיום 5 במאי 2013 (תקנות אלו באות בהמשך למכתב המפקח מיום 3 בינואר 2013, אשר הסדיר את אותו עניין והחליף את הוראות השעה באופן המתואר לעיל, וזאת עד תום שלושה חודשים מתחילת כהונתה של הכנסת).

4.12.9 ביום 1 בינואר 2013 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כיסויים ביטוחיים בקופות גמל), התשע"ב-2012. בתקנות נקבע, בין היתר, כי חברה מנהלת רשאית להציע או לרכוש כיסויים ביטוחיים עבור עמיתי קופת הגמל או קרן הפנסיה שבניהולה, ואת התנאים לכך. כן נקבע כי קופת גמל לקצבה רשאית לקבוע במסגרת התקנות: כיסוי ביטוחי לאריכות ימים, כיסוי ביטוחי לסיכוני מוות, כיסוי ביטוחי לסיכוני נכות וכיסוי ביטוחי לשחרור מתשלום. העלות המצטברת של כל הכיסויים לא תעלה על 35% מההפקדות. דמי ביטוח של מבטח שהוא צד קשור לחברה המנהלת יהיו בגובה דמי הביטוח הנהוגים אצלו בפוליסה דומה למבוטחים בעלי מאפיינים דומים. קופות גמל לא משלמות לקצבה שאינן קופות ביטוח רשאיות לערוך לעמיתים ביטוח חיים קבוצתי וביטוח אובדן כושר עבודה קבוצתי. דמי הביטוח בפוליסות הקבוצתיות יחושבו, בין היתר, לפי הסכום המבוטח, גיל המבוטח ומינו. נקבעו הוראות לעניין שמירת הכיסוי הביטוחי במקרה של הפסקת הפקדות או משיכה, וכן ההוראה כי לא ניתן יהיה לגבות דמי ביטוח ממרכיב הפיצויים או מדמי הניהול שגובה החברה המנהלת. כמו כן, נקבעו הוראות נפרדות לביטוח חיים קבוצתי של קרן השתלמות. לצד התקנות, פורסם ביום 12 בדצמבר 2012 חוזר הקובע הוראות לעניין יישום האפשרות למכירת כיסויים ביטוחיים כאמור.

בנוסף, פורסמו התקנות הבאות:

4.12.10 תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) (תיקון מס' 3), התשע"ג-2012, אשר מבטלות את תקנות 31 ו-45 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964, החל מיום 1 בינואר 2013. תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (החלת סעיף 16(ד) (6) לחוק על קופת ביטוח ומבטח), התשע"ג-2012. במסגרתן הוחל סעיף 16(ד) (6) לחוק קופות גמל, אשר מסמיך את השר לקבוע הוראות לעניין סוגי הביטוחים בהם יבוטחו עמיתים בקופת גמל ותנאים לגבי ביטוחים כאמור, גם על קופת ביטוח ומבטח המנהל קופה כאמור. תחילתן של התקנות ביום 1 בינואר 2013. יחד עם זאת, ביום 26 בדצמבר 2013 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כיסויים ביטוחיים בקופות גמל) (תיקון), התשע"ד-2014, במסגרתן נקבע כי ניתן להמשיך לבטח עמיתים בקופות גמל שהיו מבוטחים לפני יום התחילה בפוליסות קבוצתיות למקרה מוות בקופות גמל בהתאם לתקנה 31 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964, אשר בוטלה כאמור, וכן לשווק להם פוליסות חדשות בהתאם לה.

#### חוזרים

4.12.11 ביום 18 בדצמבר 2013 פרסם המפקח חוזר שעניינו ניהול סיכוני ציות בגופים מוסדיים, אשר מחייב גוף מוסדי למנות ממונה ציות ואכיפה פנימית, מגדיר את תפקידיו ודרכי עבודתו וכן קובע חובה לקביעת תכנית ציות ואכיפה פנימית. באותו יום, פרסם המפקח גם עמדת ממונה, במסגרתה פורטו הקריטריונים לפיהם תיבחן אפקטיביות תכנית הציות והאכיפה הפנימית של גוף מוסדי.



- 4.12.12 ביום 24 באפריל 2013 פרסם המפקח חוזר שעניינו הנהגת תכנית ביטוח ותקנון קופת גמל, אשר קובע נוהל להגשת הודעה על תכנית ביטוח או תקנון חדשים או שינויים בהם, המחליף חוזרים קודמים משנת 2005 ומשנת 2006. לגבי תכניות ביטוח ותקנוני קופות גמל תחילת החוזר ביום 1 ביולי 2013, והוראותיו יחולו גם על הודעות שהוגשו טרם מועד זה ככל שלא הותרו לשיווק כדין. לגבי תכנית לביטוח בריאות קבוצתי נכנסו הוראות החוזר לתוקף ביום 1 בינואר 2014. ביום 30 בדצמבר 2013 פרסם המפקח חוזר באותו נושא, אשר ערך מספר תיקונים בחוזר מיום 24 באפריל 2013, במסגרתם, בין היתר, נדחה מועד תחילתן של ההוראות הנוגעות להנהגת תכנית לביטוח סיעודי קבוצתי ותכנית לביטוח מפני תאונות אישיות קבוצתי לתקופת ביטוח שאינה עולה על שנה, ליום 1 ביוני 2014. בנוסף, נדחה מועד תחילתן של מספר הוראות נוספות בחוזר ליום 1 בינואר 2015.
- 4.12.13 ביום 25 באוגוסט 2013 פרסם המפקח חוזר שעניינו מיקור חוץ בגופים מוסדיים. במסגרת החוזר נקבע כי על גוף מוסדי לקבוע מדיניות להוצאת פעילות למיקור חוץ, אשר תאושר בדירקטוריון ותבחן על ידי אחת לשלוש שנים או בעת שינוי מהותי בסביבת הפעילות. כמו כן, הדירקטוריון יאשר הוצאת פעילות למיקור חוץ. טרם הוצאת פעילות למיקור חוץ, הגוף המוסדי יבחן האם הפעילות הינה מהותית להתנהלותו וככל שמדובר בפעילות מהותית- נקבעו הוראות, בין היתר, לעניין בחינת נותן השירות לפני ההתקשרות והנושאים המינימליים אשר על הסכם מיקור חוץ להתייחס אליהם. על הגוף המוסדי לבחון את מהותיות הפעילויות אחת לארבע שנים או אם חל שינוי מהותי בעסקי או בפעילויות המבוצעות במיקור חוץ. הוראות החוזר יחולו על כל הגופים המוסדיים, החל מיום 1 ביולי 2014, ביחס להסכמים שנכרתו מיום 25 באוגוסט 2013 ואילך. חידוש, שינוי או הרחבת הסכם קיים לאחר יום פרסום החוזר (למעט שינוי מחיר), יחשבו כהסכם חדש ויחולו עליו הוראות החוזר.
- 4.12.14 ביום 8 באוגוסט 2013 פרסם המפקח חוזר שעניינו דוח שנתי על יישום הוראות הדין על ידי גופים מוסדיים. החוזר קובע כי החל מהדוחות הכספיים השנתיים המועברים למפקח לשנת 2013 יצטרף הגוף המוסדי לדוחות אלו גם את אישורו בקשר עם יישום הוראות הדין על-ידי, בנושאים שונים אשר יעודכנו מעת לעת על-פי שיקול דעתו של המפקח.
- 4.12.15 ביום 7 באוגוסט 2013 פרסם המפקח חוזר שעניינו ניהול המשכיות עסקית בגופים מוסדיים, אשר קובע מסגרת פעולה מינימאלית הנדרשת מגופים מוסדיים על מנת לקיים המשכיות עסקית בשעת חירום. במסגרת החוזר נקבע, בין היתר, כי יש לבצע ניתוח סיכונים, לקבוע יעדי שירות למצב חירום, לבנות תכנית להמשכיות עסקית ולהטמיעה בקרב עובדים וספקים חיצוניים. כמו כן, נקבעו, בין היתר, מרכיביה העיקריים של התוכנית להמשכיות עסקית, הוראות לעניין הקמת אתר חלופי, יעדי השירות, ממשל תאגידי והגשת דיווחים לממונה. אין בהוראות החוזר כדי למצות את כלל הפעולות האפשריות הנדרשות מכל גוף, בהתאם לתחומי פעילותו והסיכונים להם הוא חשוף. הוראות החוזר חלות על כל הגופים המוסדיים החל מיום פרסומן.
- 4.12.16 ביום 7 בינואר 2013 פרסם המפקח חוזר שעניינו מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני, אשר קובע מבנה של "רשומה אחודה" להעברת מידע, אשר תשמש את הגופים המוסדיים, בעלי הרישיון וצרכני מידע נוספים בתחום החיסכון הפנסיוני במסגרת הפעולות השונות המתבצעות ביניהם.

4.12.17 ביום 10 בספטמבר 2006 פרסם המפקח חוזר שעניינו הסכמים למתן שירותים, לפיו תאגיד בנקאי בעל רישיון ייעוץ פנסיוני רשאי להמשיך ולספק (עד למועד שנקבע בחוזר) עבור חברה מנהלת שירותים שונים הקבועים בחוזר, לעמיתים קופות הגמל שבניהולה אשר באופן רגיל הם חלק משירות שנותן יועץ פנסיוני ללקוחותיו. תקופת מתן השירותים כאמור הוארכה בחוזרים נוספים שפרסם המפקח עד ליום 31 בדצמבר 2013. ביום 19 בדצמבר 2013 פרסם המפקח חוזר במסגרתו הוארכה התקופה כאמור עד ליום 30 ביוני 2014, במהלכה השירותים שרשאי תאגיד בנקאי להמשיך לספק הינם: מתן מידע לעמיתים לרבות באמצעות האינטרנט, קבלת מידע ישירות מהעמיתים, לרבות עדכון פרטי העמיתים, קבלת מידע ישירות ממעסיקים בנוגע להפקדות כספים בקשר לעובדיהם, קבלת בקשה מעמית למשיכת כספים בסכום שאינו עולה על 50,000 ש"ח, קבלת בקשת הפקדה שוטפת של כספים לזכות עמית, מעמית או ממעסיק (לא כולל הפקדה שמקורה בהצטרפות עמית לראשונה למוצר פנסיוני, הפקדה חד פעמית בשל מוצר פנסיוני או בקשה להעברת כספים למוצר הפנסיוני ממוצר פנסיוני אחר או ממסלול במוצר הפנסיוני למסלול אחר) וביצוע הפקדה באמצעות הפקדה בנקאית רגילה מחשבון העו"ש של העמית שאינה כרוכה במילוי טופס של החברה המנהלת. לא ניתן ליתן את השירותים למוטב כהגדרתו בחוק הגמל.

4.12.18 במהלך תקופת הדוח פרסם המפקח חלקים שונים בחוזר המאוחד שיחליף את כלל חוזרי המפקח ויאגד את הוראותיהם במסגרת אחת, וביניהם:

4.12.18.1 מבוא לחוזר המאוחד – שמגדיר את תחולתן ותחילתן של הוראות החוזר המאוחד ביחס לחוזרי המקור ששובצו וישובצו בפרקיו השונים של החוזר המאוחד ואת מעמדן של הוראותיו.

4.12.18.2 פרק ההוראות לחוזה ביטוח כללי - מכיל הגדרות לחוזה ביטוח כללי והוראות בעניין חובות חברת ביטוח טרם השקת חוזה ביטוח כללי, בעת התקשרות עם מבוטח בחוזה ביטוח כללי, בתקופת תוקפו של חוזה ביטוח כללי ובעת טיפול בתביעה בחוזה ביטוח כללי בתחום הפעילות.

4.12.18.3 פרק ההוראות לקרן פנסיה - מכיל הוראות לעניין חובות חברה מנהלת של קרן פנסיה טרם השקת קרן פנסיה, הוראות לניהול קרן פנסיה ולניהול חשבון של עמית בקרן פנסיה, וחובות חברה מנהלת של קרן פנסיה בעת התקשרות עם לקוח ובעת טיפול במשיכות, העברות ותביעות בקרן פנסיה. בתחום הפעילות.

4.12.18.4 פרק ההוראות לקופת גמל שאינה קופת ביטוח ואינה קרן פנסיה - מכיל הוראות לעניין חובות חברה מנהלת טרם השקת קופת גמל שאינה קופת ביטוח ואינה קרן פנסיה, הוראות לקופת גמל ולחשבון בקופת גמל כאמור וחובות חברה מנהלת של קופת גמל כאמור. בתחום הפעילות.

4.12.18.5 פרק ניהול נכסי השקעה והעמדת אשראי אגב השקעות - מכיל הוראות לעניין תשתית ארגונית ותפעולית, תנאים וכללים לניהול נכסי השקעה בידי גוף מוסדי, תנאים ספציפיים לניהול נכסי השקעה של משקיע מוסדי, לניהול נכסים המוחזקים כנגד התחייבויות שאינן תלויות תשואה של חברות ביטוח ולניהול נכסים המוחזקים כנגד הון עצמי של חברה מנהלת.

4.12.18.6 פרק ביקורת פנימית - מכיל הוראות לעניין מינוי, כהונה וסיום כהונה של מבקר פנים.

4.12.18.7 פרק ניהול סיכונים - מכיל הוראות לעניין מינוי, כהונה וסיום כהונה של מנהל סיכונים.

4.12.18.8 כניסתן לתוקף של ההוראות ביום 1 באפריל 2014 והחל ממועד זה הוראות חדשות ותיקונים להוראות קיימות יפורסמו במסגרת החוזר המאוחד בלבד.

4.12.18.9 כמו כן, המפקח פרסם טיוטות של פרקים שונים בחוזר המאוחד, וביניהן שער הוראות למוצרים, פרק ממשל תאגידי וניהול סיכונים, פרק הדיווחים לממונה על שוק ההון, פרק המדידה, פרק מידע נדרש באתר אינטרנט של גוף מוסדי ופרק הוראות לתוכניות ופוליסות ביטוח בריאות.

4.12.19 המפקח פרסם טיוטות של פרקים שונים בחוזר המאוחד, וביניהן שער הוראות למוצרים, פרק ממשל תאגידי וניהול סיכונים, פרק הדיווחים לממונה על שוק ההון, פרק המדידה, פרק מידע נדרש באתר אינטרנט של גוף מוסדי ופרק הוראות לתוכניות ופוליסות ביטוח בריאות.

### טיוטות חוזרים

4.12.20 ביום 5 במרץ 2014 פורסמה טיוטת חוזר גמל 18-2014 שעניינה הצטרפות לקופת גמל, אשר מציעה לבטל את חוזר גמל 1-2-2011 שעניינו "הסדרת הצטרפות עמית לקופת גמל". במסגרת טיוטת החוזר, מוצע לערוך, בין היתר, את השינויים הבאים: מוצע לקבוע כי ניתן יהיה לזהות את העמית במעמד ההצטרפות גם עפ"י רישיון נהיגה, ולא רק עפ"י תעודת זהות או דרכון. מוצע לבטל את החובה לפיה על הקופה לשלוח לעמית ולמעביד הודעה בדואר רשום במידה ובתוך שלושה חודשים מהצטרפות עמית באמצעות מעביד לא מסר המעביד או העמית מסמך הצטרפות מלא וחתום והעתק תעודת זהות או דרכון (ובהתאמה לבטל את החובה להודיעו כי אם בתוך חודשיים לא יתקבלו המסמכים והנתונים המבוקשים עבור העמית לא תקבל הקופה כספים מהמעביד עבור עמית זה). מוצע לקבוע כי עמית המצטרף יוכל למסור לקופה הוראת מוטבים (או לערוך שינוי בהוראת מוטבים) גם באמצעות בעל רישיון. כמו כן, מוצע לקבוע כי במידה והעמית מסר העתק של הוראת המוטבים (או של שינוי בהוראת המוטבים) או שלח אותה במדיה דיגיטלית או אם מסר הוראת מוטבים מקורית לבעל הרישיון, ובעל הרישיון מבקש להעבירה לחברה המנהלת במדיה דיגיטלית, על החברה להתקשר לעמית עם קבלת הוראת המוטבים, לזהות אותו עפ"י הוראות חוזר גופים מוסדיים-2013-9-19 שעניינו "מענה לעמיתים הפונים למוקדים הטלפונים של גוף מוסדי" להודיעו כי התקבלה אצלה הוראת מוטבים כאמור, לפרט את תוכנה ולתעד את השיחה עימו. מוצע להוסיף לפרטים שיכללו אודות המוטבים גם את יחס הקרבה של המוטב לעמית, אם קיים. מוצע לבטל את החובה למסור לעמית העתק עדכני מתקנון קופת הגמל (אלא אם העמית ביקש לקבל זאת), וכן לבטל את החובה למסור לעמית המצטרף "נספח הצהרת קופת גמל".

4.12.21 ביום 25 בדצמבר 2013 פורסמה טיוטת חוזר שעניינה מדיניות תגמול בגופים מוסדיים (אשר מציעה לבטל את החוזר הקיים בנושא), שקובעת הוראות לעניין גיבוש מדיניות תגמול של נושאי משרה, בעלי תפקיד מרכזיים ועובדים אחרים בגופים מוסדיים. בטייטה נקבע כי הדירקטוריון ידון ויאשר את מדיניות תכנית התגמול, לאחר שדן בהמלצות ועדת התגמול (שתמונה על-ידו לצורך כך, בהתאם להרכב הועדה כפי שנקבע בטייטת החוזר). כמו כן, הדירקטוריון יבחן, אחת לשנה, את מדיניות התגמול, יאשר אחת ל-3 שנים מדיניות תגמול לתקופה העולה על שלוש שנים ויקבע את אופן הפיקוח של יישום מדיניות התגמול. כמו כן, בטייטה נקבעו ההוראות הבאות: (א) התקשרות גוף מוסדי עם נושא משרה בנוגע לתנאי כהונתו והעסקתו תהא טעונה אישור ועדת תגמול ואישור הדירקטוריון, בהתאם למדיניות התגמול, ולגבי דירקטור תהא טעונה גם אישור האסיפה הכללית; (ב) הוראות לעניין מדיניות התגמול, כגון: שהמדיניות תיקבע על בסיס רב שנתית, על מי תחול, השיקולים שבהתאם להם יש לקבוע את המדיניות, הבאת עקרונות התגמול לידיעת עובד בהתאם לרלבנטיות אליו; (ג) הוראות לעניין קביעת הרכיב המשתנה בתנאי התגמול: קריטריונים לקביעתו, תמהיל הרכיב המשתנה, הגבלות לגביו, הפחתתו או ביטולו ועוד; (ד) הוראות לעניין תגמול בעלי תפקידים העוסקים בבקרה, בשיווק, מכירה ותיווך; (ז) הוראות לקיום בקרה, ביקורת תיעוד המדיניות ופרסומה.

### הנחיות והבהרות

4.12.22 ביום 18 בפברואר 2013 פורסם מכתב למנהלי חברות מנהלות (שה. 2758-2014) שעניינו "הבהרה לחוזר הנחיות בדבר מבנה הגילוי הנדרש בדיווחים הכספיים השנתיים של קופות גמל וקרנות פנסיה" בנושא מיזוגים ("המכתב"). במסגרת המכתב מובהר, בין היתר, כי במקרה של מיזוג טכני (העברת קופת גמל מתמזגת כמסלול השקעה חדש בקופה הממוזגת) בין קופות או מסלולים המנוהלים בידי אותה חברה מנהלת, הדיווחים הכספיים השנתיים של הקופה הממוזגת יכללו את נתוני הקופה או המסלול המתמזגים כאילו יום המיזוג חל ביום 1 בינואר של אותה שנה תוך מתן גילוי לתאריך המיזוג, ויכללו נתוני פרופורמה. יחד עם זאת, גילוי המתייחס לשיעור דמי ניהול ממוצע ברמה מצרפית (לרבות מידע אודות חמשת המעסיקים הגדולים בקופה וביאור דמי ניהול) יחושב בגין הקופה או המסלול המתמזגים החל מיום המיזוג. בהתאם, החברה המנהלת תהיה רשאית שלא לערוך דיווחים כספיים לשנת המיזוג של הקופה או המסלול המתמזגים.

4.12.23 ביום 12 בפברואר 2014 פורסמה מדיניות שליטה בגוף מוסדי, במסגרתה נקבעו, בין היתר, הוראות הממונה לעניין שליטה בגוף מוסדי והוראות בעניין הגשת בקשה להיתר שליטה בגוף מוסדי. הוראות המדיניות יחולו על כל מבקש היתר חדש. ההוראות יחולו גם על מחזיק היתר שליטה קיים, בהתאמות הנדרשות, כאשר נעשה שינוי בהיתר בו הוא מחזיק, אלא אם לדעת הממונה מדובר בשינוי בלתי מהותי של ההיתר.

4.12.24 ביום 22 בדצמבר 2013 פורסמה עמדת ממונה שעניינה התנהלות גוף מוסדי בעת התקשרות בעסקה משמעותית, אשר מפרטת את ציפיות הממונה לגבי התנהלות גוף מוסדי טרם קבלת החלטה על התקשרות בעסקה משמעותית ובהן, בין היתר, אפיון והיערכות לטיפול בעסקאות שעל-פי קביעת הדירקטוריון הן בעלות פוטנציאל להשפעה משמעותית על התוצאות העסקיות של הגוף המוסדי או על כספי לקוחותיו, הערכה וניהול סיכונים, זמן נאות להעריך את העסקה ולהיערך לקראתה לפני השתתפות במכרז. עוד מצוין בעמדה כי במסגרת בחינה שיערוך הממונה של עסקאות מסוג זה, ייבחנו תהליכים שקדמו להתקשרות ותיעוד שלהם, נתונים שעמדו לעיני המחליטים בעסקאות, ניתוחים שערכו, מסמכים ודוחות שהוגשו ודיונים שנערכו. ביום 21 בינואר 2014 אימץ דירקטוריון החברה מדיניות התנהלות בעת התקשרות בעסקה משמעותית.

4.12.25 ביום 27 באוגוסט 2013 פרסם המפקח הכרעה עקרונית לעניין העלאת דמי ניהול ללא הודעה מוקדמת ("ההכרעה"). עניינה של ההכרעה בהשבתם של דמי ניהול לעמיתים, במקרים בהם הועלו דמי ניהול ללא הודעה מראש, כנדרש בתקנה 53ב(א) לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964 ("התקנה"). בהתאם להכרעה, לא יאוחר מיום 1 בינואר 2015 חברה מנהלת תבדוק את כל החשבונות שבהם הועלו דמי ניהול בתקופה שמתחילה ביום 1 בינואר 2006 ומסתיימת ביום 31 בדצמבר 2009 ("תקופת ההשבה"), ותשיב לכל עמית שנגבו ממנו דמי ניהול שלא בהתאם לתקנה, ושלא חל לגביו אחד הסייגים הנזכרים בהכרעה, את הכספים שנגבו ממנו ביתר. הגופים המוסדיים פטורים מבדיקה פרטנית והשבת כספים במקרים מסוימים ובהם, בין היתר, במקרים בהם דמי ניהול בחשבונות העמיתים נקבעו בהתאם להסכם או הסדר בין החברה המנהלת לבין המעסיק או ארגון עובדים ובמקרים בהם קופת הגמל נוהלה במהלך תקופת ההשבה בידי חברה מנהלת שבבעלות תאגיד בנקאי. הגופים המוסדיים פטורים מהשבת כספים במקרים מסוימים ובהם, בין היתר, מקרים בהם ניתנה לעמית הודעה על שיעור ההטבה ותקופת ההטבה ומקרים בהם ההעלאה בוצעה לאחר הודעה לעמית שלחברה יש אסמכתא לגביה. החברה הכינה תכנית עבודה בהתאם להוראות ההכרעה וקיימת הפרשה בספרי החברה בקשר עם ההכרעה.

#### 4.13 רישיונות והיתרים

להלן פירוט הרישיונות וההיתרים שהוצאו לחברה:

4.13.1 החברה אושרה כחברה מנהלת בהתאם לתקנות ניהול קופות גמל.

4.13.2 החברה הינה הבעלים הרשומים של מספר מאגרי מידע כמפורט לעיל.

**4.14 כיסוי ביטוחי**

תקנות ניהול קופות גמל מחייבות קופת גמל וחברה מנהלת לערוך ביטוח אחריות מקצועית לכיסוי חבותן בשל מעשה או מחדל רשלני כלפי העמיתים, וכן לכיסוי מעילה באמון של עובדיהן כלפי העמיתים. הביטוח ייעשה בסכומים ובתנאים הקבועים בתקנות השקעות משותפות בנאמנות (הון עצמי וביטוח של מנהל קרן ונאמן ותנאי כשירות של דירקטורים וחברי ועדת ההשקעות), תשנ"ו-1995. הביטוח ייעשה באופן שיכסה תביעות בשל אירועים שאירעו בתקופת הפוליסה גם אם הוגשו בתוך שנה מתום תקופת הפוליסה. סכום ההשתתפות העצמית מוגבל בתקרה הקבועה בתקנות האמורות. לחברה פוליסות ביטוח, במסגרת פוליסת ביטוח האחריות המקצועית של קבוצת הראל, בגבולות אחריות בהתאם לקבוע בתקנות האמורות לעיל.

בנוסף, החברה כלולה במסגרת ביטוח דירקטורים ונושאי משרה של קבוצת הראל, אשר הינה בתוקף, נכון למועד הדוח, עד ליום 1 באוקטובר 2013.

**4.15 הון עצמי מזערי**

תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב - 2012 קובעות כי ההון העצמי המזערי הנדרש מחברה מנהלת בתאריך הדוח (שנתי ורבעוני) לא יפחת מהגובה מבין הסכומים שלהלן: (I) ההון ההתחלתי הנדרש כאמור - 10 מיליוני ש"ח; (II) הסכום המצטבר של: 0.1% מהנכסים המנוהלים עד לתקרת נכסים מנוהלים של 15 מיליארד שקלים, 0.05% מהנכסים המנוהלים מעל לתקרה האמורה ו- (III) 25% מההוצאות השנתיות המנוהלות.

נכון למועד דוח זה דרישת ההון העצמי המזערי מהחברה, שהינה חברה מנהלת, עומדת על סך של 8,261, אלפי ש"ח. הון החברה עומד על סך של 8,472 אלפי ש"ח (ראה באור 9 לדוח הכספי).

**4.16 תקינה ובקרה**

החוקים, התקנות, הכללים והצווים השונים האמורים לעיל מחייבים את החברה לנקוט במערכי בקרה ופיקוח (ממוחשבים ואנושיים כאחד) על פעילותה. החברה מעמידה את המשאבים הדרושים בכדי לקיים את הפעילויות הדרושות, כגון: הון עצמי בהיקפים הנדרשים על פי הדין, קיום ביטוח בהתאם להוראות הדין, הדרכת עובדים, שימוש במערכות מחשב שונות, קיום מערך בקרה פנימית, וכו'.

**4.17 הסכמים מהותיים**

לחברה אין הסכמים מהותיים שאינם במהלך העסקים הרגיל.

בין החברה לבין הראל ביטוח (כבעלים של קופת גילעד) נערכו הסכמים בקשר עם ניהולה של קופת גילעד על ידי החברה עבור הראל ביטוח.

**4.18 הסכמי שיתוף פעולה**

נכון למועד דוח זה אין החברה צד להסכמי שיתוף פעולה אסטרטגיים.

**4.19 הליכים משפטיים**

אין הליכים משפטיים מהותיים כנגד החברה.

**4.20 דיון בגורמי סיכון**

4.20.1 סיכונים מקרו כלכליים:

**4.20.1.1 סיכוני שוק**

סיכוני שוק, עבור קופות הגמל, כוללים, בין היתר, סיכונים הנובעים משינויים בשערי הריבית, בשערי מניות, שערי איגרות החוב, במחירי הנדל"ן, במרווחי אשראי, במדד מחירים לצרכן ובמטבע חוץ והם משפיעים על סך הנכסים המנוהלים בקופה ומכאן על סך דמי הניהול הנגבים מהם.

ירידות בשוק ההון גורמות לתשואות נמוכות עבור עמיתי הקופה ולעליה במספר הפדיונות והניודים מהקופה.

שווי הנכסים בקופות הגמל בניהול החברה, הן הסחירים והן הלא סחירים, מושפע משינויים בגורמי סיכון שוק. עבור נכסים סחירים שינויים בגורמי הסיכון משתקפים במחיריהם בשוק ואילו עבור נכסים לא סחירים שינויים בגורמי הסיכון באים לידי ביטוי בשווי ההוגן שלהם המחושב על פי מודל או לפי הערכת שווי.

סיכוני שוק בארץ ובעולם עלולים להתממש בעקבות אחת או יותר מההתפתחויות הבאות:

- האטה כלכלית בישראל עלולה להקטין את ציפיות השוק לגידול ברווחיות הפירמות בעתיד ולשחוק את מחירי המניות שלהן בהתאם. האטה עלולה גם לגרום לפתיחת מרווחי אשראי של אגרות חוב מקומיות כתוצאה מגידול בפרמיית הסיכון שדורשים המשקיעים.
- מדיניות מוניטרית מרסנת: העלאת שיעורי הריבית על ידי בנק ישראל עלולה לייקר את מחיר הכסף לפירמות ולאנשים פרטיים וכתוצאה מכך לגרום לשינוי העדפות הציבור בקשר להחזקת נכסים פיננסיים.
- הרעה ביציבות הפוליטית או הביטחונית של מדינת ישראל.
- שינוי לרעה בפרמטרים הפיננסיים של מדינת ישראל כגון גודל הגירעון הממשלתי, שינוי במצבת החוב הממשלתי, הרעה בתחום האינפלציה וכדומה, עלולים להשפיע על נטייתם של משקיעים מקומיים וזרים להשקיע משאבים בישראל.
- האטה כלכלית בעולם עלולה להקטין את ציפיות המשקיעים הגלובליים לגידול ברווחי הפירמות בעתיד ולהביא לשחיקתם של מחירי המניות ואגרות החוב בעולם.

#### 4.20.1.2 האטה כלכלית בישראל

מלבד השפעתה על שוקי המניות והאג"ח (כמתואר לעיל), להאטה כלכלית בישראל עלולה להיות השפעה על קיטון בהיקפי ההפקדות בעיקר של עמיתים עצמאיים וגידול בפדיונות.

#### 4.20.1.3 סיכון מחירי נכסים אחרים

חלק מנכסי קופות הגמל שבניהול החברה מושקע בהשקעות אלטרנטיביות הכוללות השקעות בנדל"ן וקרנות נדל"ן, בקרנות השקעה ובקרנות גידור. השקעות אלה חשופות לשינויים בשוויים, אשר עשויים לנבוע, בין היתר, משינויים בשווקי ההון בארץ ובעולם, משינויים במחירי נדל"ן או מסיכונים עסקיים ספציפיים.

#### 4.20.1.4 סיכוני אשראי

סיכון אשראי הוא הסיכון לאי עמידת צד שלישי בהתחייבויותיו. סיכוני אשראי יכולים לנבוע, בין היתר, מאי עמידה במועדי החזר, היעדר יכולת פירעון, מימוש ביטחונות בערך פחות מהמוערך או מירידת ערך כתוצאה משינוי בדירוג אשראי. כמו כן, חשיפה משמעותית לקבוצות לווים או ריכוזיות ענפית, עלולה להשפיע לרעה על יכולת העמידה בהחזר חובות של אותם צדדים נגדיים.

חלק מנכסי קופות הגמל שבניהול החברה מושקע בפיקדונות בבנקים בישראל, באגרות חוב ובאשראי ללווים שונים. לפיכך, יש ביציבות הבנקים, המנפיקים והלווים כדי להשפיע על שווי הפיקדונות, אגרות החוב והאשראי כאמור, ובהתאם על תוצאותיה העסקיות של החברה. קיים סיכון אשראי גם בפעילות בנגזרים מול צדדים נגדיים.

**4.20.2 סיכונים ענפיים:****4.20.2.1 שינויים רגולטורים**

תחומי פעילות החברה כפופים לרגולציה רחבה ביותר, המשתנה ומתעדכנת לעיתים תכופות. פעילות החברה עלולה להיות כפופה לשינויים רגולטורים שיגבילו את פעילות החברה או שישנו את מבנה רווחיותה (דוגמא: שינוי תקנות קופות הגמל או שינוי תקרות להטבות מס).

**4.20.2.2 ניווד החיסכון הפנסיוני ופעילות הייעוץ בבנקים בתחום החיסכון ארוך הטווח**

התקנות בעניין ניווד החיסכון הפנסיוני (ראה סעיף 3.1.1.1 לעיל) נועדו לאפשר לצרכן לנייד את החיסכון הפנסיוני בכל עת בין הגופים המנהלים ולהגביר את התחרות בין הגופים הנ"ל. כמו כן, למתן האפשרות לבנקים להעניק יעוץ בקשר עם מוצרי חיסכון פנסיוני ולמכור מוצרי חיסכון פנסיוני, יש השלכה על פעילות החברה ותוצאותיה, בין היתר לאור תשלום העמלות לבנקים.

**4.20.2.3 שינויים בטעמי הציבור**

שינויים בנטיית הציבור לבחור בין תחליפי מוצרי החיסכון בתחומים השונים, או שלא לרכוש מוצרים כאמור כלל, עשויה להשפיע על הביקוש למוצרי החברה ועל רווחיותה.

**4.20.2.4 גידול בתחרותיות**

התעצמות התחרות בענף על רקע הניוד הפנסיוני וכניסת הבנקים לייעוץ עלולים להביא לשחיקת רווחיות עקב נטישת לקוחות.

**4.20.2.5 סיכוני נזילות**

קיים סיכון הנובע מאי וודאות לגבי המועד בו תידרש החברה המנהלת לשלם או לנייד צבירות ביחס להיקף הנכסים הסחירים והמזומנים אשר יהיו זמינים לכך באותה עת. בנוסף, היעדר נזילות בשווקים עלול לגרום לקשיים במימוש נכסים ו/או בהקטנת חשיפות.

**4.20.3 סיכונים מיוחדים לחברה:****4.20.3.1 סיכון מוניטין**

מוניטין החברה ושמה הטוב מהווים גורם חשוב בהתקשרות החברה עם עמיתים חדשים ושמירה על עמיתים קיימים. לפגיעה בשמן הטוב של החברה ו/או של הקבוצה עלולה להיות השפעה מהותית על פעילות החברה.

**4.20.3.2 סיכונים תפעוליים**

התממשות של סיכונים תפעוליים שונים, כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים עלולה להשפיע לרעה על פעילות החברה ולגרום להפסד כספי.

**4.20.3.3 הליכים משפטיים מהותיים ותובענות ייצוגיות**

לתובענות ייצוגיות ולתביעות משפטיות מהותיות אחרות כנגד החברה, עלולה להיות השפעה מהותית על עסקיה. הליכים כאמור יכול שינבעו גם מפעולות של צדדים שלישיים (כגון סוכנים), מבלי שלחברה תהיה יכולת חזרה מעשית לאותם צדדים שלישיים.

**4.20.3.4 סיכוני ציות**

פעילויות מהותיות בקבוצה כפופות להוראות רגולטוריות שונות. אי עמידה בדרישות רגולטוריות עלולה לגרום סנקציות ועיצומים כספיים כלפי הקבוצה ועשויה להוות בסיס לתביעות נגדה.

בטבלאות הבאות מוצגים גורמי הסיכון שתוארו לעיל, תוך הבחנה בין סיכוני החברה המנהלת לסיכוני העמיתים בקופות, על פי טיבם - סיכוני מקרו, סיכונים ענפיים, וסיכונים מיוחדים לחברה, אשר דורגו, בהתאם להערכות סובייקטיביות - איכותיות של הנהלת החברה בהתחשב בהיקף ובמאפייני פעילותה נכון לתאריך דוח זה, על פי השפעתם על עסקי החברה בכללותה - השפעה גדולה, בינונית וקטנה.

מידת השפעת גורמי הסיכון על החברה

השפעה קטנה	השפעה בינונית	השפעה גדולה	גורמי סיכון
			<b>סיכוני מקרו</b>
	√		סיכוני שוק
√		√	האטה כלכלית בישראל
		√	סיכון מחירי נכסים אחרים
		√	סיכוני אשראי
			<b>סיכונים ענפיים</b>
		√	שינויים רגולאטורים
		√	ניוד החיסכון הפנסיוני וכניסת הבנקים ליעוץ בתחום החיסכון
	√		ארוך הטווח
		√	שינוי בטעמי הציבור
		√	גידול בתחרותיות
√			סיכון נזילות
			<b>סיכונים מיוחדים לקבוצה</b>
	√		סיכון מוניטין
	√		סיכונים תפעוליים
	√		תובענות ייצוגיות והליכים משפטיים מהותיים
	√		סיכוני ציות

מידת השפעת גורמי הסיכון על כספי העמיתים קופות הגמל

השפעה קטנה	השפעה בינונית	השפעה גדולה	גורמי סיכון
			<b>סיכוני מקרו</b>
		√	סיכוני שוק
		√	האטה כלכלית בישראל
		√	סיכוני אשראי
			<b>סיכונים ענפיים</b>
		√	שינויים רגולאטורים
		√	סיכון נזילות
		√	ניוד החיסכון הפנסיוני וכניסת הבנקים ליעוץ בתחום החיסכון
		√	ארוך הטווח
		√	שינוי בטעמי הציבור
		√	גידול בתחרותיות
			<b>סיכונים מיוחדים לקבוצה</b>
	√		סיכון מוניטין
	√		סיכונים תפעוליים
	√		תובענות ייצוגיות והליכים משפטיים מהותיים

מידת ההשפעה של כל אחד מגורמי הסיכון המפורטים בטבלאות לעיל עשויה להיות מושפעת משינויים העשויים לחול במאפייני פעילות החברה או בתנאי השוק לאחר תאריך דוח זה.



## 4.21 אסטרטגיה עסקית

סעיף זה להלן בדבר יעדים ואסטרטגיה עסקית, כולל גם תחזיות, הערכות, אומדנים ומידע אחר המתייחסים לאירועים ועניינים עתידיים, שהתממשותם אינה ודאית ואינה בשליטתה של החברה בלבד (מידע צופה פני עתיד). העובדות והנתונים העיקריים ששימשו בסיס למידע זה הינם עובדות ונתונים בנוגע למצב הנוכחי של החברה ועסקיה (כגון היקפי מכירות ושיעורי רווחיות, כוח אדם, התקשרויות עסקיות ועוד), עובדות ונתונים בנוגע למצב הנוכחי בארץ ובעולם של תחומי הפעילות בהם פועלת החברה (כגון התפתחויות כלכליות ענפיות, סביבה רגולטורית, מתחרים, התפתחויות טכנולוגיות ועוד), ועובדות ונתונים מקרו כלכליים (כגון מצב כלכלי בישראל ובעולם, שיעורי תשואה בשוקי ההון, התפתחויות מדיניות וחברתיות ועוד), והכל כפי שידועים לחברה במועד דוח זה. המידע צופה פני עתיד הכלול בסעיף זה לעיל מבוסס במידה מהותית, בנוסף לאינפורמציה הקיימת בחברה, על ציפיות והערכות נוכחיות של החברה לגבי התפתחויות עתידיות בכל אחד מהפרמטרים האמורים, ועל השתלבותן של ההתפתחויות כאמור אלה באלה. אין לחברה כל ודאות כי ציפיותיה והערכותיה אכן יתממשו, ותוצאות הפעילות של החברה עלולות להיות שונות באופן מהותי מהתוצאות המוערכות או המשתמעות מהאמור לעיל, בין היתר עקב שינוי בכל אחד מהגורמים דלעיל.

4.21.1 עם הפיכת החברה לגורם דומיננטי בשוק הגמל עם ההתקשרות בהסכם עם הראל ביטוח בקשר עם ניהול קופות הגמל שרכשה הראל ביטוח מאת קבוצת בנק לאומי, אסטרטגיית החברה היא לפעול לשימור תיק הלקוחות הקיים, לצד המשך מגמת גיוס לקוחות חדשים והגדלת היקף הנכסים המנוהלים, תוך שמירה על רווחיות נאותה.

## 4.21.2 יעדי החברה הם :

- הגדלת נתח השוק, תוך גידול ברמת הרווחיות הממוצעת, לרבות על דרך של רכישות.
- חיזוק מערכי ההפצה, והרחבת דרכי ההפצה של קופות הגמל של החברה.
- הצגת מגוון מסלולי השקעה בהתאם לצורכי השוק והלקוחות.
- השבחת מערך ניהול הנכסים.
- התייעלות וחסכון במשאבים, לרבות באמצעות שמירה על רמת ההוצאות הקיימת בצד גידול בהיקפי הפעילות.
- עמידה בדרישות הרגולציה תוך הצבת יעדי בקרה גבוהים.

הנהלת החברה תעשה כל מאמץ על מנת להיות גוף דומיננטי בשוק הגמל, לצידה של הראל גמל, תוך שמירה על ערכי הקבוצה המתבטאים בסיסמא "אש להבה" :

**אמינות, שרות, לקוח, הון אנושי, בית חם והובלה.**



**הראל עתידית קופות גמל בע"מ**

**פרק 2**

---

**דוח הדירקטוריון**

---

## דו"ח דירקטוריון

## הראל עתידית קופות גמל בע"מ

דוח הדירקטוריון כולל גם מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי וודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה שקיימת בחברה במועד הדו"ח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה, נכון למועד הדו"ח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על-ידי הופעת מילים כגון: "החברה/הקבוצה מעריכה", "החברה/הקבוצה סבורה", "צפוי/ה" וכדו', אך ייתכן, כי הופעת מידע צופה פני עתיד יופיע גם בניסוחים אחרים. החברה אינה מתחייבת למסור עדכונים לגבי שינויים שיחולו באשר למידע צופה פני עתיד.

## 1. מאפיינים כלליים של החברה המנהלת

החברה התאגדה ביום 12 בדצמבר 1999, כחברה פרטית בישראל, בהתאם לפקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג-1983, בשם החברה לניהול קופות גמל בע"מ. ביום 24 באוקטובר 2001 שינתה החברה את שמה ל"עתידית קופות גמל בע"מ" וביום 11 באפריל 2010 שינתה החברה את שמה לשמה הנוכחי.

לחברה אין חברות מוחזקות.

החברה הינה חברה בבעלות מלאה, בעקיפין, של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ ("הראל השקעות"). בהתאם לתנאים שנקבעו על ידי המפקח במסגרת האישור שניתן להראל חברה לביטוח בע"מ ("הראל ביטוח") לרכישת פעילות קופות גמל מאת בנק לאומי, נדרשה הראל השקעות להעביר את מלוא החזקותיה של הראל פיננסיים (לשעבר: הראל בית השקעות בע"מ) (שהינה חברה בת בבעלות מלאה של הראל השקעות) בחברה, להראל ביטוח. בהתאם להנחיה זו, אישרו הדירקטוריונים של חברות הקבוצה הרלבנטיות את שינוי המבנה בהחזקות בחברה והחברות הגישו בקשה לרשות המסים לאישור ביצוע השינוי המבנה כאמור, בהתאם לחלק ה(2) לפקודת מס הכנסה. במסגרת שינוי המבנה כאמור, הוחלט להעביר לידי הראל ביטוח גם את החזקה בהראל שירותי ניהול קרנות פנסיה (1987) בע"מ (שהינה חברה בת בבעלות מלאה של הראל ביטוח, ואשר החזיקה את מלוא הבעלות בחברה האם של החברה וכן בחברות המנהלות של קרנות הפנסיה של הקבוצה ואשר מוזגה בשנת 2010 להראל ביטוח). ביום 31 בדצמבר 2008 התקבל אישור רשות המסים, בתוקף מיום 31 בדצמבר 2007 ושינוי המבנה בוצע באותו מועד. עם השלמת הליך שינוי המבנה, החברה הינה חברה בת בבעלות מלאה, בעקיפין, של הראל ביטוח.

נכון למועד עריכת דוח זה, החברה מנהלת בנאמנות עבור עמיתי הקופות שבניהולה 3 קופות גמל הכוללות 10 מסלולי השקעה:

## 1.1. קופות גמל לא משלמות לקצבה, לתגמולים ואישיות לפיצויים שבניהול החברה הן:

**הראל - גילעד גמל** - הקופה הוקמה בשנת 1988. הקופה הינה קופת גמל לתגמולים ופיצויים, המיועדת לשכירים ועצמאיים. הקופה נרכשה על-ידי הראל ביטוח מאת גילעד גמלאות לעובדים דתיים בע"מ. בהתאם להסכם בין הראל ביטוח לחברה, החברה משמשת כחברה המנהלת של הקופה. בקופה חמישה מסלולי השקעה: הראל גילעד גמל כללי- מסלול ברירת המחדל, הראל גילעד גמל כהלכה, הראל גילעד גמל כללי 2 (לשעבר הראל כספת), הראל גילעד גמל ניב (עד 10% מניות), הראל גילעד גמל אג"ח.

**מסלול השקעה "הראל גילעד גמל כללי 2" (לשעבר קופת הגמל "הראל כספת")** - הוקמה בדצמבר 1999, והחלה את פעילותה במרס 2000. הקופה הינה קופת גמל לתגמולים ופיצויים, המיועדת לשכירים ועצמאיים. ביום 20 בפברואר 2013 אושר על ידי המפקח מיזוג טכני של קופת הגמל "הראל כספת" כמסלול השקעה נפרד בקופת הגמל "הראל גילעד גמל", אשר נכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2013. במסגרת שינויים שבוצעו בתקנון "הראל גילעד גמל", שונה שם המסלול ל"הראל גילעד גמל כללי 2".



הראשונה, ההסכם יחול עד לשנת 2015 ויוארך לתקופות של 3 שנים בכל פעם אלא אם תינתן על ידי אחד מהצדדים הודעה בדבר אי חידושו, והתמורה עבור ההסכם תועבר אחת לרבעון ולא אחת לחודש. ההסכם אושר בוועדת הביקורת של החברה ביום 18 בנובמבר 2013 ובדירקטוריון החברה ביום 20 בנובמבר 2013.

1.3.3. על פי הסכם בין החברה להראל השקעות, משלמת החברה להראל השקעות סך של 3% מדמי הניהול שגובה החברה מקופות הגמל שבניהולה, וזאת בתמורה לשירותי ניהול וייעוץ בתחומי שיווק פיננסיים, תכנון עסקי, השתתפות בדירקטוריונים ותחומי ניהול נוספים. תוקף ההסכם מיום 1 בינואר 2009, והוא ניתן לביטול בתום כל שנה קלנדרית.

1.4. להלן מספר חשבונות העמיתים המנוהלים על ידי החברה ליום 31 בדצמבר 2013\*:

שם הקופה	עצמאיים	שכירים / מעבידים	סה"כ
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כללי 2 (לשעבר - הראל כספת)	1,728	1,184	2,912
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כללי 2 (לשעבר - הראל דיקן)	464	1,259	1,723
הראל - דקל	-	16	16
<b>סה"כ</b>	<b>2,192</b>	<b>2,459</b>	<b>4,651</b>
<b>קופות בבעלות הראל ביטוח שהינן בניהול החברה</b>			
שם הקופה	עצמאיים	שכירים / מעבידים	סה"כ
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כללי	11,675	30,634	42,309
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל ניב (עד 10% מניות) (לשעבר - הראל ניב)	10,872	22,384	33,256
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כהלכה	161	480	641
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל אג"ח	23	10	33
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כללי	3,635	23,319	26,954
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כהלכה	152	1,705	1,857
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות אג"ח	19	45	64
<b>סה"כ</b>	<b>26,537</b>	<b>78,577</b>	<b>105,114</b>
<b>סה"כ קופות בבעלות החברה וקופות בבעלות הראל ביטוח</b>	<b>28,729</b>	<b>81,036</b>	<b>109,765</b>

\* עמיתים שלהם צבירה במסלולים שונים באותה קופה, מספר החשבונות נספר בגין כל מסלול בנפרד.

## 1.5. להלן פירוט היקף הנכסים נטו המנוהלים על ידי החברה המנהלת ליום 31 בדצמבר 2013

שם הקופה	היקף נכסים (אלפי ש"ח)
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כללי 2 (לשעבר - הראל כספת)	58,344
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כללי 2 (לשעבר - הראל דיקן)	60,900
הראל - דקל	72,798
<b>סה"כ</b>	<b>192,042</b>
<b>קופות בבעלות הראל ביטוח שהינן בניהול החברה</b>	
שם הקופה	היקף נכסים (אלפי ש"ח)
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כללי	1,541,728
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל ניב (עד 10% מניות) (לשעבר - הראל ניב)	408,781
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כהלכה	20,267
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל אג"ח	2,019
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כללי	1,067,617
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כהלכה	33,683
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות אג"ח	1,780
<b>סה"כ</b>	<b>3,075,875</b>
<b>סה"כ קופות בבעלות החברה וקופות בבעלות הראל ביטוח</b>	<b>3,267,917</b>

## 1.6. שינוי מסמכי היסוד של החברה המנהלת

במהלך שנת 2013 לא בוצעו שינויים במסמכי היסוד של החברה.

## 2. מצב עסקי החברה המנהלת, תוצאות פעולות, מקורות מימון

דוח על המצב הכספי של החברה ליום 31 בדצמבר 2013 הסתכם בכ- 12,950 אלפי ש"ח, לעומת כ- 9,728 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2012, גידול של כ- 33%. הגידול נובע בעיקר מגידול ביתרות ניירות ערך סחירים, שמקורם בגידול בהנפקת מניות שבוצעה בחודש דצמבר ובגידול בדמי ניהול לקבל מהקופות.

ההון ליום 31 בדצמבר 2013 הסתכם ב- 8,472 אלפי ש"ח בהשוואה ל- 6,600 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2012, גידול של כ- 28%. הגידול בהון נובע מהקצאת מניות בסך 1,700 אלפי ש"ח, מקרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה בסך 18 אלפי ש"ח ומרווח נטו של 154 אלפי ש"ח.

בשנת 2013 הסתכמו ההכנסות מדמי ניהול ב- 1,609 אלפי ש"ח בהשוואה ל- 2,026 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתד, קיטון של כ- 20%. עיקר הקיטון בדמי הניהול נובע בעיקרו מהרפורמה בדמי ניהול במוצרי חסכון ארוך טווח.

מידע נוסף לגבי היקף נכסי הקופות ראה סעיף 5 להלן.

בנוגע לנזילות ומקורות מימון, עיקר ההכנסות של החברה הן מדמי ניהול קופות הגמל.

## 3. נתונים נוספים

לעניין שינויים בתקופת הדוח - ראה סעיף 1.1.3 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי.

#### 4. פירוט ההתפתחויות הכלכליות במשק במהלך תקופת הדיווח והקשרן למדיניות ההשקעות הכללית של החברה

לפרטים אודות התפתחויות כלכליות במשק - ראה סעיף 2.2.10 לפרק 1 - תיאור עסקי התאגיד.

לאור ההתפתחויות הכלכליות במשק ננקטו מצד החברה הפעולות הבאות:

להלן תמצית השינויים בשוק ההון וההתייחסות חטיבת ההשקעות של החברה אליהם:

תיאור פעולות החברה	נושא
מדד המחירים לצרכן עלה בשנת 2013 בשיעור נמוך במעט ממרכז היעד של בנק ישראל, וזאת למרות עלייה משמעותית בסעיף הדיור. התחזקות השקל (והשפעתה על הייבוא), וירידת מחירים יחסית בתחום החינוך והתקשורת מיתנו את המדד הכללי. חטיבת ההשקעות שמרה על מרכיב צמוד מדד משמעותי, בעיקר באמצעות אג"ח ממשלתיות וקונצרניות ועסקאות אשראי צמודי מדד.	השינוי במדד המחירים לצרכן, התפתחויות האינפלציה והגורמים להשפעה על עליית המדד
השקל התחזק בשנת 2013 מול רוב המטבעות העיקריים, וזאת למרות התערבות בנק ישראל ומשרד האוצר במסחר במט"ח. במהלך השנה הקטינה החברה את חשיפת המט"ח בתיק, מתוך הערכה שהלחצים להמשך התחזקות של השקל יימשכו בשל ההשפעות הישירות והעקיפות של הגידול בשימוש בגז טבעי ממאגר "תמר".	שער החליפין של השקל
בנק ישראל הפחית את הריבית במהלך השנה מ- 1.75% ל- 1.00%, בשלוש הפחתות של 0.25%. הפחתות הריבית באו על רקע המשך המדיניות המוניטרית המרחיבה של הבנקים המרכזיים הגדולים, חולשה בנתוני הייצוא מישראל, וציפיות אינפלציוניות נמוכות. עקום התשואות הממשלתי ירד במהלך השנה, בעיקר בחלקו הקצר והבינוני, כאשר החלק הארוך של העקום הושפע חלקית מעלית התשואות על אג"ח ממשלת ארה"ב ל- 10 שנים לרמה של כ- 3%. במהלך השנה שמרה חטיבת ההשקעות על מח"מ קצר יחסית בתיק הממשלתי בארץ ובאג"ח בחו"ל, ומח"מ ממוצע בינוני בתיק הקונצרני.	התפתחות שעורי ריבית
הגירעון התקציבי בשנת 2013 היה נמוך מהתחזית של משרד האוצר בתחילת השנה, הן בשל גידול בהכנסות ממסים והן בשל ריסון בהוצאות. בשנת 2014 הגירעון צפוי לגדול, לנוכח התחזית לגידול בהוצאות הממשלה. מימון הגירעון באמצעות הנפקות ומיחזור החוב הממשלתי בוצעו בתנאי ריבית נוחים יחסית לתקציב המדינה.	ניתוח הגרעון בתקציב המדינה ומימונו

תיאור פעולות החברה	נושא
<p>שווקי המניות בעולם עלו בשיעור חד, בהובלת שוק המניות בארה"ב וביפן, ומנגד שווקי המניות בשווקים המתעוררים ירדו במהלך השנה. העליה בשווקי המניות נבעה בעיקר מריביות נמוכות ברוב המדינות המפותחות, ציפיות לצמיחה משופרת בשנת 2014 בשווקים המפותחים, ונזילות גבוהה כתוצאה מהזרמות הכספים ע"י הבנקים המרכזיים הגדולים לשווקים הפיננסיים. שוק המניות בישראל הצטרף למגמת העליות במחצית השניה של השנה, בעיקר על רקע ירידה בחשש הביטחוני, ושיפור בנתונים הכלכליים בישראל. לנוכח התמחור הנוח (באופן יחסי לאפיקים האחרים) של שווקי המניות שמרה החברה על החשיפות ברמה גבוהה מעט לעומת היעדים שנקבעו לשנת 2013, תוך הגדלת מרכיב החשיפה למניות בחו"ל לכ- 60% מסך החשיפה למניות.</p>	<p>שוק המניות</p>
<p>מרווחי האשראי על אגרות החוב הקונצרניות המשיכו לרדת גם בשנת 2013, בהשפעת הריביות הנמוכות, יצירות בקרנות הנאמנות האג"חיות, וסביבה כלכלית חיובית. חטיבת ההשקעות המשיכה לרכוש אגרות חוב קונצרניות, ולתת אשראי לחברות, תוך הקפדה על בחינת הסיכון והתשואה, ותחת מגבלות החשיפה למנפיק, לקבוצת לוויס ולקבוצות דירוג אשר אושרו בדירקטוריון החברה. עם זאת, לנוכח ירידת המרווחים והתשואות צומצמה החשיפה באופן הדרגתי במהלך השנה (כשיעור מהנכסים), בעיקר בחלק הסחיר של האג"ח הקונצרני.</p>	<p>אג"ח קונצרני ומוצרי חוב</p>
<p>החברה המשיכה לנצל את הגידול בהיקפי הכספים שעוקבים באופן טכני אחרי המדדים בעיקר לצורך שיפור הרכבי תיק ההשקעות, כאשר ניירות ערך שעלו באופן מוגזם בכניסתם למדדים נמכרו על ידינו וניירות שירדו באופן מוגזם עקב יציאתם מהמדדים נרכשו.</p>	<p>מוצרי מדדים</p>
<p>החברה שמרה על מדיניותה בתחום הנגזרים, לפיה הם משמשים בעיקר אמצעי להתאמה מהירה של הרכבי האפיקים בתיק להחלטות ועדות ההשקעה, לניהול יעיל של החשיפות בחו"ל ללא חשיפת המטבע, ללא פעילות באסטרטגיות או לקיחת פוזיציות על כיווני השוק או סטיות התקן.</p>	<p>נכסים נגזרים לרבות אופציות על מדד מעו"ף, שקל/דולר, חוזים עתידיים</p>
<p>במהלך השנה, לנוכח התשואות הנמוכות בשוקי האג"ח הממשלתי והקונצרני, המשיכה חטיבת ההשקעות במאמצים למציאת השקעות ישירות בנדל"ן, תשתיות והשקעות פרטיות, תוך שמירה על רמת סיכון לא גבוהה.</p>	<p>השקעות אלטרנטיביים, לרבות נדל"ן, תשתיות והשקעות פרטיות</p>



מגמות והתפתחויות בשוק קופות הגמל

ככלל, מתאפיין תחום קופות הגמל ברגולציה רבה, והוא מושפע מהחלטות המפקח. בתחום קיימת תחרות מתמדת ועזה מצד החברות המנהלות קופות גמל. שוק ההון מתאפיין בתנודתיות גבוהה כתוצאה מאירועים פוליטיים וכלכליים בישראל ובעולם, המשפיעים על שערי ניירות ערך בבורסות ובשווקים המוסדרים, משפיעים על היקף הנכסים המנוהלים, וכתוצאה מכך משפיעים על תוצאות פעילות החברה, נכסיה, ותוצאותיה העסקיות.

תחום קופות הגמל עובר בשנים האחרונות שינויים מקיפים, וזאת לאור שינויים במדיניות הממשלתית בתחום שהביאו לחקיקת חוק וועדת בכר, חוק קופות הגמל, חוק ייעוץ ושיווק פנסיוני ותיקון חוק הפיקוח ("חקיקת בכר", שנכנסו לתוקפם בחודש נובמבר 2005). בבסיס מדיניות זו עומדת השאיפה לעידוד חיסכון קצבתי בקרב כלל האוכלוסייה, על מנת להבטיח יכולת קיום בכבוד של האזרחים לאחר גיל הפרישה.

שינויים אלה באו בשנים האחרונות לידי ביטוי בשינוי מבנה המוצרים שהיו קיימים בתחום ובשינויים בהטבות המיסוי הניתנות לחוסכים לטווח ארוך, לרבות השינוי במסגרת תיקון 3 לחוק קופות הגמל תוך העדפת החוסכים במסלול קצבה וקביעת החובה לתשלום קצבה בסכום קצבה מזערי לכל מוצרי החיסכון הפנסיוני לטווח ארוך. במסגרת זו אף הושאו הטבות המס בין מוצרים אלה בכל הנוגע לכספים שהופקדו עבור עמיתים החל מ-1 בינואר 2008.

לפרטים נוספים ראה סעיף 2.2 בפרק הראשון - תיאור עסקי החברה.

**5. תאור מצבן הכספי של הקופות ותוצאות פעילות בתקופה הנסקרת (באלפי ש"ח):**

שם הקופה	יתרת הקופה ליום 31.12.12	הפקדות	משיכות	העברות נטו	יתרת הקופה ליום 31.12.13
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כללי 2 (לשעבר - הראל כספת)	54,208	1,440	2,924	546	58,344
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כללי 2 (לשעבר - הראל דיקן)	57,663	5,244	7,663	1,051	60,900
הראל - דקל	66,027	13,607	12,581	-	72,798
<b>סה"כ</b>	<b>177,898</b>	<b>20,291</b>	<b>23,168</b>	<b>1,597</b>	<b>192,042</b>
<b>קופות בבעלות הראל ביטוח שהינן בניהול החברה:</b>					
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כללי	1,184,624	50,674	33,743	234,724	1,541,728
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל ניב (עד 10% מניות) (לשעבר - הראל ניב) *	-	16,482	4,779	383,559	408,781
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כהלכה	12,474	2,285	578	5,175	20,267
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל אג"ח **	-	1	-	2,019	2,019
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כללי	691,972	141,304	49,926	218,700	1,067,617
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כהלכה	22,198	9,095	1,632	2,434	33,683
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות אג"ח **	-	304	-	1,479	1,780
<b>סה"כ</b>	<b>1,911,268</b>	<b>220,145</b>	<b>90,658</b>	<b>848,090</b>	<b>3,075,875</b>
<b>סה"כ</b>	<b>2,089,166</b>	<b>240,436</b>	<b>113,826</b>	<b>849,687</b>	<b>3,267,917</b>

\* ראה סעיף 1.1.

\*\* המסלולים הוקמו בחודש יולי 2013.

היקף הנכסים המנוהלים גדל במהלך שנת 2013, ביחס ליום 31 בדצמבר 2012 בהיקף של כ-1,179 מיליוני ש"ח שנבעו מצבירה חיובית ומתשואה חיובית בקופות וכללו את העברת קופת ניב לניהול החברה.

**ניתוח התשואה שהשיגו קופות הגמל בשנת הדוח**

שם הקופה	תשואה נומינלית ברוטו לשנת 2013 באחוזים
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כללי 2 (לשעבר - הראל כספת)	10.93
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כללי 2 (לשעבר - הראל דיקן)	9.89
הראל - דקל	10.02
<b>קופות בבעלות הראל ביטוח שהינן בניהול החברה :</b>	
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כללי	8.88
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל ניב (עד 10% מניות) (לשעבר - הראל ניב)	* 7.26
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כהלכה	7.21
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל אג"ח	** 1.22
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כללי	8.69
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כהלכה	7.21
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות אג"ח	*** 0.16

\* תשואה שנתית בגין קופה שמוזגה ביום 1 ביולי 2013 (ראה בנוסף סעיף 1.1). תשואה לתקופה יולי עד דצמבר 2013 - 4.10%.

\*\* המסלול הוקם בחודש יולי 2013 והחל לפעול בחודש אוגוסט 2013.

\*\*\* המסלול הוקם בחודש יולי 2013 והחל לפעול בחודש נובמבר 2013.

כל הקופות השיגו תשואות חיוביות עקב העלייה בשווקי המניות ואגרות החוב הממשלתיות ואגרות החוב הקונצרניות בארץ ובח"ל. תשואות גבוהות באופן יחסי הושגו בעיקר במסלולים ובקופות בהם החשיפה למניות ולאגרות חוב קונצרניות בארץ ובח"ל גבוהה.

**6. חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם****6.1. סיכוני שוק**

סיכוני שוק בניהול פעילות קופת הגמל נובעים מאפשרות לשחיקת שווי נכסי קופות הגמל כתוצאה משינויים במחירי ניירות ערך, מחירי נדל"ן, שעורי ריבית, שערי חליפין ואינפלציה ומפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.

ניהול סיכונים אלה כולל מציאת איזון בין המטרה של השגת תשואה מקסימאלית על הנכסים לבין הסיכון הכרוך בהשקעות ורמת הנזילות הנדרשת כדי לממן פעילות זו ופעילות משיכות והעברות של כספים על ידי העמיתים.

החברה מתמודדת עם מכלול הגורמים המרכיבים את סעיף סיכוני השוק באמצעות קביעת תמהיל השקעות מפוזר המכיל, בין היתר, מניות, אגרות חוב צמודות ולא צמודות, הלוואות, נדל"ן, חשיפה למט"ח וקרנות השקעה. נכסי הקופות מפוזרים גם בהשקעות בשווקים הבין לאומיים. שימוש בנגזרים נעשה למטרות הגנה ולמטרות יצירת חשיפה ונכלל בדוחות הבקרה הניהוליים השונים.

החברה פועלת בכפוף לחוזר המאוחד, פרק 10 ניהול סיכונים, אשר פורסם בינואר 2014 והחליף את חוזר המפקח משנת 2009 בנושא מערך ניהול ובקרת סיכונים בחברות מנהלות של קופות גמל.

דירקטוריון החברה קבע מדיניות השקעות אשר מגבילה את רמות החשיפה אליהן ניתן להגיע בכל אחד מאפיקי ההשקעה. מגבלות הדירקטוריון מחייבות את ועדת ההשקעות ומגבילות את רמת הסיכון של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה. מגבלות הדירקטוריון מחייבות ביצוע פיזור בין אפיקי ההשקעה השונים ומונעות חשיפה גבוהה לאפיק השקעה אחד.

ועדת ההשקעות דנה בישיבותיה בתמהיל ההשקעות של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון. מדדי סיכונים המוצגים לוועדת ההשקעות, כוללים: VaR היסטורי, אשר אומד את ההפסד הפוטנציאלי הצפוי לתיק נכסים בשל התממשות סיכוני השוק לאופק של חודש בהסתברויות שונות קבועות מראש. מדד ה-VaR מחושב אחת לרבעון עבור כל הקופות. בנוסף, מוצגות תוצאות השפעת תרחישי קיצון על הקופות ונבחנים המתאמים בין אפיקי ההשקעה השונים. ועדת ההשקעות מקבלת גם דיווחים רבעוניים בדבר החשיפות הבאות: חשיפה למנפיק, חשיפה לקבוצת לוויים, חשיפה לדירוגים, חשיפה ענפית, חשיפה גיאוגרפית וחשיפה מטבעית.

## 6.2. סיכוני אשראי

סיכון אשראי הוא הסיכון לאי עמידת צד שלישי בהתחייבויותיו. סיכוני אשראי יכולים לנבוע, בין היתר, מאי עמידה במועדי החזר, היעדר יכולת פירעון, מימוש ביטחונות בערך פחות מהמוערך או מירידת ערך כתוצאה משינוי בדירוג אשראי.

פעילות האשראי נעשית בכפוף לתקנות ההשקעה ולחוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי ובהתאם למדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון ולהחלטות פרטניות של ועדת ההשקעות. תקנות ההשקעה קובעות מגבלות חשיפה ללווה בודד ולקבוצת לוויים וכן מגבלות על מתן אשראי בהתאם לסוגי בטחונות וכיוצא"ב. חוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי מתווים תשתית לתמיכה ניהולית, מקצועית ותפעולית ומטרתם להבטיח קיומם של מנגנוני בקרה ופיקוח לניהול סיכוני אשראי להם חשופה הקופה. בהתאם לחוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי, מינו הגופים המוסדיים בקבוצה מנהל מערך אשראי לא סחיר, ונקבעו נהלים העוסקים בניהול סיכוני אשראי. חוזר ועדת חודק קובע הוראות לקביעת פרמטרים להתייחסות גופים מוסדיים המעמידים אשראי באמצעות רכישת אגרות חוב לא ממשלתיות, ובין היתר, באמצעות הרחבת תהליך האנליזה המתקיים בחטיבת ההשקעות טרם רכישת איגרת חוב וקביעת מדיניות ביחס לרכישת איגרות חוב, הכוללת, בין היתר, הכללת תניות חוזיות שונות ואמות מידה פיננסיות. בעקבות חוזר המפקח בנושא טיפול בחובות בעייתיים ופעולות לגביית חוב, הוקם פורום חוב ומונה מנהל לפורום אשר תפקידו להעריך מצב חובות בעייתיים ולהבטיח כי מתקיימים תהליכי מעקב ובקרה שוטפים.

מדיניות החשיפה לאשראי, אשר אושרה על-ידי הדירקטוריון, מתייחסת למגבלות לחשיפה כוללת לקבוצת לוויים ולחמשת הבנקים הגדולים, מגבלות חשיפה לנכסי חוב על פי דירוג והאצלת סמכויות שונות לחטיבת ההשקעות, ועדת אשראי וועדת ההשקעות.

טרם מתן אשראי לא סחיר מתבצע תהליך, באמצעות מודל דירוג פנימי, להערכת איתנות הגופים אליהם נחשפת הקופה ויכולת הפירעון שלהם. כמו כן הקופה עוקבת באופן שוטף אחר יכולת הפירעון ואיכות הבטוחות.

כמו כן מתבצע כימות של סיכוני האשראי הגלומים בנכסי ההשקעה, באמצעות בחינת הדירוג הממוצע של החוב הלא ממשלתי בתיקים האמורים והערכת והצגת התפתחות ההפסד הצפוי (EL) וההפסד הלא-צפוי (UL) בגין סיכוני האשראי בנכסי ההשקעה.

## 6.3. סיכון נזילות

סיכון נזילות ניתן לפיצול על פני שני רבדים: סיכון נזילות ברמת קופת גמל, וסיכון נזילות ברמה מקרו כלכלית.

הסיכון ברובד הראשון נובע מאי ודאות באשר לסכומי משיכות והעברות הכספים על ידי העמיתים. סיכון זה גורם לאי ודאות לגבי היקף החזקת נכסים סחירים ונזילים על מנת שלא להגיע למצב בו לא יהיה ניתן לבצע תשלומים לעמיתים מושכים ומעבירים. סיכון זה קשור בהיקף חסכון העמיתים הזכאים למשיכה אל מול אורך החיים הממוצע של נכסי הקופה ונזילותם וכן מגורמים חיצוניים של הגברת תחרות ומעבר בין קופות גמל.

הגברת התחרותיות הביאה להגדלת הצורך בהתמודדות עם סיכון זה. הקופות נאלצות לשמור רמות נזילות גבוהות יותר כבטחון לביצוע התשלומים וההעברות. העלאת מרכיב הנזילות והקטנת אופק התכנון הפיננסי בשל סיכון זה מקטין את יכולת הקופות לתכנון ארוך טווח בחלק הנזיל המיועד למקרים אלו.

הסיכון ברובד השני נובע מהאפשרות של שינוי טעמי העמיתים בכלל קופות הגמל. מצב זה יכול לגרום למימוש סכומי כספים גדולים בפרק זמן קצר. דרישה כזו עלולה לסכן את יציבות שוק ההון והכספים בארץ. לצורך ניהול סיכון הנזילות קופות הגמל מחזיקות בנכסים נזילים, כגון מזומנים, שווי מזומנים ופיקדונות לתקופה של עד חודש ימים וכן בנכסים בעלי סחירות גבוהה שניתנים למימוש בקלות יחסית.

יש לציין שהחל משנת 2005 עקב כניסת גורם מצטט להערכת שוויים של נכסים לא סחירים, למעשה נוצרה אפשרות למסחר גם בנכסים אלו על פי המחיר המצוטט.

התמודדות עם סיכון זה נעשית בין השאר באמצעות הערכות היחס הנדרש בין הכספים הנזילים בקופות והערכות ההנהלה לגבי היקף המשיכות והעברות הצפוי לבין סך הנכסים הסחירים והנזילים בקופות בתוספת ההפקדות הצפויות המהווים את החלק הזמין בכל רגע מנכסי הקופות.

בנוסף, קיים מודל נזילות ונקבעו מדדים למעקב אחר סיכון הנזילות בפעילות הקופות. מדדי הנזילות מביאים בחשבון מצבי קיצון של משיכות בקופות המנוהלות על ידי החברה בפרט ובענף הגמל בכלל, ואת נזילות הנכסים בתיקים במצבי משבר שונים. ועדת ההשקעות בוחנת על בסיס תקופתי את העמידה ברמת הנזילות ביחס למדדי הנזילות שנקבעו ובוחנת באופן שוטף את צרכי הנזילות והתאמתם לנכסי הקופות על מנת להיערך מראש לשינויים ברמת הנזילות הנדרשת. בקופות נשמרת רמת נזילות מספקת שכן רוב נכסי הקופות הינם נכסים סחירים ו/או נכסים הניתנים למימוש מהיר.

מבחינת הרכב נכסי הקופות והערכות ההנהלה, הנהלת החברה סבורה כי סך הכספים הסחירים והנזילים וצפי ההפקדות מהווים כרית בטחון מספקת לצמצום התממשות סיכון הנזילות כאמור לעיל.

## 7. נושאים שאליהם הפנה רואה החשבון את תשומת הלב

רואה החשבון של החברה לא הפנה את תשומת הלב לעניינים מיוחדים בחוות דעתו.

## 8. פרטים על חברי ההנהלה, חברי ועדת השקעות ובקורת ונושאי משרה בכירה, חמשת מקבלי שכר גבוה ורואי החשבון

8.1. פרטי חברי הדירקטוריון, חברי ועדת ההשקעות וחברי ועדת ביקורת

8.1.1. חברי דירקטוריון וועדת ביקורת

שם: <b>מישל סיבוני</b>	מספר ת.ז. 027065697
תאריך לידה:	9.4.1959
מען להמצאת כתבי בי-דין:	רח' העבודה 23, כפר-סבא
נתינות:	ישראלית.
חברות בוועדת דירקטוריון:	חבר ועדה לניהול סיכונים..
דירקטור חיצוני:	לא.
מכהן כדירקטור מיום:	26.2.2006 וכיו"ר הדירקטוריון מיום 15.7.2009
מספר הישיבות בהן השתתפה במשך השנה:	13
התעסקות עיקרית נוספת:	ראה להלן
האם עובד של התאגיד, חברה בת חברה קשורה או של בעל ענין:	י"ר הדירקטוריון, מנכ"ל משותף של הראל השקעות, מנכ"ל הראל חברה לביטוח בע"מ, יו"ר דירקטוריון עתידית, קחצ"ק, הראל פנסיה, מנוף פנסיה, חבר ועדת השקעות נוסטרו של הגופים המוסדיים בקבוצת הראל ודירקטור בחברות בקבוצת הראל.
האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד השכלה:	לא.
התעסקות בחמש שנים אחרונות:	תואר ראשון במדעי הטבע פסיקה ואטמוספירה מהאוניברסיטה העברית ולימודי תעודה בתחום מנהל עסקים למהנדסים.
תאגידיים בהם משמש כדירקטור:	משנה למנכ"ל ומנהל חטיבת חסכון ארוך טווח בהראל ביטוח, דירקטור בחברות מוחזקות של הראל השקעות בביטוח ופיננסים בע"מ.
	לא.

<p>מספר ת.ז. 55600159 18.12.1958 האשל 8 א', הרצליה ישראלית לא. לא. 19.11.2007 13 ראה להלן</p>	<p><b>שם :</b> ליאורה קבורס הדר <b>תאריך לידה :</b> מען להמצאת כתבי בי-דין : נתינות : חברות בוועדת דירקטוריון : דירקטורית חיצונית : מכהנת כדירקטור מיום : מספר הישיבות בהן השתתפה במשך השנה : התעסקות עיקרית נוספת : האם עובדת של התאגיד, חברה בת חברה קשורה או של בעל ענין : האם בת משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד : השכלה :</p>
<p>בוגרת הפקולטה למשפטים (LLB) באוניברסיטה העברית בירושלים דירקטורית בהראל השקעות, הראל ביטוח, עתידית גמל, קחצ"ק, הראל פנסיה, מנוף, בעלים בענטל חברה לניהול וסחר בע"מ ענטל חברה לניהול וסחר בע"מ.</p>	<p>התעסקות בחמש שנים אחרונות : תאגידיים (מלבד חברות הקבוצה) בהם משמש כדירקטור :</p>
<p>מספר ת.ז. 3419488 1942 רחוב כרמל 31, ראש העין ישראלית. כן. חברת ועדת ביקורת וחברת ועדה לניהול סיכונים לא. 26.2.2006 ראה להלן ישיבות דירקטוריון - 12 ישיבות ועדת ביקורת - 8</p>	<p><b>שם :</b> מרים מילה <b>תאריך לידה :</b> מען להמצאת כתבי בי-דין : נתינות : חברות בוועדת דירקטוריון : דירקטורית חיצונית : מכהנת כדירקטורית מיום : התעסקות עיקרית נוספת : מספר הישיבות בהן השתתף במשך השנה :</p>
<p>לא. לא. אקדמאית- ניהול בביטוח אוניברסיטת תל-אביב. ראש אגף ביטוח חיים וראש אגף בנקים ואסטרטגיה בהראל ביטוח. לא.</p>	<p>האם עובדת של התאגיד, חברה בת חברה קשורה או של בעל ענין : האם בת משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד : השכלה : התעסקות בחמש שנים אחרונות : תאגידיים (מלבד חברות הקבוצה) בהם משמש כדירקטור :</p>
<p>מספר ת.ז. 022757231 8.5.1967 מושב עין ורד ישראלית לא לא 15.7.2009 ישיבות דירקטוריון - 12</p>	<p><b>שם :</b> דורון גינת <b>תאריך לידה :</b> מען להמצאת כתבי בי-דין : נתינות : חברות בוועדת דירקטוריון : דירקטור חיצוני : מכהן כדירקטור מיום : מספר הישיבות בהן השתתף במשך השנה :</p>
<p>לא לא תואר ראשון בכלכלה, תואר שני בכלכלה התמחות משנית במימון, אוניברסיטת תל-אביב. מנהל חטיבת חסכון ארוך טווח בהראל ביטוח, מנכ"ל הראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ, משנה למנכ"ל הראל חברה לביטוח בע"מ. לא.</p>	<p>האם עובד של התאגיד, חברה בת חברה קשורה או של בעל ענין : האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד : השכלה : התעסקות בחמש שנים אחרונות : תאגידיים (מלבד חברות הקבוצה) בהם משמש כדירקטור :</p>

מספר ת.ז. 00394510	שם : <b>עמוס אפשטיין</b>
4.11.1942	תאריך לידה :
קיבוץ כפר עזה	מען להמצאת כתבי בי- דין :
ישראלית	נתינות :
כן חבר ועדת ביקורת.	חברות בועדת דירקטוריון :
כן בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	דירקטור חיצוני :
18.12.2011	מכהן כדירקטור מיום :
ישיבות דירקטוריון - 10	מספר הישיבות בהן השתתף במשך השנה :
ישיבות ועדת ביקורת - 8	התעסקות עיקרית נוספת :
ראה להלן	האם עובד של התאגיד, חברה בת חברה
לא	קשורה או של בעל ענין :
לא	האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :
תואר ראשון בכלכלה מהפקולטה לחקלאות ברחובות,	השכלה :
האוניברסיטה העברית	התעסקות בחמש שנים אחרונות :
יו"ר דירקטוריון עתודות הותיקה - קרן פנסיה, יו"ר	
דירקטוריון ביטוח חקלאי, \ דירקטור בלאומי פרטנר, מנכ"ל	
מעיינות עדן	
צינורות המזרח התיכון, דרך ארץ, נתיבי היובל..	תאגידים (מלבד חברות הקבוצה) בהם
	משמש כדירקטור :

החברה רואה את מר אפשטיין כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 92 (א) לחוק החברות.

מספר ת.ז. 22648786	שם : <b>גילי כהן</b>
25.8.1966	תאריך לידה :
עמוס 10 רמת גן	מען להמצאת כתבי בי- דין :
ישראלית	נתינות :
כן חבר ועדת ביקורת וחבר ועדת השקעות של הגופים	חברות בועדת דירקטוריון :
המוסדיים בקבוצת הראל	דירקטור חיצוני :
כן בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.	מכהן כדירקטור מיום :
24.1.2012	מספר הישיבות בהן השתתף במשך השנה :
ישיבות דירקטוריון - 10	התעסקות עיקרית נוספת :
ישיבות ועדת ביקורת - 6	האם עובד של התאגיד, חברה בת חברה
ראה להלן	קשורה או של בעל ענין :
לא	האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :
לא	השכלה :
תואר ראשון (בהצטיינות) בכלכלה וגיאוגרפיה	התעסקות בחמש שנים אחרונות :
מהאוניברסיטה העברית בירושלים. תואר שני במנהל עסקים	
מהאוניברסיטה העברית בירושלים.	
מנהל אגף השקעות ומנהל השקעות ראשי בבית ההשקעות	תאגידים (מלבד חברות הקבוצה) בהם
אקסלנס - נשואה.	משמש כדירקטור ::
דירקטור בהכשרת הישוב	

החברה רואה את מר כהן כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 92 (א) לחוק החברות.

מספר ת.ז. 071443444	שם : <b>אפרים דרור</b>
24.6.1946	תאריך לידה :
קדושי השואה 18 תל-אביב	מען להמצאת כתבי בי- דין :
ישראלית	נתינות :
כן. חבר ועדת ביקורת (החל מינואר 2014 מונה ליו"ר ועדת	חברות בועדת דירקטוריון :
הביקורת) וחבר ועדת סיכונים.	דירקטור חיצוני :
כן. בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.	מכהן כדירקטור מיום :
1.4.2013	מספר הישיבות בהן השתתף במשך השנה :
6	האם עובד של התאגיד, חברה בת חברה
לא	קשורה או של בעל ענין :

האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד : לא  
 השכלה : בוגר לימודי תעודה בראיית חשבון מהאוניברסיטה העברית בירושלים  
 התעסקות בחמש שנים אחרונות : שותף במשרד רואי חשבון קוסט פורר גבאי את קסירר.  
 תאגידים (מלבד חברות הקבוצה) בהם משמש כדירקטור : דירקטור בקרדן רכב בע"מ.

החברה רואה את מר דרור כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 92 (א) לחוק החברות. מספר ת.ז. 003372166

שם : **אברהם רינות**  
 תאריך לידה : 19.10.1939  
 מען להמצאת כתבי בי- דין : בית הגלבע 13, תל-מונד ישראל  
 נתינות : יו"ר ועדת ביקורת  
 חברות בוועדת דירקטוריון : כן  
 דירקטור חיצוני : 31.10.2007  
 החל ככהונתו : 12.1.2014  
 סיים כהונתו : 10  
 מספר הישיבות בהן השתתף במשך השנה : ישיבות דירקטוריון 10 ועדת ביקורת 8

האם עובד של התאגיד, חברה בת חברה לא קשורה או של בעל עניין : לא  
 האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד : לא  
 השכלה : המדרשה למנהל, לימודי כלכלה ומנהל ציבורי.  
 התעסקות בחמש שנים אחרונות : דירקטור חיצוני בהראל פנסייה, מנוף, ולעתיד. חבר בחבר הנאמנים של המכון הבינלאומי למדיניות נגד טרור, יו"ר דנסטיל בע"מ, יו"ר מפעלי תומר אגשי"ח בע"מ.  
 תאגידים (מלבד חברות הקבוצה) בהם משמש כדירקטור : דח"צ ויו"ר ועדת ביקורת בדלק מערכות אנרגיה

#### 8.1.2. חברי ועדת השקעות

שם : **ד"ר שמעון רביד**  
 תאריך לידה : 1936  
 מען להמצאת כתבי בי- דין : שלוה 32 הרצליה. ישראלית.  
 נתינות : יו"ר ועדת השקעות.  
 חברות בוועדת דירקטוריון : כן  
 נציג חיצוני : 18.6.08  
 החל ככהונתו : 1.4.2013  
 סיים כהונתו : 6  
 מספר הישיבות בהן השתתף במשך השנה :

שם : **יהודה דרורי**  
 תאריך לידה : 1942  
 מען להמצאת כתבי בי- דין : י.ל. גורדון 9 תל-אביב ישראלית  
 נתינות : יו"ר ועדת השקעות  
 חברות בוועדת דירקטוריון : כן. בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.  
 נציג חיצוני : 11.6.2013  
 מכהן כחבר ועדת השקעות מיום : 24  
 מספר הישיבות בהן השתתף במשך השנה : לא  
 האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד : תואר ראשון בכלכלה והיסטוריה כללית ו- M.A. במנהל עסקים התמחות במימון.  
 השכלה : דירקטור ביו בנק בע"מ, דירקטור בבנק לאומי לישראל בע"מ  
 התעסקות בחמש שנים אחרונות : לא  
 תאגידים (מלבד חברות הקבוצה) בהם משמש כדירקטור : לא



החברה רואה את מר דרורי כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 92 (א) לחוק החברות.

שם : <b>יאיר נצר</b>	מספר ת.ז. 001723519
תאריך לידה :	20.3.1947
מען להמצאת כתבי בי- דין :	עקיבא 21 רעננה
נתינות :	ישראלית.
חברות בוועדת דירקטוריון :	חבר ועדת השקעות
נציג חיצוני :	כן. בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.
מכהן כחבר ועדת השקעות מיום :	17.05.2009

מספר הישיבות בהן השתתף במשך השנה :	28
האם עובד של התאגיד, חברה בת חברה קשורה או של בעל ענין :	לא
האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא
השכלה :	תואר ראשון בכלכלה ו-M.B.A במנהל עסקים, אוניברסיטת תל-אביב.
התעסקות בחמש שנים אחרונות :	לא.
תאגידים (מלבד חברות הקבוצה) בהם משמש כדירקטור :	לא.

החברה רואה את מר נצר כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 92 (א) לחוק החברות.

שם : <b>אורלי בן יוסף</b>	מספר ת.ז. 56590102
תאריך לידה :	26.9.1960
מען להמצאת כתבי בי- דין :	יגאל ידן 11, חולון
נתינות :	ישראלית.
חברות בוועדת דירקטוריון :	חברת ועדת השקעות
נציגה חיצונית :	כן. בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.
מכהנת כחברת ועדת השקעות מיום :	16.12.2009

מספר הישיבות בהן השתתף במשך השנה :	27
האם עובדת של התאגיד, חברה בת חברה קשורה או של בעל ענין :	לא
האם בת משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא
השכלה :	תואר ראשון בחשבונאות וכלכלה, אוניברסיטת תל-אביב.
התעסקות בחמש שנים אחרונות :	חברה בוועדת השקעות של מגדל חברה לביטוח בע"מ, חברה בוועדת ביקורת, בוועדה לבחינת הדוחות הכספיים ובוועדת תגמול באלקטרה בע"מ, דירקטורית ביו- בנק חיתום.
תאגידים (מלבד חברות הקבוצה) בהם משמשת כדירקטורית :	אלקטרה בע"מ, דירקטורית, חברה בוועדת ביקורת, בוועדה לבחינת הדוחות הכספיים ובוועדת תגמול בחברת לודן חברה להנדסה בע"מ.

החברה רואה את גב בן יוסף כבעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 92 (א) לחוק החברות.

שם : <b>אבי אולשנסקי</b>	מספר ת.ז. 08115529
תאריך לידה :	1936
מען להמצאת כתבי בי- דין :	בית צורי 3 תל-אביב
נתינות :	ישראלית.
חברות בוועדת דירקטוריון :	חבר ועדת השקעות
נציג חיצוני :	כן.
מכהן כחבר ועדת השקעות מיום :	08.05.2007
מועד סיום כהונתו	31.01.2013
מספר הישיבות בהן השתתף במשך השנה :	-



שמו : **דורון כהן**  
 תאריך לידה :  
 מען להמצאת כתבי בי- דין :  
 נתינות :  
 חברות בוועדת דירקטוריון :  
 נציג חיצוני :  
 מכהן כחבר ועדת השקעות מיום :

מספר הישיבות בהן השתתף במשך השנה :  
 האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :  
 השכלה :  
 התעסקות בחמש שנים אחרונות :  
 תאגידיים (מלבד חברות הקבוצה) בהם משמש כדירקטור :

מס. ת.ז. 069418945  
 9.8.1964  
 אגוז 2, רעות 71908.  
 ישראלית  
 סגן יו"ר ועדת השקעות עמיתים.  
 לא  
 בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.  
 4.2013

23  
 לא.  
 בוגר כלכלה ומינהל עסקים ומוסמך במינהל עסקים (התמחות ראשית במימון), האוניברסיטה העברית ירושלים.  
 מנכ"ל קו אופ הריבוע הכחול לשירותים בע"מ (בפירוק).  
 דירקטור בבנק לאומי לישראל בע"מ, יו"ר דירקטוריון ה.ע.ל. תשורה בע"מ וחברות בנות שלה, דירקטור בגמא קפיטל בע"מ.  
 הראל פיננסים אחזקות בע"מ, קרן הקואופרציה הצרכנית בע"מ, טריגר די.סי. בע"מ, טריגר די.סי אחזקות בע"מ.

שמו : **גילי כהן**  
 תאריך לידה :  
 מען להמצאת כתבי בי- דין :  
 נתינות :  
 חברות בוועדת דירקטוריון :  
 נציג חיצוני :  
 מכהן כחבר ועדת השקעות מיום :

מספר הישיבות בהן השתתף במשך השנה :  
 האם עובד של התאגיד, חברה בת חברה קשורה או של בעל ענין :  
 השכלה :  
 התעסקות בחמש שנים אחרונות :  
 תאגידיים (מלבד חברות הקבוצה) בהם משמש כדירקטור :  
 משמש כדירקטור :  
 האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :

מס. ת.ז. 22648789  
 25.8.1966  
 עמוס 10 רמת חן, רמת גן.  
 ישראלית  
 כן. חבר ועדת השקעות עמיתים.  
 כן  
 בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.  
 3.1.2012

27  
 לא  
 תואר ראשון בכלכלה וגאוגרפיה ותואר שני במנהל עסקים, האוניברסיטה העברית ירושלים.  
 מנהל אגף השקעות ומנהל השקעות ראשי באקסלנס נשואה.  
 לא.  
 לא

החברה רואה את מר החברה רואה את מר כהן כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 92 (א) לחוק החברות.

## 8.2. שכר הדירקטורים:

מאחר שהדירקטורים מכהנים גם כדירקטורים בגופים מוסדיים אחרים בקבוצת הראל וחלק משיבות הדירקטוריון הינן ישיבות משותפות, שכרם של הדירקטורים משולם באמצעות הראל ביטוח.

8.3. במהלך שנת 2013 נערכו 11 ישיבות דירקטוריון, 8 ישיבות ועדת ביקורת ו- 30 ישיבות ועדת השקעות.

## 8.4. פרטים על נושאי משרה בכירה בתאגיד:

<p>מספר ת.ז. 058424144 1963 מנכ"לית מנכ"לית הראל עתידית קופות גמל בע"מ, מנכ"לית ודירקטורית בקרן החסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופת גמל בע"מ.</p> <p>לא.</p> <p>תואר ראשון ושני בכלכלה מאוניברסיטת תל-אביב. מנכ"לית החברה, מנכ"לית הראל עתידית קופות גמל בע"מ, מנכ"לית ודירקטורית בקרן החסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופת גמל בע"מ. 18.5.2007</p>	<p>שם: <b>חגית ציטיאט-לוי</b> שנת לידה: התפקיד בתאגיד: תפקיד בחברה קשורה של התאגיד או בבעל עניין בו: האם בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל ענין בו: השכלה: נסיון עסקי בחמש שנים אחרונות: תאריך תחילת כהונה:</p>
<p>מספר ת.ז. 024960593 1970 סמנכ"ל כספים סמנכ"ל כספים בעתידית קופות גמל ובקרן החסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ.</p> <p>לא.</p> <p>תואר ראשון במנהל עסקים, בעל רישיון רואה חשבון. סמנכ"ל כספים בחברה, סמנכ"ל כספים בהראל עתידית קופות גמל, סמנכ"ל כספים בקרן החסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופת גמל בע"מ, סמנכ"ל כספים בחברות הפנסיה שבקבוצה, דח"צ ויו"ר ועדת ביקורת בסאטקום מערכות בע"מ. 23.6.2008</p>	<p>שם: <b>רם גבל</b> שנת לידה: התפקיד בתאגיד: תפקיד בחברה קשורה של התאגיד או בבעל עניין בו: האם בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל ענין בו: השכלה: נסיון עסקי בחמש שנים אחרונות: תאריך תחילת כהונה:</p>
<p>מספר ת.ז. 028833697 1972 סמנכ"ל תפעול מנהל תפעול בעתידית קופות גמל ובקרן החסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ.</p> <p>לא.</p> <p>תואר ראשון בכלכלה וניהול, תואר שני במנהל עסקים. מנהל תפעול בחברה, בעתידית קופות גמל ובקרן החסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ 1.8.2007</p>	<p>שם: <b>צחי דברת</b> שנת לידה: התפקיד בתאגיד: תפקיד בחברה קשורה של התאגיד או בבעל עניין בו: האם בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל ענין בו: השכלה: ניסיון עסקי בחמש שנים אחרונות: תאריך תחילת כהונה:</p>
<p>מספר ת.ז. 027376524 1974 מנהלת בקרה ופרויקטים, סמנכ"ל מנהלת בקרה ופרויקטים בהראל עתידית קופות גמל ובקרן החסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופת גמל בע"מ</p> <p>לא.</p> <p>תואר ראשון במנהל עסקים ובעלת רישיון רואה חשבון מנהלת בקרה ופרויקטים בהראל עתידית קופות גמל ובקרן החסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופת גמל בע"מ. 1.1.2008</p>	<p>שם: <b>דניאלה פיק</b> שנת לידה: התפקיד בתאגיד: תפקיד בחברה קשורה של התאגיד או בבעל עניין בו: האם בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל ענין בו: השכלה: ניסיון עסקי בחמש שנים אחרונות: תאריך תחילת כהונה:</p>
<p>מספר ת.ז. 28017226 1970 מנהלת ערוצי שיווק ושימור לקוחות של החברה, סמנכ"ל מנהלת ערוצי שיווק ושימור לקוחות של החברה בהראל עתידית קופות גמל ובקרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופת גמל בע"מ.</p> <p>לא.</p>	<p>שם: <b>מיטל בישיץ-חזן</b> שנת לידה: התפקיד בתאגיד: תפקיד בחברה קשורה של התאגיד או בבעל עניין בו: האם בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל ענין בו:</p>

השכלה : תואר ראשון בכלכלה וניהול, תואר שני במנהל עסקים, בעלת רישיון לשיווק פנסיוני.  
 ניסיון עסקי בחמש שנים אחרונות : מנהלת ערוצי שיווק ושימור לקוחות של החברה בהראל עתידית קופות גמל ובקרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופת גמל בע"מ.  
 תאריך תחילת כהונה : 1.1.2010

#### 8.5. תנאי שכר

חלק מנושאי המשרה הבכירים בחברה אינם מועסקים על ידי החברה אלא על ידי חברות אחרות בקבוצת הראל. יתר נושאי המשרה הבכירים מועסקים על ידי החברה, אולם מקדישים את עיקר עבודתם עבור חברות אחרות בקבוצת הראל, לרבות במסגרת חטיבת חסכון ארוך טווח הכוללת חברות מנהלות נוספות, והחברה אינה נושאת, הלכה למעשה, בחלק הארי של עלות העסקתם. לפיכך, קיים קושי בייחוס וכימות שיעור היקף העסקתם של אותם נושאי המשרה בענייניה של החברה ובהוצאות השכר של החברה בגינם, אשר בחלק הארי שלהן נושאת חברה אחרת בקבוצת הראל.

#### 8.6. רואה החשבון המבקר

רואי החשבון המבקרים של החברה הינם משרד סומך חייקין, ממגדל המילניום, רח' הארבעה 17 תל-אביב. שם השותף המטפל - רו"ח אברהם פרוכטמן.

## 9. תיאור אופן ניהול החברה

### 9.1. תיאור כללי של נוהל עבודת הדירקטוריון וועדותיו

בהתאם לחוזר המפקח ולתקנות הדירקטוריון וועדותיו, דירקטוריון החברה קבע נוהל עבודת הדירקטוריון, אשר כולל הוראות בקשר עם הנושאים שידונו בדירקטוריון, תדירותם, אופן זימון וניהול ישיבות הדירקטוריון ועוד.

דירקטוריון החברה מתכנס לפחות 8 פעמים בשנה.

בהתאם לתקנות נדרש דירקטוריון של חברה מנהלת למנות וועדת השקעות. עבור כספי העמיתים ופוליסות תלויות תשואה המנוהלים על ידי הגופים המוסדיים בקבוצת הראל פועלת ועדת השקעות עמיתים (כיום ועדת ההשקעות הינה בדרך כלל בעלת הרכב חברים זהה לכל אחד מהגופים המוסדיים, והיא מקיימת את דיוניה עבור כלל הגופים המוסדיים במשותף), המורכבת מנציגים חיצוניים. ישיבות ועדת השקעות עמיתים מתקיימות אחת לשבועיים לפחות.

בחברה מכהנת ועדת ביקורת.

כדי לחזק את תהליך מתן האשראי, החליטה החברה להקים "ועדת אשראי" שתהיה מורכבת מאנשים חיצוניים שאינם נמנים על עובדי הקבוצה. חברי ועדת האשראי של הקבוצה הם: דורון כהן (יו"ר הועדה), דוד גרנות מר אהרון קצ'רגינסקי, מר רונן וולפמן, גבי אירית שלומי ומר יהודה דרורי.

### 9.2. מתכונת קבלת החלטות על השקעות החברה עבור הקופות שבניהולה-

ועדת ההשקעות דנה בכל ישיבה בהרכב הנכסים של הקופות והמסלולים השונים, בהתפתחויות השונות בשווקים השונים ובציפיות להתפתחויות עתידיות. במקביל, בוחנת ועדת ההשקעות את הסיכונים והחשיפות של הקופות והמסלולים השונים, תוך בחינת רמת הנזילות הנדרשת. על בסיס הנ"ל, מקבלת ועדת ההשקעות החלטות לגבי שינויים והתאמות שיש לבצע בהרכב הנכסים של הקופות והמסלולים.

מנהלי ההשקעות של החברה מבצעים באופן שוטף את ההשקעות הנדרשות עבור הקופות ומסלוליהן, בהתאם להחלטות ועדת ההשקעות דלעיל.

מנהלי ההשקעות עובדים בצוותים מקצועיים הנבדלים על פי תחום התמחותם. ניהול ההשקעות מתבצע בצורה רוחבית עבור כל הקופות, כאשר ניירות הערך הסחירים מנוהלים באמצעות סלי השקעה ייעודיים.

#### 9.3. ביצוע הקצאות ההשקעות בין קופות הגמל שבניהול החברה (נהלי פיצול)

בהתאם לאישור המפקח, רוב ההשקעות הסחירות של רוב קופות הגמל שבניהול החברה מבוצעות באמצעות "סלי השקעה". "סלי השקעה" הינם שותפות של כלל הגופים המוסדיים בקבוצת הראל, כאשר כל סל השקעה הינו בהתאם לאפיקי ההשקעה השונים (כגון: מניות בארץ, אג"ח קונצרני צמוד, אג"ח ממשלתי צמוד וכו'), והבעלות בו נקבעת באופן יחסי להשקעות הגופים השונים בכל סל. מנגנון זה מבטיח פיצול נכון של ההשקעות בין המסלולים השונים.

שאר ההשקעות מבוצעות באמצעות חשבון מפצל. בחשבון זה נערכות כל פעילויות ההשקעה, דהיינו קנייה ומכירה, ובסוף כל יום מפוצלות פרופורציונאלית בין הקופות, על פי קריטריונים כגון היקף הנכסים בכל קופה, החשיפה שכבר קיימת להשקעה ספציפית, יתרות מזומן ועוד. על פי הנהלים, במקרה בו מבוצעת פעולה ופעולה הפוכה באותו היום, חייב מנהל ההשקעות שמבצע את הפיצול בין הקופות לתעד את הקריטריונים לפיו בוצע הפיצול.

#### 9.4. נהלי בקרה על ביצוע ההשקעות

יישום הנחיות ועדת ההשקעות מתבצע על ידי מנהלי ההשקעות על בסיס מערכת המציגה את הרכב תיק ההשקעות לעומת הרכב שעליו החליטה ועדת ההשקעות. ביצועי מנהלי ההשקעות ועמידתם בהנחיות נבדקים באופן יומי על ידי הנהלת חטיבת ההשקעות ויחידת הבקרה. רישום ההשקעות מתבצע על ידי הגופים המתפעלים שהינם חיצוניים לחטיבת ההשקעות ובלתי תלויים בה. כמו כן, חטיבת הכספים נעזרת ברישומי "צל" של הנכסים למטרות בקרה וניהול רוחבי של הנכסים בהראל. לועדת ההשקעות מוצג הרכב התיקים מבחינת היקף נכסים ושיעור ההשקעה בכל אפיק השקעה. הנתונים כאמור מוצגים נכון למועד הסמוך לכינוסה של ישיבת ועדת ההשקעות וכן מוצגים נתוני השוואה למועד הישיבה הקודמת, תוך פירוט הפעילות שבוצעה. פעילות החטיבה מבוקרת על ידי יחידת הבקרה, יחידת ניהול הסיכונים וביקורת הפנים והיא מתבססת על הוראות הדיון, מדיניות ההשקעה הכללית של הדירקטוריון, מדיניות ההשקעה שנקבעת מעת לעת על ידי ועדת ההשקעות, החלטות ספציפיות של ועדת ההשקעות ונהלים פנימיים.

סיכוני השוק מנוהלים בהתאם לתקנות ההשקעה ולמדיניות הכוללת של הדירקטוריון וועדת ההשקעות. גופים אלה מקבלים דיווחים על תיקי ההשקעות השונים של החברה, על שינויים בשוקי הכספים וההון, שיעורי הריבית, שערי חליפין ואינפלציה, לרבות ניהול הנכסים מול ההתחייבויות הרלבנטיות. בהתבסס על מידע זה קובע הדירקטוריון מגבלות השקעה למסלולים הכלליים וכן מגבלות פיזור (חשיפה למנפיק, חשיפה לקבוצת לויס) ומגבלות דירוג (חשיפה כוללת לרמות הדירוג השונות) (למשל קבוצת דירוג A ומטה) בארץ ובח"ל. ועדת ההשקעות קובעת את רמות החשיפה לאפיקי ההשקעה השונים, וזאת במסגרת החלטות ההשקעה ומדיניות ההשקעה המוצהרת של כל מסלול הנקבעת אחת לשנה ואשר מנחה את לחטיבת ההשקעות של הקבוצה, המנהלת עבור החברה את השקעותיה.

מנהלי הפעילויות השונות בתחום ההשקעות בחטיבת ההשקעות בקבוצה אחראים לביצוע בקרה על הפעילות שמבוצעת ביחידה שבאחריותם. לצורך בקרת הפעילות נעזרת הקבוצה במערכות ממוחשבות ובדוחות המתריעים במקרה של חריגה או קירבה למגבלה. כל מקרה של חריגה מהגדרות ומנהלים מדווח ומטופל באופן שוטף. מידי תקופה דירקטוריון החברה קובע מגבלות חשיפה לנכסים ולסיכונים השונים.

החל מיום 5 באוגוסט 2007 מכהנת ועדת אשראי משותפת לכלל הגופים המוסדיים בקבוצת הראל. ועדת האשראי הוקמה בהתאם לחוזר גופים מוסדיים שמספרו 2007-9-15 "ניהול סיכוני אשראי אגב פעילות השקעות".

ועדת האשראי משמשת כפורום ממליץ ומבקר לאשראי מסחרי (Corporate Lending) שיבוצע במסגרת פעילות ההשקעה של הגופים המוסדיים בקבוצה וכן כפורום מחליט לגבי סוגי עסקאות שועדת ההשקעות קבעה לגביהם, אם וככל שקבעה, כי סמכות האישור תהיה נתונה לוועדת האשראי. ההחלטות על אישור האשראי נעשות על ידי וועדות ההשקעה של כל אחד מהגופים בקבוצה. הועדה דנה באשראי לא סחיר, כהגדרתו בחוזר המפקח, ללווה או לקבוצת לויס במצטבר. הועדה מייצעת גם לדירקטוריון לגבי חשיפת האשראי הכוללת לכל סוג לווה. לפי בקשות של ועדת ההשקעות, שיתייחסו למקרים פרטניים או לסוגים

של מקרים, ועדת האשראי תדון גם באשראי סחיר ותהווה גורם ממליץ לועדת ההשקעות לגבי השקעה או המשך החזקה באג"ח סחיר. הועדה אחראית גם לאשר: את מוצרי האשראי הקמעונאי שיבוצעו על ידי גופים שונים בקבוצה; את המודלים לדירוג אשראי (מסחרי וקמעונאי) שיפותחו בקבוצה.

במהלך אוקטובר 2007 הוקמה יחידת "מידל אופיס" שתפקידה לחזק את הבקרה על ניהול ההשקעות ואופן רישום הנכסים.

בנוסף להקמת יחידת "מידל אופיס" מונה בקר, רו"ח ביחידת הכספים של החברה, למטרת הגברת הבקרה על הרישומים החשבונאיים והדיווחים של הגוף המתפעל.

## 10. תיאור נוהל השימוש בזכויות ההצבעה של המניות המוחזקות על ידי קופות הגמל

### 10.1 השתתפות באסיפות כללית

קבוצת הראל התקשרה עם חברת אנטרופי שירותי מחקר כלכלי בע"מ ("חברת אנטרופי"), המעניקה שירותי ייעוץ מקצועי לגופים מוסדיים, ובכלל זה להראל, לגבי אופן ההצבעה באסיפות כלליות. הראל רואה חשיבות רבה בהשתתפות באסיפות כלליות ובגיבוש עמדתה ביחס לנושאים המובאים להצבעה באסיפות הכלליות באופן עצמאי ותוך הסתייעות בגורמים המקצועיים העומדים לרשותה, הן החיצוניים והן הפנימיים. טרם ביצוע ההצבעה באסיפות הכלליות מעבירה אנטרופי לחברה נתונים רלוונטיים בקשר עם הנושאים שעומדים להצבעה ומעבירה לחברה את המלצתה באשר לדרך ההצבעה המומלצת בקשר עם נושאים אלו. המידע הנ"ל מועבר על ידי אנטרופי למחלקת המידל אופיס ואל מנהל חטיבת ההשקעות בהראל, אלא אם מנהל חטיבת ההשקעות מורה על העברת החומר לסגנו או למנהל מחלקת מחקר או ליו"ר פורום חוב, לפי העניין, לצורך בחינת אופן ההצבעה ועמידתו במדיניות ההצבעה באסיפות הכלליות של החברה. לאחר שהחברה מקבלת החלטה באשר לדרך ההצבעה הרצויה, מועברת הוראת הצבעה לאנטרופי כנציגת קבוצת הראל באסיפות הכלליות. יובהר, המלצות הגורם המקצועי בקשר להצבעות השונות אינן מחייבות את הראל, אלא הן משמשות כבסיס להחלטתה, כך שלהראל נותר שיקול דעת באשר לאופן הצבעתה, זאת בשים לב, בין היתר, למדיניות ההצבעה שאושרה על ידי דירקטוריון הראל וועדת ההשקעות

### 10.2 הגוף המייצג באסיפות כלליות

חברת אנטרופי

### 10.3 אופן ותדירות הדיווח לועדת ההשקעות על אופן ההצבעה באסיפות הכלליות

אחת לחודשיים נמסר דיווח מפורט לועדת ההשקעות לגבי אופן ההצבעות באסיפות השונות והשיקולים שעמדו ביסוד ההחלטה בדבר אופן ההצבעה, לרבות הסיבות בעטיין החברה לא הצביעה בהתאם להמלצת ההצבעה של חברת אנטרופי.

### 10.4 דיון בועדת ההשקעות בנוגע לנוהל הצבעות ועדכונן

כאמור, אחת לחודשיים מתקיים דיון בנושא הצבעות באסיפות כלליות. כמו כן, אחת לשנה מתקיים דיון במסגרתו נקבעת המדיניות של קבוצת הראל באשר לאופן ההצבעה בנושאים שונים שמועלים באסיפות כלליות.

### 10.5 יישום הנוהל הלכה למעשה

קופות הגמל שבניהול החברה השתתפו בשנת 2013 ב- 732 אסיפות כלליות.

הקו המנחה להצבעה	מס' פעמים בשנת 2012	מידת ההשפעה באופן כללי על החלטות שנתקבלו
בעד ההחלטה המוצעת	1,558	נמוכה
נגד ההחלטה המוצעת	460	נמוכה
נמנע	0	0

**11. בקרות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי של גוף מוסדי****בקרות ונהלים לגבי הגילוי:**

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

**בקרה פנימית על דיווח כספי:**

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2013 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

דירקטוריון החברה מודה לעובדי החברה והנהלתה על המסירות והתרומה לפעילותה של החברה.

מישל סיבוני  
יו"ר הדירקטוריון

חגית ציטיאט-לוי  
מנכ"ל

תאריך: 27 במרס, 2014

הצהרה (Certification)

אני, חגית ציטיאט-לוין, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל עתידית קופות גמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לשנת 2013 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי<sup>1</sup> ולבקרה הפנימית על דיווח כספי<sup>1</sup> של החברה המנהלת; וכך-
  - (א) קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכך-
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי; וכך-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכך-
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

חגית ציטיאט-לוין, מנכ"ל

27 במרס, 2014

<sup>1</sup> כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל עתידית קופות גמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לשנת 2013 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי<sup>1</sup> ולבקרה הפנימית על דיווח כספי<sup>1</sup> של החברה המנהלת; וכן-
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

רם גבל, סמנכ"ל כספים

27 במרס, 2014

<sup>1</sup> כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.



**דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי**

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של הראל עתידית קופות גמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של החברה המנהלת תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2013, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של COSO. בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2013, הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

יו"ר הדירקטוריון : מישל סיבוני

\_\_\_\_\_

מנכ"ל: חגית ציטיאט-לוין

\_\_\_\_\_

סמנכ"ל כספים : רם גבל

\_\_\_\_\_

תאריך אישור הדוח : 27 במרס 2014

**הראל עתידית קופות גמל בע"מ**

**דוחות כספיים  
ליום 31 בדצמבר 2013**

**תוכן העניינים**

עמוד

דוח רואי החשבון המבקרים

2

דוח רואי החשבון המבקרים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

3

**דוחות כספיים**

דוחות על המצב הכספי

4

דוחות רווח והפסד

5

דוחות על הרווח הכולל

6

דוחות על השינויים בהון

7

דוחות על תזרימי המזומנים

9

ביאורים לדוחות הכספיים

10

## **דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של הראל עתידית קופות גמל בע"מ**

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של הראל עתידית קופות גמל בע"מ (להלן - "החברה") לימים 31 בדצמבר 2013 ו-2012 ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג - 1973. על פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של החברה לימים 31 בדצמבר 2013 ו-2012 ואת תוצאות פעולותיה, השינויים בהון ותזרימי המזומנים שלה לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013 בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה ליום 31 בדצמבר 2013, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO והדוח שלנו מיום 27 במרס 2014 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה.

סומך חייקין  
רואי חשבון

27 במרס 2014

**דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של הראל עתידית קופות גמל בע"מ  
בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי**

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הראל עתידית קופות גמל בע"מ (להלן: "החברה") ליום 31 בדצמבר 2013, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן: "COSO"). הדירקטוריון וההנהלה של החברה אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה שהיא גוף מוסדי הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי דיווח בינלאומי (International Financial Reporting Standards), ובהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר. בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה שהיא גוף מוסדי כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי החברה (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי דיווח בינלאומיים (International Financial Reporting Standards), ובהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, ושקבלת כספים והוצאת כספים של החברה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון וההנהלה של החברה; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי החברה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2013, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של החברה לימים 31 בדצמבר 2013 ו-2012 ולכל אחת משלוש השנים שהאחרונה בהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013 והדוח שלנו, מיום 27 במרס 2014, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין  
רואי חשבון

27 במרס 2014

2012	2013		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	באור	
-	16		<b>נכסים</b>
5	-		נכסי מיסים נדחים
1,920	3,330	6	נכסי מיסים שוטפים
			חייבים ויתרות חובה
		7	<b>השקעות פיננסיות</b>
6,631	8,159		נכסי חוב סחירים
1,172	1,445	8	מזומנים ושווי מזומנים
<u>9,728</u>	<u>12,950</u>		<b>סך כל הנכסים</b>
		9	<b>הון</b>
1,419	2,090		הון מניות
4,627	5,656		פרמיה על מניות
20	38		קרנות הון
534	688		עודפים
<u>6,600</u>	<u>8,472</u>		<b>סך כל ההון</b>
		10	<b>התחייבויות</b>
24	-		התחייבויות בגין מסים נדחים
-	41		התחייבויות בגין מסים שוטפים
3,104	4,437	11	זכאים ויתרות זכות
<u>3,128</u>	<u>4,478</u>		<b>סך כל ההתחייבויות</b>
<u>9,728</u>	<u>12,950</u>		<b>סך כל ההון וההתחייבויות</b>

רם גבל  
סמנכ"ל כספים

חגית ציטיאט לוין  
מנכ"ל

מישל סיבוני  
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 27 במרס 2014

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

2011	2012	2013	באור	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
2,274	2,026	1,609	12 (ב)	<b>הכנסות</b>
12,768	15,114	20,765	12 (ג)	דמי ניהול מקופות גמל
(12,768)	(15,114)	(20,765)		דמי ניהול מקופות גמל המנוהלות באמצעות הסכם ניהול
2,274	2,026	1,609		בניכוי סכומים שהועברו להראל ביטוח
73	150	155	14	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
-	-	11		הכנסות אחרות
2,347	2,176	1,775		<b>סך כל ההכנסות</b>
1,045	887	645	15	<b>הוצאות</b>
1,216	1,115	932	16	עמלות
12	18	18		הנהלה וכלליות
2,273	2,020	1,595		מימון
74	156	180		<b>סך כל ההוצאות</b>
(27)	(35)	(26)	10	רווח לפני מסים על הכנסה
47	121	154		מסים על הכנסה
				<b>רווח לשנה</b>

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

2011	2012	2013	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	באור
47	121	154	רווח לשנה
			<b>פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד</b>
-	32	30	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
-	(1)	-	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
-	(11)	(12)	10 מסים על הכנסה בגין פריטי רווח כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד
-	20	18	<b>סך כל הרווח הכולל האחר לשנה שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס</b>
47	141	172	<b>סך כל הרווח הכולל לשנה</b>

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.



סך הכל הון אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים		הון מניות אלפי ש"ח	
		למכירה אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח		
6,600	534	20	4,627	1,419	יתרה ליום 1 בינואר 2013
154	154	-	-	-	רווח לשנה
30	-	30	-	-	רכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר לשנה: שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
(12)	-	(12)	-	-	מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח כולל אחר
18	-	18	-	-	סה"כ רווח כולל אחר לשנה, נטו ממס
1,700	-	-	1,029	671	עסקאות עם בעלים שנזקפו ישירות להון: הנפקת מניות
8,472	688	38	5,656	2,090	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

סך הכל הון אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה		הון מניות אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח	
		אלפי ש"ח	אלפי ש"ח			
1,412	366	-	-	1,046	-	<b>יתרה ליום 1 בינואר 2011</b>
47	47	-	-	-	-	רווח לשנה
1,459	413	-	-	1,046	-	<b>יתרה ליום 31 בדצמבר 2011</b>
121	121	-	-	-	-	רווח לשנה
32	-	32	-	-	-	<b>רכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר לשנה:</b> שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
(1)	-	(1)	-	-	-	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
(11)	-	(11)	-	-	-	מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח כולל אחר
20	-	20	-	-	-	<b>סה"כ רווח כולל אחר לשנה, נטו ממס</b>
5,000	-	-	4,627	373	-	<b>עסקאות עם בעלים שזקפו ישירות להון:</b> הנפקת מניות
6,600	534	20	4,627	1,419	-	<b>יתרה ליום 31 בדצמבר 2012</b>

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

2011	2012	2013	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
47	121	154	<b>תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת</b>
			רווח לשנה
			<b>פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים:</b>
-	(95)	(117)	רווחים נטו מהשקעות פיננסיות:
27	35	26	נכסי חוב סחירים
27	(60)	(91)	הוצאות מיסים על הכנסה
(1,313)	522	(1,410)	<b>שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:</b>
575	778	1,333	שינוי בחייבים ויתרות חובה
(738)	1,300	(77)	שינוי בזכאים ויתרות זכות
(52)	(29)	(37)	<b>מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה:</b>
-	-	5	מסים ששולמו
(52)	(29)	(32)	מסים שהתקבלו
(716)	1,332	(46)	<b>מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת</b>
-	-	117	<b>תזרימי מזומנים מפעילות השקעה</b>
-	(8,001)	(6,102)	ריבית שהתקבלה
-	1,496	4,604	רכישות של השקעות פיננסיות
-	(6,505)	(1,381)	תמורה מממוש השקעות פיננסיות
			<b>מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה</b>
-	5,000	1,700	<b>תזרימי מזומנים מפעילות מימון</b>
			הנפקת הון מניות
(716)	(173)	273	<b>עלייה (ירידה) נטו במזומנים ושווי מזומנים</b>
2,061	1,345	1,172	<b>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה</b>
1,345	1,172	1,445	<b>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה</b>

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

באור 1 - כללי

א. היישות המדווחת

(1) הראל עתידית קופות גמל בע"מ (להלן - "החברה") הינה חברה תושבת ישראל אשר התאגדה בישראל וכתובתה הרשמית היא אבא הילל סילבר 3, רמת גן. החברה הוקמה בשנת 1999 והינה חברה בת בבעלות מלאה של ידידים הולדינג וניהול (1984) בע"מ, שהינה בבעלות מלאה, בעקיפין, של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן - "הראל השקעות"), בהיותה מוחזקת ב-100% בידי הראל חברה לביטוח בע"מ, חברה בבעלות מלאה של הראל השקעות.

(2) החברה מנהלת שלש קופות גמל במסגרתן עשרה מסלולים, כמפורט להלן:

- הראל - דקל קופה לדמי מחלה (להלן - "הראל - דקל").

- הראל גילעד גמל מסלולית:

- הראל גילעד גמל כללי<sup>(1)</sup>.

- הראל גילעד גמל כללי 2 (לשעבר - הראל - כספת).

- הראל גילעד גמל ניב (עד 10% מניות) (לשעבר - הראל ניב) (להלן - "הראל גילעד גמל ניב")<sup>(2)</sup>.

- הראל גילעד גמל כהלכה<sup>(3)</sup>.

- הראל גילעד גמל אג"ח<sup>(4)</sup> - המסלול הוקם בחודש יולי 2013 והחל לפעול בחודש אוגוסט 2013.

- הראל גילעד השתלמות מסלולית:

- הראל גילעד השתלמות כללי<sup>(5)</sup>.

- הראל גילעד השתלמות כללי 2 (לשעבר - הראל-דיקן).

- הראל גילעד השתלמות כהלכה<sup>(6)</sup>.

- הראל גילעד השתלמות אג"ח<sup>(7)</sup> - המסלול הוקם בחודש יולי 2013 והחל לפעול בחודש נובמבר 2013.

<sup>(8)</sup> מנוהל על ידי החברה עבור הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "הראל ביטוח").

(3) ביום 1 ביולי 2013, מוזגו קופת הגמל "הראל כספת" וקרן ההשתלמות "הראל דיקן" לתוך קופת הגמל המסלולית "הראל גילעד גמל" וקרן ההשתלמות המסלולית "הראל גילעד השתלמות", בהתאמה, כמסלולי השקעה נפרדים. במסגרת תיקון תקנון "הראל גילעד גמל" ותיקון תקנון "הראל גילעד השתלמות" שונו שמות המסלולים ל- "הראל גילעד גמל כללי 2" ו- "הראל גילעד השתלמות כללי 2", בהתאמה. המיזוגים בוצעו בהתאם לבקשות לביצוע מיזוגים טכניים אשר הוגשו בחודש ינואר 2013 ואושרו ביום 20 בפברואר 2013. שינויי התקנונים בוצעו בחודש יולי 2013.

בנוסף, הועברה קופת הגמל "הראל ניב", קופה שהיתה בניהול חברת הראל גמל והשתלמות בע"מ, לניהולה של החברה ומוזגה באופן טכני לתוך קופת הגמל המסלולית "הראל גילעד גמל", כמסלול השקעה נפרד, וזאת בהתאם לבקשות לביצוע מיזוג טכני ולהעברת ניהול מרצון מיום 14 באפריל 2013, אשר אושרו על ידי הממונה ביום 18 ביוני 2013. במסגרת שינוי תקנון קופת הגמל "הראל גילעד גמל" בחודש יולי 2013 שונה שמו של מסלול ההשקעה ל- "הראל גילעד גמל ניב (עד 10% מניות)".

טרם העברת ניהול קופת הגמל, "הראל ניב", לניהולה של החברה, נחתם הסכם בין החברה לבין הראל ביטוח בדבר ניהול הקופה, אשר הודעה על כניסתו לתוקף נחתמה בסמוך למועד העברת הניהול והמיזוג.

במסגרת תיקוני התקנונים האמורים לעיל, בוצעו בין היתר שינויים בשמות מסלולי השקעה וכן נוספו מסלולי השקעה חדשים: הראל גילעד גמל אג"ח והראל גילעד השתלמות אג"ח.

בהמשך למיזוגים האמורים תפעולן של הקופות המתמזגות מתבצע, החל ממועד המיזוג, על ידי לאומי שירותי שוקי הון, אשר משמש כגוף המתפעל את הקופות הממזגות (ראה ביאור 19 ב(1)).

(4) לנכסי קופות הגמל (להלן - "הנכסים") ולהכנסות מאותם נכסים לא ניתן ביטוי בדוחות הכספיים של החברה מאחר ולחברה אין חלק בנכסים, בהכנסות ובהוצאות של קופות הגמל.

**באור 1 - כללי (המשך)**

**ב. הגדרות**

בדוחות כספיים אלה:

- (1) תקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - IFRS) תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי הועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IAS) לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על ידי הועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) או פרשנויות שנקבעו על ידי הועדה המתמדת לפרשנויות (SIC), בהתאמה.
  - (2) החברה האם - ידידים הולדינג וניהול (1984) בע"מ.
  - (3) החברה האם הסופית - הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.
  - (4) החברה או החברה המנהלת - הראל עתידית קופות גמל בע"מ.
  - (5) צד קשור - כמשמעותו בתקן חשבונאות בינלאומי (2009) 24 בדבר צדדים קשורים.
  - (6) בעלי עניין - כמשמעותם בפסקה (1) להגדרת "בעל עניין" בתאגיד בסעיף 1 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968.
  - (7) אגף שוק ההון - אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר.
  - (8) מדד - מדד המחירים לצרכן כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
  - (9) הממונה - הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר.
  - (10) קבוצת הראל או הקבוצה - הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ והחברות המוחזקות על ידה.

**ביאור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים**

**א. הצהרה על עמידה בתקני דיווח כספי בינלאומיים**

הדוחות הכספיים הוכנו על ידי החברה בהתאם להנחיות הממונה ובהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - "IFRS"). החברה אימצה לראשונה את כללי ה-IFRS בשנת 2008, כאשר מועד המעבר ל-IFRS הינו 1 בינואר 2007 (להלן: "מועד המעבר"). הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 27 במרס 2014.

**ב. מטבע פעילות ומטבע הצגה**

הדוחות הכספיים מוצגים בש"ח, שהינו מטבע הפעילות של החברה, ומעוגלים לאלף הקרוב. השקל הינו המטבע המייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת החברה.

להלן נתונים לגבי מדד המחירים לצרכן (בסיס ממוצע 2012):

לחודש דצמבר		
2011	2012	2013
98.86	100.29	102.20
98.86	100.48	102.30
שיעור השינוי ב %		
בגין	ידוע	

מדד המחירים לצרכן - בנקודות:

מדד ידוע  
מדד בגין

מדד המחירים לצרכן -

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013  
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012  
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011

1.82      1.91  
1.63      1.44  
2.17      2.55

**ביאור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים (המשך)****ג. בסיס המדידה**

הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות הבאים:

- מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה;
- נכסי והתחייבויות מסים נדחים;

למידע נוסף בדבר אופן המדידה של נכסים והתחייבויות אלו ראה ביאור 3, בדבר עיקרי המדיניות החשבונאית.

ערכם של נכסים לא כספיים ופריטי הון שנמדדו על בסיס העלות ההיסטורית, הותאם לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003, היות ועד למועד זה נחשבה כלכלת ישראל ככלכלה היפר-אינפלציונית.

**ד. שימוש באומדנים ושיקול דעת**

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם ל-IFRS, נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של החברה, נדרשה הנהלת החברה להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

**ה. שינויים במדיניות החשבונאית**

החל מיום 1 בינואר 2013 החברה מיישמת את התקנים החדשים והתיקונים המתוארים להלן:

**(1) תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 13 מדידת שווי הוגן (להלן - "התקן").**

התקן קובע כי בעת מדידת השווי ההוגן של התחייבות יש להביא בחשבון את ההשפעה של סיכון האשראי העצמי של הישות. אם לנכס או להתחייבות שנמדדים בשווי הוגן יש מחיר רכישה מוצע (bid price) ומחיר מכירה מוצע (ask price), המחיר שבתוך הטווח ביניהם שמייצג באופן הטוב ביותר שווי הוגן בנסיבות ישמש כדי למדוד שווי הוגן.

התיקון יושם באופן פרוספקטיבי כאשר דרישות הגילוי של התקן אינן חלות על מידע השוואתי לתקופות הקודמות ליישום לראשונה. ליישום התקן לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

**(2) תיקון ל- IAS 1, הצגת דוחות כספיים, בדבר הצגת פריטי רווח כולל אחר**

התיקון שינה את אופן ההצגה של פריטי רווח כולל אחר בדוחות הכספיים, כך שפריטי רווח כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל יועברו לרווח והפסד, מוצגים בנפרד מפריטי רווח כולל אחר שלעולם לא יועברו לרווח והפסד. הדוח על הרווח הכולל בתקופות השוואה הוצג מחדש בהתאם לתיקון.

**ו. ניהול הון - מטרות, נהלים ותהליכים**

מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה כדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה, עמידה בכל התחייבויותיה לגורמים אחרים, כגון: נותני אשראי ועובדי החברה, וכן על מנת לתמוך בהתפתחות עסקית עתידית. הדירקטוריון מפקח על קיום הון עצמי מזערי הנדרש על פי הנחיות הממונה (ראה ביאור 9 בדבר דרישות ההון של החברה), הנדרש לפעילותה השוטפת של החברה, לרבות רווחיות החברה. לצורך כך, קבע הדירקטוריון כללים לאופן השקעת הנכסים הנזילים של הון העצמי של החברה ומפקח על פעילותה השוטפת של ההנהלה.

**ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית**

כללי המדיניות החשבונאית המופרטים להלן יושמו בעקביות לכל התקופות המוצגות בדוחות אלו. דוחות כספיים אלו הוכנו בהתאם להנחיות שפורסמו על ידי הממונה בשנת 2012 בדבר מבנה הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים של חברות מנהלות בהתאם לתקני הדיווח הבינלאומיים (IFRS).

**א. מכשירים פיננסיים****(1) נכסים פיננסיים שאינם נגזרים****הכרה לראשונה בנכסים פיננסיים**

החברה מכירה לראשונה בחיבים במועד היווצרותם. יתר הנכסים הפיננסיים הנרכשים בדרך הרגילה (regular way purchase), מוכרים לראשונה במועד קשירת העסקה (trade date) בו החברה הופכת לצד לתנאים החוזיים של המכשיר, משמע, המועד בו התחייבה החברה לקנות או למכור את הנכס. נכסים פיננסיים שאינם נגזרים כוללים השקעות במכשירי חוב, חיבים אחרים, מזומנים ושווי מזומנים.

**גריעת נכסים פיננסיים**

נכסים פיננסיים נגרעים כאשר הזכויות החוזיות של החברה לתזרימי המזומנים הנובעים מהנכס הפיננסי פוקעות, או כאשר החברה מעבירה את הזכויות לקבל את תזרימי המזומנים הנובעים מהנכס הפיננסי בעסקה בה כל הסיכונים וההטבות מהבעלות על הנכס הפיננסי עוברים למעשה. כל זכות בנכסים פיננסיים שהועברו אשר נוצרה או נשמרה על ידי החברה מוכרת בנפרד כנכס או התחייבות.

מכירות נכסים פיננסיים הנעשות בדרך הרגילה (regular way sale), מוכרות במועד קשירת העסקה (trade date), משמע, במועד בו התחייבה החברה למכור את הנכס.

**החברה מסווגת נכסים פיננסיים בקבוצות כלהלן:****חיבים**

חיבים הינם נכסים פיננסיים שאינם נגזרים בעלי תשלומים קבועים או הניתנים לקביעה שאינם נסחרים בשוק פעיל. נכסים אלו מוכרים לראשונה בשווי הוגן בתוספת עלויות עסקה הניתנות לייחוס. לאחר ההכרה לראשונה, נמדדים בעלות מופחתת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית, בניכוי הפסדים לירידת ערך.

**נכסים פיננסיים זמינים למכירה**

נכסים פיננסיים זמינים למכירה הינם נכסים פיננסיים שאינם נגזרים אשר יועדו כנכסים פיננסיים זמינים למכירה או אשר לא סווגו לאף אחת מהקטגוריות האחרות. השקעות החברה במכשירי חוב, מסווגות כנכסים פיננסיים זמינים למכירה. במועד ההכרה לראשונה נכסים פיננסיים זמינים למכירה מוכרים בשווי הוגן בתוספת כל עלויות העסקה הניתנות לייחוס. בתקופות עוקבות נמדדות השקעות אלה בשווי הוגן, כאשר השינויים בהן, פרט להפסדים מירידת ערך, לרווחים או הפסדים משינויים בשער החליפין ולצבירת הריבית האפקטיבית בפריטים כספיים המסווגים כזמינים למכירה, נזקפים ישירות לרווח כולל אחר ומוצגים בקרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה. כאשר ההשקעה נגרעת, הרווחים או הפסדים שנצברו בקרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה מועברים לרווח והפסד.

**(2) התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרים**

התחייבויות פיננסיות מוכרות לראשונה במועד קשירת העסקה (trade date) בו החברה הופכת לצד לתנאים החוזיים של המכשיר. התחייבויות פיננסיות נגרעות כאשר מחויבות החברה, כמפורט בהסכם, פוקעת או כאשר היא סולקה או בוטלה.

**(3) הון מניות  
מניות רגילות**

מניות רגילות מסווגות כהון. עלויות תוספתיות המתייחסות ישירות להנפקת מניות רגילות מוצגות כהפחתה מההון.

**ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)****ב. ירידת ערך****ראיות לירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה**

הפסד מירידת ערך של נכס פיננסי המסווג כזמין למכירה מחושב בהתבסס על השווי ההוגן הנוכחי שלו. בבחינת ירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהם מכשירים הוניים, נבחן גם הפער שבין השווי ההוגן של הנכס לעלותו המקורית, תוך התייחסות לסטיית התקן של שער המכשיר, למשך הזמן בו השווי ההוגן של הנכס נמוך מעלותו המקורית ולשינויים בסביבה הטכנולוגית, הכלכלית או המשפטית או בסביבת השוק בה פועלת החברה שהנפיקה את המכשיר, בנוסף ירידה משמעותית או מתמשכת בשווי ההוגן מתחת לעלות המקורית הינה ראיה אובייקטיבית לירידת ערך.

בהתאם למדיניות החברה, ירידת ערך של למעלה מ- 20% מתחת לעלות המקורית של המכשיר, או ירידת ערך מתחת לעלות המקורית הנמשכת למעלה מתשעה חודשים, נחשבת ירידה משמעותית או מתמשכת בהתאמה.

בבחינת ירידת ערך של נכסים פיננסיים שהם מכשירי חוב, נלקח בחשבון כי למיטב הידיעה ירידת הערך לא עומדת בקריטריונים המתוארים ב- IAS 39 סעיף 59.

**טיפול בהפסדים מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה**

הפסדים מירידת ערך בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה מוכרים על ידי העברת ההפסד המצטבר שנוקף לקרן הון בגין נכסים זמינים למכירה, לרווח והפסד. ההפסד המצטבר אשר נגרע מהרווח הכולל האחר והוכר ברווח והפסד הינו ההפרש בין עלות הרכישה בניכוי החזרי קרן והפחתות, לבין השווי ההוגן הנוכחי בניכוי ירידות ערך אשר הוכרו בעבר דרך רווח והפסד. שינויים בהפרשה לירידת ערך כתוצאה מיישום שיטת הריבית האפקטיבית מוצגים כמרכיב של רווחים מהשקעות נטו והכנסות מימון.

**ביטול הפסד מירידת ערך**

הפסד מירידת ערך מבוטל כאשר ניתן לייחסו באופן אובייקטיבי לאירוע שהתרחש לאחר ההכרה בהפסד מירידת הערך. ביטול הפסד מירידת ערך בגין נכסים פיננסיים הנמדדים לפי עלות מופחתת ובגין נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהינם מכשירי חוב, נוקף לרווח והפסד. בנוסף, בגין נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהינם מכשירי חוב, במידה ולא קיימת עוד ראיה אובייקטיבית לירידת ערך, ההפסד מירידת ערך מבוטל במלואו ונוקף לרווח והפסד וההפרש המצטבר הנוכחי (ההפרש שבין השווי ההוגן והעלות) מוכר בהון ברווח כולל אחר.

**ג. הפרשות**

הפרשה מוכרת כאשר לחברה יש מחויבות נוכחית, משפטית או משתמעת, כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, הניתנת לאמידה בצורה מהימנה, וכאשר צפוי כי תידרש זרימת הטבות כלכליות לסילוק המחויבות. ההפרשות נקבעות על ידי היוון תזרימי המזומנים העתידיים בשיעור ריבית לפני מס, המשקף את הערכות השוק השוטפות לערך הזמן של הכסף ואת הסיכונים הספציפיים להתחייבות וללא שקלול סיכון האשראי של החברה. הערך בספרים של ההפרשה מותאם בכל תקופה על מנת לשקף את חלוף הזמן ומוכר כהוצאות מימון.

**ד. הכנסות דמי ניהול מקופות גמל**

הכנסות דמי ניהול מקופות גמל מחושבות בשיעור מערך נכסיהן של הקופות לתום כל חודש, ובקופות גמל לתגמולים ולפיצויים גם בשיעור מדמי הגמולים, ומוכרות כהכנסה על בסיס צבירה.

**ה. רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו והכנסות מימון**

רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו והכנסות מימון כוללים הכנסות ריבית בגין סכומים שהושקעו (לרבות נכסים פיננסיים זמינים למכירה), רווחים (הפסדים) ממכירת נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה ורווחים (הפסדים) מהפרשי הצמדה המוכרים ברווח והפסד. הכנסות ריבית מוכרות עם צבירתן, באמצעות שיטת הריבית האפקטיבית. בדוחות על תזרימי מזומנים, ריבית שהתקבלה מוצגת במסגרת תזרימי מזומנים מפעילות השקעה.



**ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)****1. הוצאת מסים על הכנסה**

מסים על הכנסה כוללים מסים שוטפים ונדחים. מסים שוטפים ונדחים נוקפים לדוח רווח והפסד, אלא אם המס נובע מעסקה או אירוע אשר מוכרים ישירות בהון או ברווח כולל אחר. במקרים אלו, הוצאת המסים על הכנסה מוכרת ישירות בהון או ברווח הכולל האחר.

**מסים שוטפים**

המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה, כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוקים שנחקקו או נחקקו למעשה למועד הדיווח, והכולל שינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות.

**מסים נדחים**

ההכרה במסים נדחים הינה בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מסים. המסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על הפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על חוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה למועד הדיווח. החברה מקזזת נכסי והתחייבויות מסים נדחים במידה וקיימת זכות חוקית הניתנת לאכיפה לקיזוז נכסי והתחייבויות מסים שוטפים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על ידי אותה רשות מס, אשר בכוונתה לסלק נכסי והתחייבויות מסים שוטפים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות המסים מיושבים בו זמנית. נכס מס נדחה מוכר בספרים כאשר צפוי שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה ניתן יהיה לנצל את ההפרשים הזמניים. נכסי המסים הנדחים נבדקים בכל מועד דיווח, ובמידה ולא צפוי כי הטבות המס המתייחסות יתממשו הם מופחתים.

המדידה של המסים הנדחים משקפת את השלכות המס שינבעו מהאופן בו החברה צופה, בתום תקופת הדיווח, להשיב או לסלק את הערך בספרים של נכסים והתחייבויות.

**2. תקנים חדשים ופרשנויות שטרם אומצו****תקן דיווח כספי בינלאומי (IFRS 9 (2010), מכשירים פיננסיים (להלן - "התקן").**

התקן מחליף את הדרישות המופיעות ב- IAS 39 ביחס לסיווג ומדידה של נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות. בהתאם לתקן, ישנן שתי קטגוריות עיקריות של מדידת נכסים פיננסיים: עלות מופחתת ושווי הוגן. בסיס הסיווג לגבי מכשירי חוב מתבסס על המודל העסקי של הישות לניהול נכסים פיננסיים ועל מאפייני תזרימי המזומנים החוזיים של הנכס הפיננסי. כמו כן, השקעה במכשירים הונים תימדד לפי שווי הוגן כאשר שינויים בשווי ההוגן יזקפו לרווח והפסד. יחד עם זאת, התקן מאפשר בעת ההכרה הראשונית במכשיר הוני שאינו מוחזק למסחר, לבחור להציג שינויים בשווי ההוגן של מכשיר הוני במסגרת הרווח הכולל האחר, כאשר הסכומים שזקפו לרווח הכולל האחר לא יסווגו לעולם לרווח והפסד. התקן שמר ככלל את ההוראות המתייחסות לסיווג ומדידה של התחייבויות פיננסיות, כפי שהופיעו ב- IAS 39. עם זאת, בשונה מ- IAS 39, IFRS 9 (2010) דורש ככלל כי השינוי בשווי הוגן של התחייבויות פיננסיות שיועדו לשווי הוגן דרך רווח והפסד, למעט מחויבות למתן הלוואה וחוזי ערבות פיננסית, המיוחס לשינויים בסיכון האשראי של ההתחייבות יוכר ברווח כולל אחר, כאשר יתרת הסכום תוכר ברווח והפסד.

מועד התחילה המנדטורי של התקן טרם נקבע. יישום מוקדם מותר בכפוף למתן גילוי וכן בכפוף לאימוץ במקביל של התיקונים לתקני IFRS אחרים, המפורטים בנספח לתקן. יישום התקן ייעשה בדרך של יישום למפרע, למעט הקלות מסוימות, בהתאם להוראות המעבר המפורטות בתקן.

החברה בוחנת את השלכות התקן על הדוחות הכספיים ללא כוונה ליישום מוקדם.

**ביאור 4 - קביעת שווי הוגן**

כחלק מכללי המדיניות החשבונאית ודרישות הגילוי, נדרשת החברה לקבוע את השווי הוגן של נכסים והתחייבויות פיננסיים ושאנים פיננסיים. ערכי השווי הוגן נקבעו לצרכי מדידה ו/או גילוי על בסיס השיטות המתוארות להלן. מידע נוסף לגבי ההנחות ששימשו בקביעת ערכי השווי הוגן ניתן בביאורים המתייחסים לאותו נכס או התחייבות.

**השקעות במכשירי חוב**

השווי הוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה נקבע תוך התייחסות למחיר המכירה המוצע המצוטט שלהם (Quoted closing bid price) בסגירת המסחר, למועד הדיווח. במידה ולא קיים מחיר מצוטט, השווי הוגן נמדד תוך התחשבות מרבית בנתונים נצפים בשוק.

**ביאור 5 - מגזרי פעילות**

החברה מורכבת ממגזר אחד שהינו מגזר פעילות הגמל. בהתאם לכך המידע על מגזר פעילות האמור זהה למידע המוצג בדוחותיה הכספיים של החברה.  
 המדיניות החשבונאית של מגזר הפעילות האמור זהה לזו המוצגת בביאור 3, בדבר עיקרי המדיניות החשבונאית.

**ביאור 6 - חייבים ויתרות חובה**

ליום 31 בדצמבר		
2012	2013	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
3	6	הכנסות לקבל
13	11	הוצאות מראש
1,403	2,302	קופות גמל
501	1,007	חייבים - כספים במעבר
-	4	חייבים אחרים
<b>1,920</b>	<b>3,330</b>	<b>סה"כ חייבים ויתרות חובה</b>

ראה פירוט חייבים ויתרות חובה בחלוקה לבסיסי הצמדה במסגרת ביאור 18, בדבר ניהול סיכונים.

**ביאור 7 - פירוט השקעות פיננסיות**

א. נכסי חוב סחירים

הרכב:

ליום 31 בדצמבר		
2012	2013	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
6,631	8,159	אגרות חוב ממשלתיות
		זמינות למכירה

ב. פרטים בדבר ריבית והצמדה בגין נכסי חוב

ריבית אפקטיבית		
ליום 31 בדצמבר		
2012	2013	
אחוזים	אחוזים	
-	(0.66)	נכסי חוב סחירים
1.78	1.27	צמוד למדד המחירים לצרכן
		שקלי

## ביאור 7 - פירוט השקעות פיננסיות (המשך)

## ג. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

להלן ניתוח מכשירים פיננסיים המוצגים על פי שווים ההוגן. הרמות השונות לשווי הוגן הוגדרו באופן הבא:

- רמה 1 - מחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2 - נתונים נצפים, ישירים או בלתי ישירים, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3 - נתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

היתרה בדוחות הכספיים של מזומנים ושווי מזומנים, חייבים ויתרות חובה, נכסי מיסים שוטפים, תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

ליום 31 בדצמבר	
2012	2013
רמה 1	רמה 1
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
6,631	8,159

נכסי חוב סחירים

## ביאור 8 - מזומנים ושווי מזומנים

ליום 31 בדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,172	1,445

מזומנים למשיכה מיידית

המזומנים בתאגידים הבנקאיים לימים 31 בדצמבר 2013 ו- 2012 נושאים ריבית שוטפת המבוססת על שיעורי ריבית בגין הפקדות בנקאיות יומיות בשיעור שנתי של 0.92% ו- 1.59% בהתאמה.

באשר לתנאי ההצמדה של המזומנים, ראה ביאור 18, בדבר ניהול סיכונים.

## ביאור 9 - הון עצמי ודרישות הון

## א. הרכב הון מניות

31 בדצמבר 2012			31 בדצמבר 2013		
נפרע	מונפק	רשום	נפרע	מונפק	רשום
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,423	1,973	3,200	2,094	2,644	3,200

## הרכב הון המניות

רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. כ"א

## ב. התנועה בהון המניות

ההון המונפק והנפרע:

הון מניות מונפק נומינלי	הון מניות נפרע נומינלי
1 ש"ח ע.ג.	1 ש"ח ע.ג.
1,600,000	1,050,000
372,748	372,748
<b>1,972,748</b>	<b>1,422,748</b>
<b>671,731</b>	<b>671,731</b>
<b>2,644,479</b>	<b>2,094,479</b>

יתרה ליום 1 בינואר 2012

הנפקת הון מניות

יתרה ליום 31 בדצמבר 2012

הנפקת הון מניות (\*)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2013

(\*) במהלך השנה הונפקו 671,731 מניות בעלות 1 ש"ח ע.ג. בתמורה ל- 1,700 אלפי ש"ח.

## ג. זכויות הנלוות למניות

זכויות הצבעה באסיפה הכללית, זכות לדיבידנד, זכויות בפירוק החברה וזכות למינוי הדירקטורים בחברה.

## ד. קרנות הון

## קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה

קרן ההון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה כוללת את השינוי הנצבר נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה, עד למועד גריעת ההשקעה או ירידת ערך קבועה של ההשקעה.

**ביאור 9 - הון עצמי ודרישות הון (המשך)**

**ה. ניהול ודרישות הון**

1. מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה כדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. החברה כפופה לדרישות הון הנקבעות על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון.
2. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה) התשע"ב- 2012 (להלן- תקנות ההון) והנחיות הממונה.

ליום 31 בדצמבר		
2012	2013	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
10,000	10,000	הסכום הנדרש על פי תקנות ההון (א)
1,282	1,307	הסכום הנדרש ערב פרסום התיקון (ב)
8,718	8,693	הפרש
5,231	6,954	סכום ההפרש הנדרש להשלמה (ג)
6,513	8,261	הסכום הנדרש למועד הדיווח על פי תקנות ההון
6,600	8,472	הון עצמי קיים
87	211	עודף

- (א) בחודש פברואר 2012 פורסמו תקנות ההון הקובעות כללים לחישוב ההון המזערי הנדרש מחברות מנהלות של קופות גמל וקרנות פנסיה בשל סיכונים תפעוליים. בתקנות נקבע, כי ההון העצמי ההתחלתי הנדרש מחברה מנהלת יהיה 10 מיליוני ש"ח וההון העצמי המזערי הנדרש מחברה מנהלת בתאריך הדוח (שנתי ורבעוני) לא יפחת מהגבוה מבין הסכומים שלהלן: (א) ההון ההתחלתי הנדרש כאמור- 10 מיליוני ש"ח; (ב) הסכום המצטבר של: 0.1% מהנכסים המנוהלים עד לתקרת נכסים מנוהלים של 15 מיליארדי ש"ח, 0.05% מהנכסים המנוהלים מעל לתקרה האמורה ו- 25% מההוצאות השנתיות המנוהלות. בנוסף לכך, נקבעו במסגרת התקנות כללי השקעה של ההון העצמי המזערי הנדרש. הוראות אלו הורחבו במסגרת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 שפורסמו בחודש אפריל 2012.
- יחד עם תקנות ההון, פורסם חוזר שעניינו מתן הקלות בדרישות הון של חברות מנהלות, במסגרת החוזר ניתנו הקלות בהון הנדרש בשל ניהול קרן פנסיה ותיקה, קופת גמל המבטיחה תשואה, קופת גמל מרכזית לקצבה וכן בשל עריכת ביטוח בסכום עודף על הנדרש בהוראות הדין.
- (ב) עד ליום פרסום תקנות ההון, ההון העצמי המינימלי הנדרש מחברה מנהלת של קופות גמל, על פי תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964, הוא בסך מיליון ש"ח, כשהוא צמוד למדד המחירים לצרכן בסוף כל שנת כספים, החל ממדד נובמבר 2001.
- (ג) בהתאם לתקנות ההון חברה מנהלת תהיה חייבת להגדיל, עד למועד פרסום הדוח הכספי, את הונה העצמי בגין ההפרש שבין ההון הנדרש ערב התיקון להון הנדרש לפי תקנות ההון (להלן - ההפרש). ההפרש יחושב לכל מועד של הדוח הכספי. הגדלת ההון העצמי תעשה במועדים ובשיעורים המפורטים להלן:
  - עד למועד פרסום הדוח הכספי ליום 31 במרץ 2012 לפחות 30% מההפרש;
  - עד למועד פרסום הדוח הכספי ליום 31 בדצמבר 2012 לפחות 60% מההפרש;
  - עד למועד פרסום הדוח הכספי ליום 31 בדצמבר 2013 לפחות 80% מההפרש;
  - עד למועד פרסום הדוח הכספי ליום 31 בדצמבר 2014 יושלם מלוא ההפרש.

**ביאור 10 - מסים על הכנסה****א. חוקי המס החלים על החברה****(1) כללי**

החברה הינה "מוסד כספי" כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975. המס החל על הכנסות של מוסדות כספיים מורכב ממס חברות וממס רווח.

**(2) חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985**

על החברה חל, עד לתום שנת 2007, חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985. על-פי החוק, נמדדו התוצאות לצורכי מס כשהן מותאמות לשינויים במדד המחירים לצרכן. בחודש פברואר 2008 התקבל בכנסת תיקון לחוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985 שקבע כי תחולתו של חוק התיאומים תסתיים בשנת המס 2007, ומשנת המס 2008 לא יחולו עוד הוראות החוק, למעט הוראות המעבר שמטרתן למנוע עיוותים בחישובי המס. החל משנת 2008, נמדדות התוצאות לצורכי מס בערכים נומינליים למעט תיאומים מסוימים בגין שינויים במדד המחירים לצרכן בתקופה שעד ליום 31 בדצמבר, 2007. התיקון לחוק כולל בין היתר את ביטול התוספת והניכוי בשל אינפלציה והניכוי הנוסף בשל פחת החל משנת 2008.

**(3) תיקון חוק מס ערך מוסף**

בהמשך לתיקון כאמור בסעיף א.2 לעיל, תוקן גם חוק מע"מ (תיקון מספר 35) ונקבע שבחישוב מס הרווח החל על מוסדות כספיים, יותרו בניכוי החל משנת המס 2009 מלוא תשלומי מס השכר ששולמו. בשנת המס 2008 יותרו בניכוי מחצית מתשלומי מס השכר ששולמו בגין אותה שנה. בנוסף, מס השכר ישולם החל משנת המס 2009 גם על חלק המעביד בביטוח לאומי. בשנת המס 2008 ישולם מס השכר על מחצית מחלק המעביד בביטוח לאומי.

**ב. שיעורי המס החלים על הכנסות החברה**

**(1)** המס הסטטוטורי החל על מוסדות כספיים ובכללם החברה, מורכב ממס חברות וממס רווח.

**(2)** ביום 5 בדצמבר 2011 אישרה הכנסת את החוק לשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2011. במסגרת החוק בוטלה, החל משנת 2012, הפחתת מס החברות שנקבעה בחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009, ושיעור מס חברות יעמוד על שיעור של 25% החל משנת 2012. לאור זאת, הועלו בהתאמה גם שיעור המס על רווח הון ריאלי ושיעור המס של השבח הריאלי.

ביום 5 באוגוסט 2013 עבר בכנסת החוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014), התשע"ג-2013, אשר קבע, בין היתר, העלאת שיעור מס החברות, החל משנת 2014 ואילך בשיעור של 1.5% כך שיעמוד על 26.5%.

יתרות המסים הנדחים ליום 31 בדצמבר 2013 חושבו בהתאם לשיעורי המס החדשים כפי שנקבע בחוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים, לפי שיעור המס הצפוי לחול במועד ההיפוך. השפעת השינוי על הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2013 אינה מהותית.

**(3)** ביום 30 באוגוסט 2012 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון) התשע"ב-2012, אשר מעדכן את שיעור מס שכר ומס רווח, כך שיעמוד על 17% החל מיום 1 בספטמבר 2012.

ביום 2 ביוני, 2013 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון) התשע"ג - 2013, אשר מעדכן את שיעור מס שכר ומס רווח, כך שיעמוד על 18% החל מיום 2 ביוני 2013. כתוצאה מהשינוי האמור שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים עלה ביום 2 ביוני 2013 משיעור משוקלל של 35.9% לשיעור משוקלל של 36.21% ובשנת 2014 ואילך יעלה לשיעור של 37.71%.

לשינוי בשיעור מס הרווח, כאמור לעיל, לא קיימת השפעה מהותית על הרווח ו/או על הרווח הכולל ו/או על ההון העצמי של החברה.

**ביאור 10 - מסים על הכנסה (המשך)**

**ב. שיעורי המס החלים על הכנסות החברה (המשך)**

(4) להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם החברה:

שיעור מס כולל במוסדות כספיים	שיעור מס רווח %	שיעור מס חברות	שנה
34.48	16.00	24.0	2011
(*)35.53	(*)16.33	25.0	2012
(*)36.21	(*)17.58	25.0	2013
37.71	18.00	26.5	2014 ואילך

(\*) שיעור משוקלל.

**ג. הוראת שעה בעניין אי תחולת כללי IFRS לצרכי מס**

ביום 4 בפברואר 2010 פורסם ברשומות תיקון 174 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש) התשכ"א - 1961 (להלן - הפקודה) במסגרתו הוסף סעיף 87א לפקודה הקובע הוראת שעה שלפיה, תקן חשבונאות מס' 29 - "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" שפרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות לא יחול בקביעת ההכנסה החייבת לגבי שנות המס 2007, 2008, 2009, אף אם תקן זה הוחל בדוחות הכספיים (להלן - הוראת השעה). ביום 12 בינואר 2012 פורסם תיקון 188 לפקודה, אשר במסגרתו תוקנה הוראת השעה, כך שתקן 29 לא יחול גם בקביעת ההכנסה החייבת בשנות המס 2010 ו- 2011.

ביום 1 בינואר 2013, פורסמה הודעה מטעם רשות המסים בעניין הארכת הוראת השעה בדבר אי תחולת תקני IFRS לעניין קביעת ההכנסה החייבת גם לשנת המס 2012. בהודעת רשות המסים נאמר כי בכוונת רשות המסים לקדם חקיקה להארכת הוראת השעה האמורה בשנה אחת נוספת (שנת 2012) מיד עם כינון כנסת חדשה. יחד עם זאת, בפועל הוראת השעה לא הוארכה בחקיקה.

**ד. שומות מס**

שומות מס עצמאיות אשר הוגשו על ידי החברה עד לשנת 2009 נחשבות כסופיות.

**ה. מסים על הכנסה הכלולים בדוחות רווח והפסד**

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	2013
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
27	22	78
-	13	(52)
27	35	26

**הוצאות מסים שוטפים -**

בגין השנה השוטפת

**הוצאות מסים נדחים**

יצירה והיפוך של הפרשים זמניים, ראה גם ו' להלן

**ביאור 10 - מסים על הכנסה (המשך)**

**1. מסים נדחים**

הרכב:

מכשירים פיננסיים	
-	יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 1 בינואר 2012
(13)	שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד
(11)	שינויים אשר נזקפו לרווח כולל אחר
(24)	יתרת התחייבות מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2012
52	שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד
(12)	שינויים אשר נזקפו לרווח כולל אחר
<b>16</b>	<b>יתרת התחייבות מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2013</b>

המסים הנדחים מוצגים בדוח על המצב הכספי כדלקמן:

ליים 31 בדצמבר		
2012	2013	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
-	16	נכסי מסים נדחים
(24)	-	התחייבויות בגין מסים נדחים

**2. מס תיאורטי**

להלן מובאת התאמה בין סכום המס, שהיה חל אילו כל ההכנסות וההוצאות, הרווחים וההפסדים בדוח רווח והפסד היו מתחייבים במס לפי שיעור המס הסטטוטורי, לבין סכום מסים על הכנסה שנוקף בדוח רווח והפסד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2012	2013	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
74	156	180	רווח לפני מסים על הכנסה
34.48%	35.53%	36.21%	שיעור המס הסטטוטורי הכולל החל על מוסדות כספיים (ראה סעיף ב' לעיל)
26	55	65	מס מחושב לפי שיעור המס הסטטוטורי
1	-	-	עלייה (ירידה) במסים על הכנסה הנובעת מהגורמים הבאים:
-	(20)	(39)	הוצאות שאינן מותרות בניכוי לצורכי מס
27	35	26	הפרשים קבועים שאינם מוכרים למס
36.49%	22.44%	14.44%	מסים על הכנסה
			שעור מס אפקטיבי ממוצע



## ביאור 11 - זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר		
2012	2013	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
357	399	הוצאות לשלם
2,747	4,037	צדדים קשורים (*)
-	1	אחרים
<u>3,104</u>	<u>4,437</u>	סך הכל זכאים ויתרות זכות

(\*) למידע נוסף בדבר זכאים ויתרות זכות המהווים צדדים קשורים ובעלי עניין, ראה ביאור 17, בדבר יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.

ראה פירוט זכאים ויתרות זכות בחלוקה לבסיסי הצמדה במסגרת ביאור 18, בדבר ניהול סיכונים.

## ביאור 12 - הכנסות דמי ניהול מקופות גמל

## א. שיעור דמי ניהול

החברה רשאית על פי דין לגבות דמי ניהול בשיעורים הבאים:

קופות גמל	קופות גמל
עד ליום 31 בדצמבר 2012	עד 2% לשנה מהצבירה
בשנת 2013	עד 1.1% לשנה מהצבירה ועד 4% מההפקדות השוטפות
החל מיום 1 בינואר 2014	עד 1.05% לשנה מהצבירה ועד 4% מההפקדות השוטפות

ראה בנוסף באור 12.

## ב. הכנסות דמי ניהול מקופות גמל:

שיעור ממוצע של דמי ניהול			דמי ניהול			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2012	2013	2011	2012	2013	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
-	-	2.75	-	-	39	דמי ניהול מדמי גמולים הראל גילעד גמל כללי 2
1.62	1.50	1.40	1,017	865	777	דמי ניהול מצבירה הראל גילעד השתלמות כללי 2
1.76	1.72	1.07	1,028	931	547	הראל גילעד גמל כללי 2
0.43	0.42	0.40	229	230	246	הראל - דקל
			<u>2,274</u>	<u>2,026</u>	<u>1,570</u>	סך הכל דמי ניהול מצבירה
			<u>2,274</u>	<u>2,026</u>	<u>1,609</u>	סך הכל דמי ניהול מקופות גמל

**ביאור 12 - הכנסות דמי ניהול מקופות גמל (המשך)**

ג. הכנסות דמי ניהול מקופות גמל המנוהלות באמצעות הסכם ניהול (ראה ביאור 19 ב.3):

שיעור ממוצע של דמי ניהול			דמי ניהול		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	2013	2011	2012	2013
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
-	-	0.63	-	-	330
-	-	2.00	-	-	78
-	-	1.78	-	-	288
			-	-	696
<b>דמי ניהול מזדמי גמולים</b>					
הראל גילעד גמל כללי					
הראל גילעד גמל כהלכה					
הראל גילעד גמל ניב **					
<b>סך הכל דמי ניהול מזדמי גמולים</b>					
<b>דמי ניהול מצבירה</b>					
הראל גילעד גמל כללי					
הראל גילעד גמל כהלכה					
הראל גילעד גמל אג"ח					
הראל גילעד גמל ניב **					
הראל גילעד השתלמות כללי					
הראל גילעד השתלמות כהלכה					
הראל גילעד השתלמות אג"ח					
<b>סך הכל דמי ניהול מצבירה</b>					
<b>סך הכל דמי ניהול מקופות גמל המנוהלות באמצעות הסכם ניהול</b>					
* פחות מ-1 אלפי ש"ח.					
1.02	0.92	0.74	9,172	9,766	10,084
0.72	0.83	0.78	64	95	126
-	-	***0.09	-	-	-*
-	-	0.48	-	-	1,903
0.91	0.90	0.87	3,461	5,066	7,635
1.11	1.20	1.19	71	187	321
-	-	***0.02	-	-	-*
			12,768	15,114	20,069
			12,768	15,114	20,765

\*\* דמי ניהול ושיעור דמי ניהול חושבו עבור התקופה יולי עד דצמבר 2013 (שיעור ממוצע של דמי ניהול מצבירה, במונחים שנתיים - 0.98%, שיעור ממוצע של דמי ניהול מהפקדות לשנת 2013 - 1.59%). לפרטים בדבר העברה מרצון ומיזוג קופות הגמל הראל גילעד גמל ניב, ביום 1 ביולי 2013, ראה באור 1 א (3).  
\*\*\* מסלולים חדשים שהוקמו בחודש יולי 2013. ראה באור 1 א (2).

**ד. הרפורמה בדמי ניהול במוצרי חסכון ארוך טווח**

ביום 21 ביוני 2012 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול), התשע"ב - 2012, שעניינן החלת מודל אחיד לתקרת דמי ניהול במוצרי חיסכון פנסיוני על ידי גביית דמי ניהול מהפקדות שוטפות ומהצבירה. במסגרת התקנות נקבעו, בין היתר, ההוראות הבאות: (א) דמי הניהול המקסימאליים בקופות גמל לא יעלו בשנת 2013 על 1.1% (שנתי) מהצבירה ו- 4% מההפקדות ובשנת 2014 ואילך לא יעלו על 1.05% (שנתי) מהצבירה ו- 4% מההפקדות השוטפות, כאשר מקבלי קצבאות ישלמו עד 0.6% (שנתי) מיתרת התחייבויות הקופה כלפיהם; (ב) דמי הניהול בחשבונות של עמיתים שהקשר עימם נותק, בחלוף שנה לאחר ניתוק הקשר, לא יעלה על 0.3% לשנה מן היתרה הצבורה בחשבון העמית בקופת הגמל, או על השיעור החודשי שגבה הגוף במועד בו נותק הקשר או במועד שנודע לגוף המוסדי על פטירת העמית, לפי הנמוך מביניהם.

לאחר מועד הדיווח, ביום 24 במרס 2014 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול) (תיקון), התשע"ד-2014, במסגרתן נקבעה הוראה לפיה קופת גמל שאינה קופת ביטוח תהיה רשאית לגבות מעמית אשר באחד מחשבונותיו קיימים כספים ממרכיב תשלומי העובד או ממרכיב תשלומי המעסיק אשר הופקדו בשל שנות המס שקדמו לשנת המס 2008 דמי ניהול על פי הגבוה מבין דמי הניהול המקסימאליים הקבועים בתקנות עובר לתיקון או סכום שלא יעלה על 6 ש"ח לחודש, וזאת החל מיום 1 בינואר 2016.

ביום 24 במרס 2014 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (משיכת כספים מקופת גמל) (חשבונות בעלי יתרה צבורה נמוכה) (הוראת שעה), התשע"ד-2014, לפיהן ניתן יהיה למשוך כספים בפטור ממס מקופת גמל אם היתרה הצבורה לא עלתה על 7,000 ש"ח, לא הופקדו כספים בקופה מיום 1 בינואר 2012 ולא בוצע נידוד מהקופה עד ליום 1 בינואר 2013.

התקנות ייכנסו לתוקף בתוך 30 יום ממועד הפרסום והן תהיינה בתוקף עד ליום 31 במרס 2015. לצד התקנות פורסמה טיוטה של הוראות לעניין ההודעה של החברה לשלוח לעמיתה בקשר עם הוראת השעה.

לרפורמה כאמור קיימת השפעה מהותית על ההכנסות מדמי ניהול ועל הרווחיות של החברה. לקביעת שיעור דמי הניהול בהתאם לתקנות מיום 10 בספטמבר 2013 כאמור לעיל, עשויה להיות השפעה ממתנת על הפגיעה בהיקף דמי הניהול שייגבו, אולם בשל ההוראות שנקבעו לגבי הזכאות למשיכת יתרות נמוכות בקופות גמל בפטור ממס, לא ניתן להעריך את ההשפעה הכוללת של קביעת דמי ניהול מינימאליים כאמור.

טיוטת תיקון תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (עמלת הפצה), תשע"א - 2011, במסגרתה מוצע לשנות את מבנה ושיעור עמלות ההפצה צפויה אף היא למתן את השפעת הרפורמה כאמור, ככל שהטיטה תאושר.

ביאור 13 - נתונים אודות קופות הגמל שבניהול החברה

א. היקף נכסים מנוהלים, תקבולים ותשלומים

תשלומים			תקבולים			סך נכסים מנוהלים			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			ליום 31 בדצמבר			
2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
<b>קופות בבעלות החברה:</b>									
6,887	6,054	<b>7,663</b>	6,666	5,676	<b>5,244</b>	59,034	57,663	<b>60,900</b>	הראל גילעד השתלמות כללי 2
3,358	3,808	<b>2,924</b>	2,140	2,039	<b>1,440</b>	54,748	54,208	<b>58,344</b>	הראל גילעד גמל כללי 2
1,719	120	<b>12,581</b>	97	9,022	<b>13,607</b>	51,676	66,027	<b>72,798</b>	הראל - דקל
<u>11,964</u>	<u>9,982</u>	<u><b>23,168</b></u>	<u>8,903</u>	<u>16,737</u>	<u><b>20,291</b></u>	<u>165,458</u>	<u>177,898</u>	<u><b>192,042</b></u>	
<b>קופות המנוהלות באמצעות הסכם ניהול (ראה ביאור 19 ב.3):</b>									
38,940	38,030	<b>33,743</b>	38,322	40,875	<b>50,674</b>	937,232	1,184,624	<b>1,541,728</b>	הראל גילעד גמל כללי
378	607	<b>578</b>	169	275	<b>2,285</b>	10,204	12,474	<b>20,267</b>	הראל גילעד גמל כהלכה
-	-	-	-	-	<b>1</b>	-	-	<b>2,019</b>	הראל גילעד גמל אג"ח
-	-	<b>4,779</b>	-	-	<b>16,482</b>	-	-	<b>408,781</b>	הראל גילעד גמל ניב *
30,488	42,974	<b>49,926</b>	65,277	98,813	<b>141,304</b>	445,474	691,972	<b>1,067,617</b>	הראל גילעד השתלמות כללי
237	850	<b>1,632</b>	2,729	5,959	<b>9,095</b>	9,908	22,198	<b>33,683</b>	הראל גילעד השתלמות כהלכה
-	-	-	-	-	<b>304</b>	-	-	<b>1,780</b>	הראל גילעד השתלמות אג"ח
<u>70,043</u>	<u>82,461</u>	<u><b>90,658</b></u>	<u>106,497</u>	<u>145,922</u>	<u><b>220,145</b></u>	<u>1,402,818</u>	<u>1,911,268</u>	<u><b>3,075,875</b></u>	
<u>82,007</u>	<u>92,443</u>	<u><b>113,826</b></u>	<u>115,400</u>	<u>162,659</u>	<u><b>240,436</b></u>	<u>1,568,276</u>	<u>2,089,166</u>	<u><b>3,267,917</b></u>	

\* ראה באור 1 א (3).

## ביאור 13 - נתונים אודות קופות הגמל שבניהול החברה (המשך)

## ב. העברות כספים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	2013
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
3,719	1,384	8,173
-	25	757
323,889	363,254	569,690
327,608	364,663	578,620
4,385	1,744	4,419
332	1,264	907
82,674	80,428	96,809
87,391	83,436	102,135
240,217	281,227	476,485

## העברות לחברה מגופים אחרים

העברות מחברות ביטוח

העברות מקרנות פנסיה

העברות מקופות גמל (\*)

סך כל העברות לחברה

## העברות מהחברה לגופים אחרים

העברות לחברות ביטוח

העברות לקרנות פנסיה

העברות לקופות גמל (\*)

סך כל העברות מהחברה

## העברות, נטו

(\*) לא כולל העברות בין מסלולים.

## ביאור 14 - רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	2013
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
-	1	-
73	149	155
73	149	155
73	150	155

רווחים מהשקעות פיננסיות, למעט ריבית, הפרשי הצמדה, הפרשי שער ודיבידנד בגין:

נכסים זמינים למכירה (\*)

הכנסות ריבית והפרשי הצמדה מנכסים פיננסיים שאינם בשווי הוגן דרך רווח והפסד

סך הכל רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

## (\*) רווחים מהשקעות, נטו בגין נכסים זמינים למכירה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	2013
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
-	1	-

רווחים מניירות ערך שמומשו

## ביאור 15 - עמלות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	2013
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,039	871	626
6	16	19
1,045	887	645

עמלות רכישה לסוכנים  
עמלות הפצה  
סה"כ עמלות

## ביאור 16 - הנהלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	2013
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
16	17	16
22	26	21
79	72	57
653	727	716
172	138	77
63	63	29
211	72	16
1,216	1,115	932

ביטוחים  
אחזקת משרדים ותקשורת  
דמי ניהול לחברה האם הסופית - ראה באור 1.17 ב.  
דמי ניהול לחברה בשליטה משותפת - ראה באור 1.17 ב.  
תשלום לגורם מתפעל (\*)  
ייעוץ משפטי ומקצועי  
אחרות  
סה"כ הוצאות הנהלה וכלליות

(\*) השירותים המסופקים על ידי הגורם המתפעל כוללים: ניהול חשבונות עמיתי הקופות, עריכת המידע הנמסר לעמיתי הקופות וניהול מערכת החשבונות של הקופות.

## ביאור 17 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

## א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

הרכב:

ליום 31 בדצמבר, 2013		
חברה הנשלטת בידי חברה אם סופית	חברות בעלות שליטה	דבר תנאים ראה באור
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	

ליום 31 בדצמבר, 2013

זכאים ויתרות זכות

201	3,836	ב.19
-----	-------	------

ליום 31 בדצמבר, 2012

זכאים ויתרות זכות

218	2,529	ב.19
-----	-------	------

## ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2013		
חברה הנשלטת בידי חברה אם סופית	חברות בעלות שליטה	דבר תנאים ראה באור
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2013

הוצאות דמי ניהול לצדדים קשורים

716	57	ב.19
-----	----	------

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2012

הוצאות דמי ניהול לצדדים קשורים

727	72	ב.19
-----	----	------

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2011

הוצאות דמי ניהול לצדדים קשורים

653	79	ב.19
-----	----	------

## ביאור 18 - ניהול סיכונים

## א. כללי

פעילויות החברה חושפת אותה למגוון סיכונים שהעיקריים בהם הינם: סיכוני שוק וסיכוני אשראי. לסיכונים אלה נלווים סיכוני נזילות, סיכונים תפעוליים, סיכונים משפטיים, סיכוני מוניטין וסיכונים עסקיים.

ביאור זה כולל בין היתר תיאור תמציתי של מדיניות ניהול הסיכונים, תהליכי העבודה לזיהוי הסיכונים, למדידתם ולניהולם והבקורות הקיימות בקשר לסיכונים אליהם חשופה החברה.

## ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)

## ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים

מדיניות החברה בתחום ניהול הסיכונים מבטיחה קיומם של תהליכים לזיהוי, הערכה, מדידה, ניהול וניטור של הסיכונים באופן יזום ומתוכנן מבעוד מועד על מנת להבטיח חשיפה מבוקרת לסיכונים אלה, תוך עמידה בדרישות הרגולטוריות ושמירה על יעדיה העסקיים של החברה, על המוניטין שלה ועל איתנותה הפיננסית.

מדיניות ניהול הסיכונים בחברה מושתתת על:

- ממשל תאגידי הבנוי על שלושה קווי הגנה המנהלים תקשורת טובה: הנהלות התחומים העסקיים, גורמי ניהול סיכונים וביקורת פנימית.
- הגדרה ברורה של חלוקת אחריות והאצלת סמכויות בנוגע לפעולות הכרוכות בנטילת סיכונים על הגורמים העסקיים בחברה.
- קביעת מגבלות ותקרות חשיפה לסיכונים.
- יישום מסגרת ניהול סיכונים הכוללת פעולות לזיהוי, מדידה, הערכה וניטור סיכונים ומוקדי סיכון חדשים.
- קיום סביבת בקרה פנימית נאותה שתעגון בנהלים ברורים והסדרת אמצעי פיקוח ובקרה על הסיכונים, המאפשרים פיזור, קיזוז ו/או העברת הסיכונים לגורם אחר והגבלתם לרמה שנקבעה מראש.
- פעולות גילוי ודיווח בנוגע לפרופיל הסיכונים לגורמים הרלוונטיים.

החל מסוף 2012 ניהול הסיכונים נעשה הן בראייה קבוצתית והן ברמת החברה הבודדת ומנוהל על ידי מנהלת הסיכונים הראשית של הקבוצה. מנהלת הסיכונים פועלת באופן עצמאי מהיחידות העסקיות, תוך ראייה אובייקטיבית של הסיכונים, ועובדת בשיתוף עם יחידות תומכות אחרות הכוללות, בין היתר, את יחידת הבקרה בחטיבת ההשקעות של הקבוצה וחשבות.

אגף ניהול סיכונים כפוף למנהלת הסיכונים הראשית ומסייע בידה ביישום תפקידיה, הכוללים בין היתר, תהליכי עבודה לזיהוי, הערכה, מדידה ודיווח של סיכונים ומתן סיוע מקצועי בפיתוח מתודולוגיות, כלים ושיטות עבודה לניהול הסיכונים השונים להם חשופה החברה.

דירקטוריון החברה מפקח על פעולות עסקיות המערבות נטילת סיכונים וכן על תהליכי ניהול הסיכונים באמצעות הגדרת מדיניות ואסטרטגיות בתחום ניהול הסיכונים, כולל, בין היתר, נהלים בעניין ניהול סיכונים ומגבלות חשיפה לסיכונים, וכן אופן הציות לנהלים ולגבולות החשיפה שנקבעו.

בסוף 2012 הוקמה ועדת דירקטוריון לניהול סיכונים, המהווה כלי של הדירקטוריון, המאפשר לייעל את עבודתו באמצעות דיונים מקדימים ומעמיקים בנושאים הקשורים לניהול סיכונים במסגרת מצומצמת יותר של דירקטורים בעלי מומחיות לנושא. במסגרת תפקידיה דנה הועדה בנושאים הקשורים לניהול סיכונים וגיבשה המלצות לדירקטוריון.

בחברה פועל פורום לניהול סיכונים בהשקעות. הפורום מתכנס על בסיס תקופתי, בהשתתפות מנהלים רלבנטיים.

מנכ"ל החברה אחראי על פעולות עסקיות הכרוכות בנטילת סיכונים ועל יישום מדיניות ניהול הסיכונים, ומדווח עליהם ישירות לדירקטוריון. פעילות המנכ"ל נתמכת על ידי מנהל הסיכונים וחברי הנהלה בכירים נוספים.

גורמים ומנהלים נוספים בחברה אחראים על ניהול סיכונים ספציפיים, כגון: מנהל הכספים האחראי על ניהול סיכונים הקשורים לדיווח הכספי, כולל יישום הוראות SOX, אשר הוחלו על גופים מוסדיים (ראה לעיל), קצינת הציות והיועץ המשפטי אחראים לנושא העמידה בהוראות הדין והסיכונים המשפטיים, מנהל אבטחת מידע ומנהל אגף לוגיסטיקה אחראים על ניהול סיכונים אבטחת מידע וסיכונים תפעוליים נוספים ומבקר הפנים אחראי על ביצוע הערכה עצמאית ובלתי תלויה של סיכונים תפעוליים ושל יעילות מערך ניהול הסיכונים בחברה.

בחברה בוצעו סקרים לזיהוי והערכת הסיכונים המהותיים והערכת הבקורות והכלים לניהולם. בחברה קיים תהליך דיווח רבעוני מבעלי תפקידים בתחומי הפעילות השונים בדבר שינויים מהותיים בפרופיל הסיכונים של החברה אל מנהלת הסיכונים וממנה להנהלה ולדירקטוריונים.

השיטות ונהלי העבודה בתחום ניהול הסיכונים נבחנים ומתעדכנים באופן שוטף, תוך התחשבות במדיניות ניהול הסיכונים בחברה, בשינויים החלים בסביבה העסקית בארץ ובעולם ובהנחיות ודרישות המפקח והרגולציה.

החברה משקיעה באמצעים לשיפור כלי הבקרה בתחומי הסיכון השונים ותהליכי עבודה רבים בחברה הוסדרו באמצעות נהלים מפורטים. כמו כן, החברה משקיעה משאבים נכבדים בהקצאת והכשרת כוח אדם, במחשוב ובתהליכי עבודה בתחום ניהול הסיכונים, תוך ציות לרגולציה שפורסמה והינה מחייבת ויישום מטרות ומדיניות החברה בתחום ניהול הסיכונים.

להלן יתוארו מדיניות ותהליכי עבודה המתייחסים לזיהוי, מדידה והערכה, בקרה והפחתה, ניטור ודיווח של הסיכונים השונים להם חשופה החברה.

**ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)****ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)****סיכוני שוק ונזילות**

מגבלות שונות לחשיפות לסיכוני שוק, אשר נועדו לצמצם את הנזק שעלול להיגרם כתוצאה משינויים לא צפויים בשווקים, מתייחסות, בין היתר, לתקררות השקעה במניות, קרנות ונדל"ן, לחשיפה מרבית לאגרות חוב קונצרניות בהתאם לדירוג, לחשיפה מרבית להשקעה בודדת, לחשיפה למגזרי הצמדה ולחשיפה לריבית. מדיניות ניהול סיכוני השוק כפופה גם לתקנות ההשקעה.

כימות ובחינת סיכוני שוק נעשים באמצעות מערכת ממוכנת באגף ניהול סיכונים. לאור לקחי המשבר הפיננסי, ניתן משקל כבד יותר לתרחישי קיצון ככלי ניהול סיכונים מרכזי.

בנוסף לתרחישי קיצון נעשה שימוש במודל ה- Value at Risk (VaR), האומד את ההפסד הכלכלי הפוטנציאלי הצפוי בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית קבועה מראש מהתמהיל הנתון של מבנה תיק הנכסים. מבחני חזרה (back testing) משמשים כבקרה על תקיפות השימוש באומדי ה-VaR.

נבדקת גם ההשפעה של תרחישי משבר על מצב הנזילות.

הבקרה על ניהול סיכוני שוק מבוצעת באמצעות דיווחים ניהוליים תקופתיים המוצגים תקופתית בועדות ההשקעה השונות ובפני ההנהלה והדירקטוריון ומידי שנה נכללים גם בדוח מנהל הסיכונים לדירקטוריון. בחברה קיימת מערכת ממוכנת להפקת מידע ניהולי אשר שיפרה באופן משמעותי את פעולת הבקרה האמורות.

מנהלי הפעילויות השונות בחטיבת ההשקעות אחראים לביצוע בקרה שוטפת על הפעילות שבאחריותם. לצורך בקרת הפעילות נעזרת חטיבת ההשקעות, בין היתר, במערכות ממוחשבות ובדוחות המתריעים במקרה של חריגה. מקרים של חריגה מהגדרות ומנהלים מדווחים ומטופלים באופן שוטף ע"י מנהל הפעילות האחראי לפעילות החורגת.

לפירוט בדבר החשיפה לסיכוני שוק ראה סעיף ד' להלן. לפירוט בדבר החשיפה לסיכוני נזילות ראה סעיף ה' להלן.

**סיכוני אשראי**

פעילות האשראי של חטיבת ההשקעות נעשית בכפוף לתקנות ההשקעה ולחוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי ובהתאם למדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון. תקנות ההשקעה קובעות מגבלות חשיפה ללווה בודד ולקבוצת לוויים וכן מגבלות על מתן אשראי בהתאם לסוגי בטחונות וכיוצ"ב. חוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי מתווים תשתית לתמיכה ניהולית, מקצועית ותפעולית ומטרתם להבטיח קיומם של מנגנוני בקרה ופיקוח לניהול סיכוני אשראי להם חשופה החברה. בהתאם לחוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי מונה מנהל מערך אשראי לא סחיר, ונקבעו נהלים העוסקים בניהול סיכוני אשראי. חוזר ועדת חודק קובע הוראות לקביעת פרמטרים להתייחסות גופים מוסדיים המעמידים אשראי באמצעות רכישת אגרות חוב לא ממשלתיות, ובין היתר, באמצעות הרחבת תהליך האנליזה המתקיים בחטיבת ההשקעות טרם רכישת איגרת חוב וקביעת מדיניות ביחס לרכישת איגרות חוב, הכוללת, בין היתר, הכללת תניות חוזיות שונות ואמות מידה פיננסיות. בעקבות חוזר זה אושרו בוועדות ההשקעה דרישות, תהליכים ונהלי השקעה.

מדיניות החשיפה לאשראי, אשר אושרה על-ידי הדירקטוריון, מתייחסת למגבלות לחשיפה כוללת לקבוצת לוויים ולחמשת הבנקים הגדולים, מגבלות חשיפה לנכסי חוב על פי דירוג והאצלת סמכויות שונות לחטיבת ההשקעות, ועדת אשראי, ועדות השקעה והדירקטוריון.



**ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)****ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)****סיכוני אשראי (המשך)**

הערכה ספציפית של סיכון האשראי לגבי חוב לא סחיר מבוצעת במערך האשראי בחטיבת ההשקעות באמצעות מודל דירוג שהינו מודל מונחה מומחה המבוסס על פלטפורמה ומתודולוגיה דומה לזאת הנמצאת בשימוש חברות הדירוג. המודל אושר על ידי דירקטוריון החברה ועל ידי משרד האוצר והוא מתוקף תקופתית על ידי אגף ניהול סיכונים.

בנוסף, מחושבת החשיפה ללווים גדולים וקבוצות לוויים, התפלגות נכסי חוב לפי דירוגים והחשיפה לסיכון ריכוזיות ענפית וגיאוגרפית.

כמו כן מתבצע כימות של סיכוני האשראי הגלומים בנכסי ההשקעה, באמצעות בחינת הדירוג הממוצע של החוב הלא ממשלתי בתיקים האמורים והערכת והצגת התפתחות ההפסד הצפוי (EL) וההפסד הלא-צפוי (UL) בגין סיכוני האשראי בנכסי ההשקעה.

קיימת הפרדה בחטיבת ההשקעות בין יחידת ניהול האשראי הלא סחיר אשר נוטלת את הסיכון ובין יחידה עצמאית המנהלת בקרה על הפעילות.

דיווח מפורט על החשיפות לסיכוני אשראי מוצג לוועדות ההשקעה, ההנהלה והדירקטוריון. מתנהלים תהליכי מעקב אחר יכולת הפירעון של לוויים ואיכות הבטוחות במסגרת נהלי עבודה למתן אשראי שאושרו בדירקטוריון. לגבי אשראי סחיר, מתנהל מעקב אחר יכולת הפירעון ואחר חובות בעייתיים. לגבי אשראי לא סחיר, מערך אשראי לא סחיר עוקב אחר יכולת הפירעון, איכות הבטוחות וחובות בעייתיים. בעקבות חוזר ועדת חודק נוספו בקרות וגובש נוהל בנושא הקובע מגבלות והנחיות מפורטות ודיווחים לוועדות על מנת לוודא עמידה בהוראות החוזר. בעקבות חוזר המפקח בנושא טיפול בחובות בעייתיים ופעולות לגביית חוב, הוקם פרום חוב ומונה מנהל לפרום אשר תפקידו להעריך מצב חובות בעייתיים ולהבטיח כי מתקיימים תהליכי מעקב ובקרה שוטפים.

לפירוט בדבר החשיפה לסיכוני אשראי ראה סעיף ו' להלן.

**סיכונים תפעוליים**

הסיכונים התפעוליים העיקריים בחברה מנוהלים על-ידי המנהלים האחראים על הפעילויות השונות. מלבד זאת, חלק מהסיכונים התפעוליים מנוהלים על-ידי היועץ המשפטי הממונה גם על אכיפה וציות, אחראי אבטחת מידע ואחראי היערכות לשעת משבר. בנוסף, מבקר הפנים משלב בתוכנית הביקורת נושאים שהוערכו בסקרי סיכונים כנושאים המחייבים בקרה מקיפה.

לחברה אין תיאבון לסיכונים תפעוליים ובהתאם פועלת ליישום בקרות למזעור החשיפה לסיכונים אלה, תוך התחשבות בשיקולי מהותיות וכדאיות.

בחברה התבצעה הערכה עצמאית ובלתי תלויה של סיכונים תפעוליים, תוך שימת דגש מיוחד על סיכוני מעילות והונאות. בנושא ניהול סיכוני מעילות והונאות פועלת החברה בהתאם להוראות חוזר המפקח בעניין הונאות ומעילות ובהתאם למדיניות למניעת מעילות והונאות, אשר אושרה על ידי הדירקטוריון.

מסגרת ניהול הסיכון התפעולי מבוססת, בין היתר, על סטנדרטים גבוהים של יושרה ואתיקה, מחויבות לממשל ארגוני יעיל, כולל בין היתר הפרדת תפקידים, מניעת ניגודי עניינים, הגדרת סמכויות ואחריות והגדרת נהלי עבודה לתהליכים השונים.

על מנת להעמיק את המודעות לציות ולתהליכי בקרה נוספים, גיבשה ואימצה החברה קוד אתי, המהווה מצפן לעבודה השוטפת, ונועד להנחות ולכוון את התנהגות העובד במצבים של דילמות ושאלות לגבי ההתנהגות הראויה והנכונה מבחינה ערכית ומקצועית.

מעבר לפעילויות בקרה שוטפות בתהליכי העבודה, פועלת בחברה יחידת בקרה ייעודית, אשר בודקת עמידת הגורמים השונים בנהלים, במגבלות שהוגדרו ובהוראות הדין ומסייעות למנהלי הפעילויות למלא אחריותם בהקשר לסיכונים תפעוליים.

קיימות גם בקרות ממוכנות במערכות תפעוליות שמטרתן להגביל חשיפה לסיכון תפעולי.

**ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)****ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)****סיכונים תפעוליים (המשך)**

בהתייחס לסיכוני ציות, החברה חותרת לעמידה בכל הדרישות הרגולטוריות המוטלות עליה, מתוך שאיפה שלא להיחשף לסיכוני ציות. ביום 3 באוגוסט 2011 נחקק חוק הגברת האכיפה בשוק ההון, המתקן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005. הוראות החוק עשויות להוביל להגברת אמצעי האכיפה בהם ינקוט המפקח ולהגדלת סכומי העיצום הכספי אותם יטיל המפקח על החברה. לאור הוראות החוק כאמור, החברה אימצה תכנית אכיפה, הקצתה משאבים מתאימים ומינתה את הגורמים שיהיו אחראים על יישומה ויפקחו על ביצועה.

בהתייחס לסיכוני אבטחת מידע, הדירקטוריון אימץ ואישר מדיניות בנושא אבטחת מידע. מסמך המדיניות מציג את מחויבות ההנהלה לאבטחת המידע בחברה, מתווה את העקרונות להשגת רמת אבטחת מידע נאותה ומפרט, בין היתר, את התשתית הארגונית התומכת בניהול סיכוני מערכות מידע, אבטחת מידע, סקרי סיכונים והמשך פעילות בשעת משבר. מכוחו של מסמך המדיניות נכתבו ונכתבים נהלים פנימיים, תוך התאמות לאופי הפעילות של החברות האמורות השונות בחברה.

החברה מייחסת חשיבות רבה לנושא ניהול סיכוני אבטחת מידע ומצויה בתהליך שוטף של ביצוע סקרי סיכונים, הערכת סיכונים ומבדקי חדירה. בנוסף, מתקיימות פגישות תקופתיות של ועדת היגוי לאבטחת מידע בהן נמסר דיווח על סטאטוס נושאים שוטפים בתחום אבטחת מידע. בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 4-9-2010, "ניהול טכנולוגיות מידע בגופים מוסדיים", בוצע סקר להערכת ההשפעה הפוטנציאלית של סיכוני טכנולוגיות המידע על תהליכי הליבה בחברה, לרבות התייחסות לאירועים בעלי פוטנציאל לגרימת נזק. כפועל יוצא מהסקר גובשה תוכנית פעולה לגבי הצעדים למזעור הסיכונים. הסקר מעודכן תקופתית.

היערכות החברה להמשך פעילות בעת משבר (DRP) והמשכיות עסקית מתבצעת בשני מישורים: הערכות לנפילת מערכות המחשוב והערכות לאירוע קטסטרופה במשרד הראשי ברמת-גן.

בהתייחס להערכות לנפילת מערכות המחשוב, הגופים המוסדיים בקבוצה קשורים בשירותי מיקור חוץ לצורך אספקת ותחזוקת מערכת המחשוב עם חברת IBM. מערכות המחשוב נמצאות באתר חיצוני ומערכות חלופיות נמצאות באתר נפרד. במקרה של נפילה של מערכות המחשוב תוכל הקבוצה תוך זמן קצר יחסית לחדש את כל שירותי המחשוב הקריטיים דרך המערכות החלופיות באמצעות קווי תקשורת מאובטחים חלופיים.

בהתייחס להערכות לאירוע קטסטרופה במשרד הראשי ברמת-גן, הגופים המוסדיים בקבוצה נערכים להתארגנות של עובדים באתרים אחרים של הקבוצה, לגיבוי וביצוע עבודה במשמרות. כל תת-יחידה תיערך להתרחשות אירוע כאמור באמצעות תהליכי גיבוי לוגיסטי וכתיבת נהלי יחידה להסדרת ההתנהלות עם קרות אירוע כאמור.

בחברה קיים ספר נהלים המסדיר אופן ההתנהלות עם קרות כל אחד מן האירועים הנ"ל. בנוסף, מתבצעים תרגולים במסגרת הקבוצה לאירוע משבית (קטסטרופלי), בו מתורגלים תהליכים לוגיסטיים נבחרים ומופעלות תוכנות ומערכות מרכזיות מהאתר החלופי.

**ג. דרישות חוקיות**

המסגרות הרגולטוריות קובעות הסדרים שונים ומציבות דרישות רבות ביחס לסיכונים הייחודיים להם חשופים גופים מוסדיים וגופים שעיסוקם בשוק ההון והפיננסים. ניהול הסיכונים בחברה מונחה על ידי הסדרי חקיקה רבים אשר פורסמו במהלך השנים האחרונות, הכוללים דרישות שונות, שהעיקריות בהן:

- דרישה למינוי מנהל סיכונים
- דרישות, מתוקף החוזר המאוחד פרק 10 - ניהול סיכונים, המתייחסות לתפקידי מנהל הסיכונים ומארגן היחסים שלו עם בעלי תפקידים אחרים.
- דרישה לקביעת מדיניות חשיפה לסיכונים, תקרות חשיפה, נהלים וכלים למדידה ולבקרת הסיכונים
- חוזר גופים מוסדיים 15-9-2007 בנושא ניהול סיכוני אשראי
- הוראות לעניין טיפול בקטגוריות ספציפיות של סיכונים תפעוליים: מעילות והונאות, אבטחת מידע, ניהול המשכיות עסקית, סיכוני טכנולוגיות מידע ובקרה על דיווח כספי (SOX)

החברה מיישמת את דרישות החוקים והחוזרים, בהתאם ללוחות הזמנים שנקבעו.

**ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)**

**ד. סיכוני שוק**

(1) סיכון שוק הוא הסיכון שהשווי ההוגן או תזרימי המזומנים העתידיים של נכסים פיננסיים ושל התחייבויות פיננסיות ישתנו כתוצאה משינויים במחירי שוק. סיכוני שוק כוללים, בין היתר, סיכונים הנובעים משינויים בשערי הריבית, בשערי מניות, במדד מחירים לצרכן ובמטבע חוץ.

**(2) מבחני רגישות הנוגעים לסיכוני שוק**

להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינוי במשתנים אלה על הרווח לשנה ועל הרווח הכולל (הון עצמי). ניתוח הרגישות הינו ביחס לנכסים הפיננסיים ולהתחייבויות הפיננסיות בגין משתנה הסיכון הרלבנטי נכון לכל מועד דיווח, ובהנחה שכל שאר המשתנים האחרים קבועים. כך, למשל, השינוי בריבית הינו בהנחה, שכל הפרמטרים האחרים לא השתנו. כמו כן, הונח שהשינויים האמורים אינם משקפים ירידת ערך פרמנטית של נכסים המוצגים בעלות מופחתת או של נכסים זמינים למכירה ולפיכך, בניתוח הרגישות לעיל, לא נכללו בגין נכסים אלו הפסדים מירידת ערך. ניתוח הרגישות, מביא לידי ביטוי השפעות ישירות בלבד ללא השפעות משניות. יצוין גם כי הרגישויות אינן ליניאריות, כך ששינויים גדולים או קטנים יותר ביחס לשינויים שמתוארים להלן אינם בהכרח אקסטרפולציה פשוטה של השפעת אותם שינויים.

ליום 31 בדצמבר, 2013			
שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		שיעורי הריבית (א)	
-1%	+1%	-1%	+1%
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
(39)	39	-	-
-	-	78	(75)

רווח  
רווח כולל (הון עצמי) (ב)

ליום 31 בדצמבר, 2012	
שיעורי הריבית (א)	
-1%	+1%
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
38	(36)

רווח כולל (הון עצמי) (ב)

(א) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה. ביחס למכשירים בריבית קבועה החשיפה הינה ביחס לערך הפנקסני של המכשיר וביחס למכשירים עם ריבית משתנה החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי. לצורך חישוב ניתוח הרגישות נלקח בחשבון שינוי בריבית מתחילת השנה גם לגבי נכסים שנרכשו במהלך השנה.

(ב) ניתוחי הרגישות ביחס לרווח הכולל מביאים לידי ביטוי גם את ההשפעה על הרווח (הפסד) לשנה.

(ג) ניתוחי הרגישות מבוססים על הערך בספרים ולא על שווי כלכלי.

## ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)

## ד. סיכוני שוק (המשך)

(3) פירוט הנכסים והתחייבויות של החברה בחלוקה לבסיסי הצמדה:

ליום 31 בדצמבר 2013				
סך הכל	פריטים לא פיננסיים ואחרים	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	ללא הצמדה	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
16	16	-	-	<b>נכסים:</b>
3,330	11	-	3,319	נכסי מיסים נדחים
3,346	27	-	3,319	חייבים ויתרות חובה
8,159	-	6,137	2,022	<b>השקעות פיננסיות:</b>
1,445	-	-	1,445	נכסי חוב סחירים
12,950	27	6,137	6,786	מזומנים ושווי מזומנים
8,472	8,472	-	-	<b>סך הכל נכסים</b>
41	-	41	-	<b>סך כל הון</b>
4,437	-	-	4,437	<b>התחייבויות:</b>
4,478	-	41	4,437	התחייבויות בגין מסים שוטפים
12,950	8,472	41	4,437	זכאים ויתרות זכות
-	(8,445)	6,096	2,349	<b>סך הכל התחייבויות</b>
				סך הכל חשיפה מאזונית

## ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)

## ד. סיכוני שוק (המשך)

## (3) פירוט הנכסים וההתחייבויות של החברה בחלוקה לבסיסי הצמדה (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2012				
	פריטים לא פיננסיים ואחרים	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	ללא הצמדה	
סך הכל	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
5	-	5	-	<b>נכסים:</b>
1,920	13	-	1,907	נכסי מיסים שוטפים
1,925	13	5	1,907	חייבים ויתרות חובה
6,631	-	-	6,631	<b>השקעות פיננסיות:</b>
1,172	-	-	1,172	נכסי חוב סחירים
9,728	13	5	9,710	מזומנים ושווי מזומנים
				<b>סך הכל נכסים</b>
6,600	6,600	-	-	<b>סך כל הון</b>
24	24	-	-	<b>התחייבויות:</b>
3,104	-	-	3,104	התחייבויות מסים נדחים
3,128	24	-	3,104	זכאים ויתרות זכות
9,728	6,624	-	3,104	<b>סך הכל התחייבויות</b>
-	(6,611)	5	6,606	<b>סך הכל הון והתחייבויות</b>
				סך הכל חשיפה מאזנית

## ה. סיכוני נזילות

סיכון נזילות הינו הסיכון שהחברה תידרש לממש את נכסיה במחיר נחות על מנת לעמוד בהתחייבויותיה. צורך אפשרי לגיוס מקורות באופן בלתי צפוי ובזמן קצר עשוי לחייב מימוש נכסים משמעותי באופן מהיר ומכירתם במחירים שלא בהכרח ישקפו את שווי השוק שלהם. מתוך יתרת הנכסים של החברה, סך של כ- 9,604 אלפי ש"ח הינם נכסים סחירים, הניתנים למימוש מידי. על פי תקנות דרכי ההשקעה על החברה להחזיק בנכסים נזילים בסכום שלא יפחת מ-50% מההון הנדרש.

## ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)

## 1. סיכוני אשראי

סיכון אשראי הוא סיכון להפסד כספי שיגרם לחברה באם לקוח או צד שכנגד למכשיר פיננסי לא יעמוד בהתחייבויותיו החוזיות, והוא נובע בעיקר מחובות של חייבים אחרים וכן מהשקעות בניירות ערך.

## מזומנים ושווי מזומנים

החברה מחזיקה במזומנים בבנקים המדורגים AA- עד AA+ בהתבסס על הדירוג של חברות מעלות ומדרוג.

## חייבים - הכנסות לקבל מדמי ניהול

הכנסות החברה נובעות מזכאות לקבל דמי ניהול מקופות שבניהולה ועל-כן לחברה חשיפה שולית בגין סיכון אשראי הנובעת מחייבים - הכנסות לקבל מדמי ניהול.

## השקעות פיננסיות

החברה מגבילה את החשיפה לסיכון אשראי על ידי השקעה באגרות חוב ממשלתיות סחירות. נכון ליום 31 בדצמבר 2013, ההנהלה אינה צופה שהצדדים שכנגד לא יעמדו בהתחייבויותיהם.

1. חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם:

ליום 31 בדצמבר		
2012	2013	
סחירים	סחירים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
6,631	8,159	בארץ

נכסי חוב סחירים מסווגים לקטגוריית זמינים למכירה ומוצגים בשווי הוגן. ראה גם סעיף 2.1, בדבר פירוט הנכסים בחלוקה לדירוגים להלן.

2. פירוט נכסים בחלוקה לדירוגים:

(א) נכסי חוב

דירוג מקומי (*)	דירוג מקומי (*)	
ליום 31 בדצמבר 2012	ליום 31 בדצמבר 2013	
AA ומעלה	AA ומעלה	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
6,631	8,159	נכסי חוב בארץ

נכסי חוב סחירים:  
אגרות חוב ממשלתיות

(\*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג שאישר הממונה. נתוני הדירוג הומרו לסמלי הדירוג של S&P בהתאם למקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטוחים, לדוגמה: דירוג A כולל בתוכו A- ועד A+.

**ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)**

**1. סיכוני אשראי (המשך)**

2. פירוט נכסים בחלוקה לדירוגים (המשך):

(ב) סיכוני אשראי בגין נכסים אחרים (בארץ)

דירוג מקומי (*)					
ליום 31 בדצמבר 2012			ליום 31 בדצמבר 2013		
סך הכל	לא מדורג	AA ומעלה	סך הכל	לא מדורג	AA ומעלה
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,920	1,920	-	3,330	3,330	-
-	-	-	16	16	-
1,172	-	1,172	1,445	-	1,445
					חייבים ויתרות חובה
					נכסי מסים נדחים
					מזומנים ושווי מזומנים

(\*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג שאישר הממונה. נתוני הדירוג הומרו לסמלי הדירוג של S&P בהתאם למקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל בתוכו A- ועד A+.

3. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב פיננסיים סחירים:

ליום 31 בדצמבר 2012		ליום 31 בדצמבר 2013	
סיכון אשראי מאזני		סיכון אשראי מאזני	
סכום	%	סכום	%
אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ
6,631	100.00	8,159	100.00

**ענף משק**  
אג"ח מדינה

**ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות****א. התחייבויות תלויות**

(1) קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי החברה לעמיתה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות, פרשנויות ואחרות, עקב פערי מידע בין החברה לבין עמיתי קופות הגמל, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטוריים. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם מוצרים פנסיוניים ארוכי טווח המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדינוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות. פרשנות חדשה לאמור במוצרים פנסיוניים ארוכי טווח עלולה לעיתים להשפיע על הרווחיות העתידית של החברה בגין המוצרים הקיימים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. כמו כן קיימת חשיפה בשל שינויים רגולטורים והנחיות של המפקח, בחוזרים שהינם בתוקף ובטיוטות חוזרים שעדיין מתקיימים דיונים לגביהם, שחלקם בעלי השלכות תפעוליות ומשפטיות נרחבות. חשיפה זו מוגברת בתחומי החסכון הפנסיוני בו פועלת החברה. בתחום זה זכויות העמיתים הינן לאורך שנים רבות בהן מתרחשים שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. זכויות אלו מנוהלות באמצעות מערכות מיכוניות מורכבות, אשר לאור השינויים כאמור, יש צורך להתאימן באופן שוטף. כל אלו יוצרים חשיפה תפעולית ומיכונית מוגברת בתחומים אלו. במסגרת שינויים רגולטוריים אלו, ביום 18 בנובמבר, 2012 פרסם המפקח חוזר שעניינו טיוב נתוני זכויות עמיתים בגופים מוסדיים. החוזר מפרט את מסגרת הפעולות שעל גוף מוסדי לבצע על מנת להבטיח שרישום זכויות עמיתים במערכות המידע יהיה מהימן, שלם, זמין וניתן לאחזור. החברה פועלת בהתאם לדוחות הזמנים המוגדרים בחוזר. סיום פרויקט הטיוב הינו עד ליום 30 ביוני 2016. במהלך יישום השלב הראשון בפרויקט, לא התגלו פערים בעלי השפעה מהותית על זכויות העמיתים ועל הדוחות הכספיים.

(2) חוק הגנת השכר, התשי"ח - 1958 והתקנות שהותקנו על פיו, מטילים התחייבות על הקופות, בנסיבות שפורטו בחוק, בגין חובות של מעבידים לעובדיהם אשר לא סולקו במועדם על ידי העברת כספים לקופות. קיימת אי וודאות בכל הקשור לגובה הסכומים שבפיגור, כמו גם לעצם מחויבות המעבידים בנושא, וזאת בין היתר, בשל סיבות שונות לאי העברת כספים לקופות האופייניים לסקטור קופות הגמל (כגון: הפסקת יחסי עובד-מעביד, העברת כספים לקופה אחרת וכיוצ"ב). להערכת החברה הסכומים הינם בהיקפים שאינם מהותיים.

על מנת לגבות את החובות, כאמור, שולחת החברה מכתבי התראה למעבידים ולעמיתים ובמידת הצורך מגישה תביעות כנגד המעבידים החייבים.

(3) משיכות והעברות - במסגרת הנחיות הממונה, החברה המנהלת נדרשת לבצע משיכות והעברות תוך פרקי זמן קצרים כפי שנקבע בתקנות. אי עמידה במועדים כאמור שעלולה לנבוע בתקופות מסוימות מאירועים שלחברה אין שליטה עליהם חושפת את החברה להתחייבות פיננסית בגין פערי תשואה עד למועד העברת הכספים בפועל לחשבון העמית.

**(4) הרפורמה בדמי ניהול במוצרי חיסכון ארוך טווח**

למידע אודות הרפורמה בדמי ניהול ראה באור 12.ד.

**(5) חוזר הכרעה עקרונית לעניין העלאת דמי ניהול ללא הודעה מוקדמת**

ביום 27 באוגוסט 2013 פרסם המפקח חוזר הכרעה עקרונית לעניין העלאת דמי ניהול ללא הודעה מוקדמת ("ההכרעה"). עניינה של ההכרעה בהשבתם של דמי ניהול לעמיתים, במקרים בהם הועלו דמי ניהול ללא הודעה מראש, בהתאם למתכונת הנדרשת על פי תקנה 53ב(א) לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד - 1964 ("התקנה"). בהתאם להכרעה, לא יאוחר מיום 1 בינואר 2015 חברה מנהלת תבדוק את כל החשבונות שבהם הועלו דמי ניהול בתקופה שמתחילה ביום 1 בינואר 2006 ומסתיימת ביום 31 בדצמבר 2009 ("תקופת ההשבה"), ותשיב לכל עמית שנגבו ממנו דמי ניהול שלא בהתאם לתקנה, ושלא חל לגביו אחד הסייגים הנזכרים בהכרעה את הכספים שנגבו ממנו ביתר. הגופים המוסדיים פטורים מבדיקה פרטנית והשבת כספים במקרים מסוימים ובהם, בין היתר, במקרים בהם דמי ניהול בחשבונות העמיתים נקבעו בהתאם להסכם או הסדר בין החברה המנהלת לבין המעסיק או ארגון עובדים ובמקרים בהם קופת הגמל נוהלה במהלך תקופת ההשבה בידי חברה מנהלת שבעלות תאגיד בנקאי. הגופים המוסדיים פטורים מהשבת כספים במקרים מסוימים ובהם, בין היתר, מקרים בהם ניתנה לעמית הודעה על שיעור ההטבה ותקופת ההטבה ומקרים בהם ההעלאה בוצעה לאחר הודעה לעמית שלחברה יש אסמכתא לגביה; החברה פועלת בהתאם להוראות ההכרעה, בספרי החברה נכללה הפרשה על בסיס הערכת ההנהלה.



## ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

## ב. התקשרויות

- (1) להראל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "הראל ביטוח") הסכם עם לאומי שירותי שוק ההון בע"מ (לשעבר לאומי גמל) (להלן - "לאומי גמל"), לפיו מעניקה לאומי גמל שירותי תפעול עבור קופות הגמל שנרכשו מלאומי גמל ומבנק לאומי בשלהי שנת 2006. כן קיים הסכם בין עתידית גמל לבין לאומי גמל לפיו תיתן לאומי גמל שירותי תפעול גם ליתר הקופות שבניהול החברה.
- (2) לחברה הסכם עם הראל גמל והשתלמות בע"מ (חברה אחות) (להלן - "הראל גמל") בדבר קבלת שרותי תפעול וניהול לחברה. שירותים אלו כוללים בין היתר, שירותי מחשב, ניהול סיכונים ואקטואריה ניהול השקעות וביטוח דירקטורים. מטרתו של הסכם זה הינה ליצור שיטת חיוב עבור שירותים שונים שמקבלת החברה על ידי הראל גמל. בהתאם להוראת הסכם זה, החברה משלמת דמי תפעול בשיעור של 95% מדמי הניהול נטו. התמורה דלעיל כוללת תשלום עבור שירותים שונים שרוכשת הראל גמל עבור הקופות שמנוהלות על ידה והחברה לא תחויב בתשלום נוסף בקשר עם השירותים כאמור. כמו כן, הומחתה הזכות לקבלת החזר הוצאותיה הישירות של החברה בקשר עם ניהול קופות הגמל אשר בבעלות הראל ביטוח. (ראה סעיף (3) להלן). ביום 20 בנובמבר 2013 נחתמה תוספת להסכם אשר במסגרתה נקבע כי ההסכם יוארך לתקופות של 3 שנים בכל פעם אלא אם תינתן על ידי אחד מהצדדים הודעה בדבר אי חידוש, והתמורה עבור ההסכם תועבר אחת לרבעון ולא אחת לחודש. ההסכם אושר בוועדת הביקורת של החברה ביום 18 בנובמבר 2013 ובדירקטוריון החברה ביום 20 בנובמבר 2013.
- (3) לחברה הסכם עם הראל ביטוח, בקשר עם ניהולן של קופות שבבעלות הראל ביטוח (להלן הקופות הנרכשות) בהתאם להוראות ההסכם, החברה אחראית כלפי העמיתים בקופות לאומי וכלפי הראל ביטוח לקיום כל הוראות הדין הנוגעות לניהול קופות גמל וקיום כל ההתחייבויות המוטלות על חברה מנהלת כלפי עמיתים בקופות גמל. בהסכם נקבע כי הראל ביטוח רשאית להביא את ההסכם לידי סיום בכל עת בהודעה מראש בת 45 ימים, ואילו החברה רשאית להביא את ההסכם לידי סיום בכל עת בהודעה מראש של 180 ימים. בהתאם להוראות ההסכם, החברה תגבה מאת עמיתי הקופות את דמי הניהול ותעבירם להראל ביטוח לאחר תשלום הוצאותיה הישירות בקשר עם ניהול קופות הגמל בתוספת 2% וכן הוצאות נוספות שהוציאה ואשר אינן ניתנות לייחוס באופן ישיר לקופת הגמל כאמור. ייחוס ההוצאות ייעשה בהתאם ליחס שבין סך נכסי קופות הגמל עליהן חל הסכם זה לסך הנכסים המנוהלים על ידי החברה. בתקופת הדוח הוחל ההסכם גם על קופת הגמל הראל ניב שהועברה לניהול החברה מהראל גמל ומוזגה כמסלול השקעה בהראל גילעד גמל.
- (4) החברה התקשרה בהסכם ניהול ויעוץ עם הראל השקעות, מטרת ההסכם לעגן את הפעולות שמבצעת הראל השקעות עבור החברה, במסגרת תפקידה של הראל השקעות כחברה השולטת, בעקיפין, בחברה ובגופים מוסדיים נוספים בקבוצת הראל ביטוח ופיננסים וכחברה המכווינה את פעילותם של הגופים המוסדיים שבשליטתה, מקדמת את עסקיהם, מסייעת בהרחבת חוג לקוחותיהם, פועלת להרחבת עסקיהם ומתקשרת בשמם בעסקאות שונות.
- בהתאם להסכם זה הראל השקעות תעניק לחברה שירותי ניהול ויעוץ בכל הקשור לפעילותה השוטפת של החברה. בתמורה למתן שירותי הניהול, תהיה הראל השקעות זכאית לדמי ניהול בשיעור של 3% מדמי הניהול השנתיים שיתקבלו אצל החברה מקופות הגמל שבניהולה.
- תקופת ההסכם היא מיום 1 בינואר 2010 והוא יהיה לתקופה בלתי מוגבלת בכפוף לאפשרות ביטולו, בתום כל שנה קלנדרית, על ידי כל אחד מהצדדים, בהודעה שתימסר 60 יום לפני תום השנה הקלנדרית.

## ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

## ג. רכישות

**התקשרות בעסקה לרכישת מחצית הזכויות בנדל"ן ברעננה** - ביום 21 בינואר 2013 התקשרו החברות הבנות בהראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ, ביניהן החברה, שהינן גופים מוסדיים (להלן: "החברות הבנות") בהסכם עם רבוע כחול נדל"ן ("רבוע כחול") בקשר עם רכישת מחצית מזכויות רבוע נדל"ן במקרקעין, בשטח של כ- 11 דונם הידועים כחלק מחלקה 4 בגוש 7657, והמצויים באזור התעשייה הצפוני של רעננה ("המקרקעין"). בכוונת החברות הבנות ורבוע נדל"ן להקים על המקרקעין מבנה משרדים ("משרדים"), אשר מושכר מראש, בכפוף להשלמת בניית המשרדים, לצד ג' לתקופה של 10 שנים עם אופציה לחמש שנים נוספות. במסגרת העסקה נחתם בין הצדדים הסכם מכר, לפיו החברות הבנות רוכשות מאת רבוע נדל"ן 50% מהזכויות במקרקעין, וכן הסכם שיתוף במסגרתו הוסדרו יחסי הצדדים כבעלים במשותף במקרקעין, ובכלל כך את נשיאת הצדדים בעלויות תכנון, הקמתו, שיווקו, ניהולו ותפעולו של המשרדים בחלקים שווים ביניהם. המשרדים יכללו שטחים להשכרה בהיקף של כ- 25,500 מ"ר על פני 16 קומות מעל קומת קרקע, וכן 868 מקומות חניה. במקרקעין זכויות בניה נוספות על פי תב"ע בתוקף, שלא ינוצלו בשלב ראשון. לעסקה לא צפויה להיות השפעה מהותית על תוצאות הפעילות של החברה.

**עסקה לרכישת בניין משרדים במיניאפוליס, מיניסוטה** - ביום 5 באפריל 2013, החברות הבנות בהראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ, ביניהן החברה, שהינן גופים מוסדיים (להלן: "החברות הבנות") התקשרו בהסכם עם משקיע מוסדי ישראלי ומשקיע אמריקאי לרכישת בניין משרדים, המסווג כבניין Class +A, הכולל 51 קומות וכ- 130 אלף מ"ר שטחים להשכרה (כ- 94% כבר מאוכלסים) הנמצא במרכז העיר מיניאפוליס במדינת מיניסוטה, ארה"ב ("הנכס"). רכישת הזכויות בוצעה באמצעות הקמת שותפות בו מחזיקה החברה ב- 49% מן הזכויות, המשקיע המוסדי הנוסף ב- 25% והמשקיע האמריקאי ב- 26% אשר לאור מומחיותו ינהל את הנכס. סכום התמורה הכולל הינה כ- 277 מיליון דולר. הרכישה תמומן על ידי הון השותפים וחוב בנקאי שיועמד על ידי מוסד פיננסי אמריקאי, כאשר סך מרכיב ההון על ידי כלל השותפים בנכס יעמוד על כ- 94 מיליון דולר. היקף ההשקעה הכולל של החברות הבנות צפוי להסתכם לסכום של כ- 46 מיליון דולר. לעסקה לא צפויה להיות השפעה מהותית על תוצאות הפעילות של החברה.

**כניש חוצה ישראל - שותפות ייעודית, ת.ש.י דרכים שותפות מוגבלת (להלן: "תש"י")** אשר הוקמה על ידי קרן תשתיות ישראל (להלן: "קרן תשתיות") ואשר רכשה בסוף שנת 2010 50% ממניות חברת דרך ארץ הייוויז (1997) בע"מ (25.5% בדילול מלא), בעלת הזיכיון בכניש חוצה ישראל (להלן: "דרך ארץ"), התקשרה ביום 23 בדצמבר 2012 בהסכם מתוקן עם חברת שיוון ובנינו בע"מ (להלן: "שיו"ב") לרכישת החזקותיה של שיו"ב בדרך ארץ, לרבות בהלוואות הבעלים שהעמידה שיו"ב בדרך ארץ (להלן: "העסקה"). לאחת שהתקיימו התנאים המתלים להשלמת העסקה, ובהם קבלת הסכמת המדינה וקבלת הסכמת הגורמים המממנים של דרך ארץ, הושלמה העסקה ביום 4 ביולי 2013 ותש"י רכשה משיו"ב את מלוא החזקותיה בדרך ארץ (25.5% בדילול מלא). במסגרת העסקה השקיעו החברות הבנות בהראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ, ביניהן החברה, שהינן גופים מוסדיים (להלן: "החברות הבנות"), השקעה נוספת בתש"י, בסך של כ- 350 מיליון ש"ח, וזאת לצד השקעות נוספות על ידי שותפים מוגבלים אחרים בתש"י, כל אחד על פי חלקו בתש"י. לאחר השלמת העסקה, החברות הבנות מחזיקות כשותף מוגבל במישרין בכ- 46% מהזכויות בתש"י. לעסקה לא הייתה השפעה מהותית על תוצאות הפעילות של החברה.

**עסקה לרכישת נכס מקרקעין בפאריז, צרפת** - ביום 23 באוקטובר 2013 התקשרו החברות הבנות בהראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ, ביניהן החברה, שהינן גופים מוסדיים (להלן: "החברות הבנות"), בהסכם עם שותפים זרים ("שותפות") לפיו ירכשו הצדדים (בעקיפין, באמצעות תאגידים זרים), נכס מקרקעין בפאריז, צרפת ("הנכס"). הנכס שנרכש ממוקם בשדרת שאנו אליזה בפאריז והוא כולל כ- 3,500 מ"ר שטח המשמש למסחר, כ- 5,100 מ"ר המשמשים כמשרדים וכ- 1,600 מ"ר שטחי מגורים. שיעור התפוסה הנוכחי בנכס עומד על 100%. חלקן של החברות הבנות בשותפות (ובעקיפין בנכס) הינו 39%. שאר הזכויות בשותפות (ובעקיפין בנכס) יוחזקו על ידי השותפים הזרים, אשר גם אחראים על ניהול הנכס. הנכס נרכש עבור סך של כ- 240 מיליון אירו (לא כולל הוצאות נלוות). הרכישה תמומן על ידי הון הצדדים וחוב בנקאי שיועמד על ידי מוסד פיננסי, כאשר סך מרכיב ההון על ידי כלל השותפים בנכס יעמוד על כ- 73 מיליון אירו. לעסקה לא צפויה להיות השפעה מהותית על תוצאות הפעילות של החברה.